

Dunántúli Református Lap

A Dunántúli Református Egyházkerület lapja

Krisz-tus fel-tá-ma-dott, Kit ha-lál el-
Ha ő fel nem tá-mad, Nincs töb-bé bűn-
ra-ga-dott; Ör-ven-dez-zünk, vi-gad-junk,
bo-esá-nat, De él, e-zért szent ne-vét,
Krisz-tus lett a vi-ga-szunk.
Zeng-jük ő dí-csé-re-tét,
Al-le-lu-ja! Al-le-lu-ja,
Al-le-lu-ja! Al-le-lu-ja!
Ör-ven-dez-zünk, vi-gad-junk, Krisz-tus
lett a vi-ga-szunk. Al-le-lu-ja!

Templomtorony: Vörösbény
Énekestábla: Dad

Kedves Olvasóink!

Van egy jól ismert mondás, amely valahogy így hangzik: *„amiről az emberek nem tudnak, az nincs is”*. Ez természetesen csak amolyan világias féligazság, hiszen Isten mindenről tud. De azért azt jól kifejezi, hogy mai világunkban a hírközlés mennyire fontos. Ez érvényes egyházi életünkre nézve is: hírt kell adni magunkról egymásnak és a világnak, különösen egy olyan korban, amikor az emberek egy jelentős része úgy tekint az egyházra, mint egy bezárt, titokzatos birodalomra, amelynek a falain belül folyik a hívő emberek alig ismert közösségi élete. Ez bizony súlyos előítélet, hiszen akik a „falakon belül” vannak, pontosan tudják, hogy ki kell lépniük az emberek hétköznapi világába. Ez a misszió, amelynek ma már, a modern hírközlés megannyi lehetőségét felhasználva, az egyik legfontosabb eszköze éppen a kommunikáció. Ennek fontosságát Kerületünk vezetése mindig is hangsúlyozta, s hála Istennek az elmúlt időszakban tényleg sikerült e területen előrehaladást elérnünk. Az ezzel kapcsolatos eredményekről és tennivalóinkról részletes tájékoztatást kaphat a Kedves Olvasó a püspöki beszámolóban.

Úgy tűnik, a harmadik számra már tényleg kikristályosodtak lapunk szerkezetének az alapvonalai. Az újság jól elkülöníthető három részből áll, ez már az első számtól kezdve világos volt. Az viszont csak mostanra alakult ki, hogy ezek a részek terjedelmileg hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Az előző szám a beérkezett sok anyag miatt 72 oldalas volt, s ezért a Kerület vezetése úgy döntött, hogy az újság maximális terjedelmét hatvan oldalban szabja meg.

Látnivaló, hogy lapunk törzsanyagát a középső, gyülekezetes rész adja, amelynek anyagait az egyházmegyei szerkesztők gyűjtik egybe. Nagyon köszönjük a munkájukat, nélkülük a középső részt nem lehetne elkészíteni. A terjedelmet illetően e vonatkozásban az a döntés született, hogy maximálisan hat nyomtatott oldal juthat egy lapszámban egy egyházmegyére. Ezért fontos, hogy a gyülekezeti híreket, cikkeket a cikkírók mindig az egyházmegyei szerkesztőkhöz juttassák el, akik az esperessel együttműködve „helyben” el tudják dönteni, hogy ebbe a hat oldalba „mi fér bele, és mi nem”. Nagy örömmel tölt el bennünket, hogy a cikkírói kedv nem lankad, s tudom, hogy ebből a számból is maradtak ki anyagok... Fegyelmezni

kell azonban önmagunkat a terjedelem miatt. De biztos vagyok benne, hogy kellő tapintattal és megértéssel, igazságosan elosztva a rendelkezésre álló terjedelmet, hosszú távon minden gyülekezet hírt tud adni magáról, ha nem ebben a számban, akkor a következőben...

Sokat beszélgettünk a lap első harmadáról, szerkesztőségi értekezleten előjött az a kérdés is, hogy itt mindig egyházunk vezetői szerepelnek. Igen, ez akár még rossz emlékeket is idézhet némely olvasónkban... Én magam is emlékszem a 20. század második felének cenzúrázott sajtójára, amikor a vezetők jelenléte jóformán „agyony nyomott” egy kiadványt. Nyilván itt nem erről van szó. Sok olvasónk visszajelzése alapján mondhatom, kifejezetten örülnek, hogy folyamatosan részletes tájékoztatást kapnak kerületünk és egyházunk dolgairól. Fontos, hogy egyházunk tagjai tudjanak részleteiben is arról, hogy az egyébként általuk megválasztott vezetők mivel vannak elfoglalva. S vajon erre lehet-e jobb fórum, mint lapunk?

Lapunk harmadik részének rovatai műfajilag vannak tagolva, s itt arra törekedtünk, hogy lehetőleg minél színesebb legyen a paletta. Ebben a részben igyekszünk megvalósítani azt a célunkat is, hogy ez az újság a „hagyományos” olvasóközönségen túl igyekezzen megszólítani olyan embereket is, akik egyházi életünkhöz eddig csak lazán, vagy sehogyan sem kapcsolódtak. Ezért bátran javasoljuk Olvasóinknak, hogy közvetlen környezetükben ajánlják az újságot olyanoknak is, akik eleddig nem igen forgatták. Talán így még az eladott példányszámokat is növelni tudjuk.

Végezetül még egy fontos információ: következő számunk „normálisan” júniusban jelenne meg, de tekintettel arra, hogy a REND június 25–27. között lesz Pápán, s erről szeretnénk friss beszámolókat közölni, a lap várhatóan július elején fog megjelenni.

Minden kedves Olvasónknak áldott Húsvéti Ünnepeket kívánunk!

KÖNTÖS LÁSZLÓ
felelős szerkesztő

Tartalom

Meditáció

Jézus feltámadása (Szabadi István) — 3

Magyar reformátusság

Sátorház—mennyei ház (Pap Géza) — 4

Új püspök a Királyhágó-melléki Egyházkerületben — 5

Válság és kimenekedés (Huszár Pál) — 6

Dunántúli Református Egyházkerület

Püspöki beszámoló (Steinbach József) — 7

REND 2010: Pápa (Bella Péter, Szakács Gergely) — 10

„Egymás terhét hordozzátok...” (Bellai Zoltán) — 12

Gondnoki konferencia (Kozma Kálmánné) — 13

Változások a pápai gimnáziumban (Kovács Dániel) — 14

Gyülekezeteink életéből

Mezőföldi Egyházmegye — 15

Őrségi Egyházmegye — 21

Pápai Egyházmegye — 27

Somogyi Egyházmegye — 31

Tatai Egyházmegye — 37

Veszprémi Egyházmegye — 43

Teológia

„Hiszem a test feltámadását” (Vladár Gábor) — 49

Igetanulmány

Életöröm (Steinbach József) — 50

Egyháztörténet

Református magyar vagyok! (1) (Márkus Mihály) — 52

Dunántúli évfordulók

250 éve született Pálóczi Horváth Ádám (Papp Vilmos) — 53

125 éve született Pongrácz József (Kövy Zsolt) — 54

Publicisztika

Közös munka—munkaközösség (Ifj. Kuti József) — 55

Interjú

Párbeszédben mindenkivel: Ákos (Dusicza Ferenc) — 56

Egyház — Könyv — Kultúra

Felhőoszlop—avagy... (Szabó István) — 57

A koreszme láncára vert Szentírás?... (Jakab Sándor) — 58

Növényeket a Nátus-kertbe! — 59

A REND tervezett programja — 60

Címlap: Ekhardt Júlia

**Következő számunk lapzártája:
június 18.!**

DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS LAP

A Dunántúli Református Egyházkerület lapja.

Megjelenik minden negyedévben.
Felelős szerkesztő: KÖNTÖS LÁSZLÓ.
Felelős kiadó: STEINBACH JÓZSEF püspök.
Szerkesztőség: 8500 Pápa, Március 15. tér 9.
Tel./fax: 89/324–240.
E-mail: drl@refdunantul.hu.
Készült a kaposvári Corvina Nyomdában
ISSN 1417–9350

Jézus feltámadása: üres beszéd vagy élet?

„De azok üres fecsegésnek tartották ezt a beszédet, és nem hittek nekik”.

(Lk 24, 11)

Ez a kifejezés: „üres beszéd”, az apostolok ajkáról hangzott el. Krisztus már föltámadott, de ezt a tanítványok nem hitték. Annyira a keresztre feszítés megrendítő hatása alatt voltak és akkorát csalódtak Krisztus halálában, hogy nem is mertek gondolni a feltámadásra. Pedig a feltámadásról Jézus határozottan beszélt nekik. Itt e földön ötször jelentette ki előre, hogy fel fog támadni a halálból. „*Én vagyok a feltámadás és az élet...*” (Jn 11,25), „*És megölik őt, de harmadnapon föltámad*”. (Mt 17,23) A sírnál járó asszonyok elmondták tapasztalataikat, megrázó élményeiket a feltámadásról, de ezt üres fecsegésnek minősítették. Jeruzsálemben Krisztus feltámadásáról hangzott el „*hazug beszéd is*” azok részéről, akik Jézus első számú ellenségei voltak. Mikor jön el az a pillanat, amikor a tanítványok Jézus feltámadását „*igaz beszéd*”-nek tartják? Húsvét hajnalán az asszonyok halottat keresnek „*az elkészített illatszerekkel*”, viszont a halott helyett üres sírt találtak, angyali jelenéssel. Az angyalok elsőként evangelizálják az asszonyok felé: Akit kerestek „*nincs itt, hanem feltámadt*”. Ezzel a lélegzet-elállító hírről rohannak és esnek be a tanítványokhoz: feltámadott az Úr! Jézus él! Legyőzte a halált! Ennyit minimum elűjságot az asszonyok. Mert ezt tudták. Elmondták még azt is, hogy mindezt az angyaloktól hallották. Úgy gondolták, azonnal elhiszik ők is. A tanítványok afféle üres fecsegésnek tartották mindezt. Bolond beszédnek. Az itt használt görög szó a lázbeteg ember mellébeszélésére utal. A tanítványok úgy gondolták, hogy az asszonyok mellébeszélnek. A hír afféle asszonybeszéd, egyáltalán nem kell komolyan venni. Az apostolok nem hitték az örömhírt. Nem abban van a hiba, hogy Jézus nem jó küldötteket választott? Az ókorban a nők tanúvallomását a bíróságon sem vették figyelembe – mondják az ókor történészei. Ha ez így van, akkor Jézus egy ilyen fontos hírt miért bíz asszonyokra? Elvégre a keresztyéneknek a legfontosabb híre Jézus feltámadása! Ez az alap. Ha ez nem igaz, nem igaz az egész keresztyénség. Miért bízta Jézus az asszonyokra? Az angyalokat is az asszonyokhoz küldi. Ő maga is nekik jelenik meg legelőször. Miért avatja ezzel maga Jézus az asszonyokat koronatanúkká? Miért nem választ Jézus komoly, tekintélyes, művelt férfiakat, doktorokat? Ezzel Jézus valamire célzó.

Ha tekintélyes, tudós férfiak híresztelnék

Jeruzsálemben, hogy Jézus feltámadott, az ő beszédüket ugyanúgy nem vennék komolyan.

Elgondolkoztam azon, mi történne akkor, ha Körmenten egy kosármeccs után, amikor százak mennek el a templom előtt és kiállnék, fennhangon kiabálnám: Emberek! Feltámadt Jézus! Legyőzte a halált! Nektek is örök életek van! – Mi lesz ennek a következménye? Nem hinném, hogy bárki is megállna. Kinevetnének. Megjegyzéseket tennének. Lehet, hogy valaki jóakaróan felhívná a mentőállomást és segítséget kérne.

Nem ujjonganának a körmentiek. Nem lelkendeznének, hogy jaj de jó, örök életünk van! Miért nem? Ennek egy oka van. Mind-egy, hogy asszony, vagy férfi mondja, vagy ki mondja. Ugyanis a mennyei örömhírt csak mennyei segítséggel lehet átvenni! Az embert belülről is képessé kell tenni arra, hogy átvegye az örömhírt. Ezt a Szentlélek munkálja.

Amikor egy ember elkezd prédikálni, elkezd beszélni Jézusról, erre sem képes Isten Szentlelke nélkül. Isten beszéde mozgásba hoz, aktivál. Az asszonyokat mozgásba hozza az angyalok által kapott Ige, és viszik, hirdetik. A csüggedt emmausi tanítványokat is a Feltámadott ereje állítja talpra és szaladnak Jeruzsálemba a tanítványokhoz és szólják az örömhírt. Nem szégyellik. Ma hány református nem szól erről egy szót se? Ki nem ejtette még életében a száján, hogy Jézus feltámadott! Pedig hányszor énekelte: „*Légy örömmondó, békekövet, hirdesd: a Szabadító elközelgetett!*” Csak éneklí, megszokásból. De nem hirdeti. Miért nem mozdul? Mert a Szentlélek nem küldte el. Viszont akiket küld, azok azt mondják: „*„Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.”*” (ApCsel 4,20)

Az apostolok még nem tartanak itt. Ott ülnek a szobában és hallják az asszonyok bizonyágtételét, és azt mondják, mesebeszéd.

Akik megölték Jézust azoknak nem „üres fecsegés”, nem „mesebeszéd” a feltámadás. Ők nagyon is komolyan vették. Egyik professzorom mondta a következő szójátékot: „*Van olyan beszéd, ami frázis, s van olyan beszéd, ami ráz is!*” Jézus ellenségeit a hír áramütésként érte. Félték Jézustól. A Krisztus által megígért harmadik napot megelőző kritikus éjszakára őrseget állítottak... Tehát, nem az első éjszakára, hanem arra, amelyikre ígérte Jézus a feltámadást. Tájékoztatják Pilátust és közlik aggodalmukat: ha „bekövetkezik a fel-

támadás, az gonoszabb dolog lesz az elsőnél”. Intézkednek a „feltámadás megakadályozására” fegyveres őrseggel, pénzzel és hazugsággal.

A feltámadás ténye azonban szétszórja a feltámadás megakadályozására kirendelt őrseget. Megrázó élményben volt részük. Nem hogy fegyverüket használták volna, hanem a szokatlan látvány miatt hanyatt-homlok menekültek a színhelyről. A feltámadás ereje leleplezi Jézus ellenségeit, akik az „üres beszédet” hazugsággal töltik meg: „*A tanítványok ellopták Jézus testét*”.

Jézus feltámadásának ereje a tanítványokat összegyűjti és helyreállítja.

Mi hogy állunk a feltámadás kérdésével? Valóság vagy hazugság? Nem csupán azért, mert szavatolt tény, s mert már az ókorban Plinius, Tacitus, Claudius, Josephus Flavius és sokan mások konkrét tényként írnak róla. Hiszünk-e az Isten Igéjének? Igaz az Isten Igéje? „*Lehetetlen, hogy az Isten hazudjon*” (Zsid 6,18), „*Az Isten igazmondó*” (Titus 1,2), „*Az Úr szava igaz*” (Zsolt 33,4).

Ma is sokan tartják fecsegésnek a Jézusról szóló igehirdetéseket, semmitmondó beszédnek, akik távol vannak Istentől. A mai ember megünnepli a Húsvétot – a „maga módján”. A kétnapos ünnepet hosszú hétvégének tekinti. Tekintettel az ünnep jellegére, többet megen- ged magának ételből és italból, valamint szórakozásból. Minden külsőség megvan a Húsvét ünneplésére, csupán egy „csekélység” hiányzik: A Feltámadottban való hit. Ez azt jelenti, hogy a modern ember Húsvétjának a szíve hiányzik. Így könnyen megérthetjük, hogy mi a Húsvét a mai ember számára: fából vaskarika. Ugyanis nincs igazi Húsvét a Feltámadás boldog elfogadása, hite nélkül. E nélkül üres az ünnep. Engedd, hogy Jézus feltámadásának ereje betöltsön. Énekünk is így vigasztal: „*Azt úrt Ő tölti ki...*” S ha megtapasztaltad, hogy a Feltámadott ereje átjár, akkor nem lesz az Úrral töltött idő haszontalan, s az igehirdetés sem lesz falra hányt borsó. Krisztus feltámadása az a próbakő, amin áll vagy bukik a keresztyén vallás igazsága. Hinni azt jelenti, mint részt venni Jézus életében. Hinni annyit jelent, az Ige szerint élni, mert aki nem hisz, az nem él. Mi húsvétkor nemcsak emlékezünk, hanem Jézussal együtt élünk. Legyünk húsvéti emberek. Jézus életének bizonyosságai.

Szabadi István
lelkipásztor, Körment

Sátorház – mennyei ház

Ebben a rovatunkban a különböző egyháztestekben élő magyar reformátusság képviselői szólnak meg egy-egy számban, alfabetikus sorrendben, az általuk szabadon választott témákban. Köszönjük Pap Gézának, a Erdélyi Református Egyházkerület püspökének az olvasóinknak küldött üzenetet. (A Szerk.)

**„Mert mi tudjuk, hogy ha ez a földi
sátorházunk elbomlik, épületünk van
Istentől: nem kézzel csinált,
hanem örökkévaló ház
a mennyben.”**
(2Kor 5,1)

Reményik Sándor az „Igaz beszéd hitem dolgában” című versében önmarcangoló önvizsgálata során felteszi magának a kérdést: „Hiszel-e a Feltámadásban”? Kiábrándult válasza ez: „Hagyjátok ezt a bús-édes mesét. Dante vándorolt három túlvilágban. Nekem az ösvény síromig elég”. Húsvét táján minden őszintén magába szálló ember szembe találja magát a feltámadás kérdésével, amire a lélek csendjében válaszolni kell. Persze, lehet a feltámadásról szóló bibliai híradást bús-édes mesének minősíteni, s arra a következtetésre jutni, hogy a földi élettel minden befejeződik: egy örömmel és fájdalommal tarkított, keskeny életsáv adatott nekünk a bölcsőtől a koporsóig, elégedjünk meg ennyivel, hiszen a halállal mindennek vége. Ezzel ellentétben Pál a megjelölt igében arról biztosít bennünket, hogy Isten ennél jóval többet készített el a számunkra. Élet és halál kérdésében nem szükségszerű csupán emberi képzelőerőnkre támaszkodva, a bennünk megfogalmazódó kételyekre hallgatni, hiszen Isten biztos tudással akar megajándékozni bennünket. Föllebbenti a fátylat, bepillantást engedve a rejtély mélyébe. Mit tudhatunk meg az Ő kijelentéséből?

1. Pál először földi, látható életünkről beszél, amely létformát sátorházban való lakozásnak nevezi. Azt a néhány évtizedet, amit Isten itt nekünk adott, sátorházban töltjük el. A sátor a Biblia jelképvilágában az ideiglenes-

ség, az alapnélküliség és a romlandóság jelképe. Az Isten szavának engedelmeskedő Ábrahám, az ígért földje felé vándorolva, idegen földön, „sátorokban lakott” (Zsid 11,9-10). A János evangéliuma pedig Jézusról állapítja meg, hogy itt sátorozott közöttünk (Jn 1,14). Földi létünk behatárolt, biztosan tudhatjuk, hogy a sátorház egyszer elbomlik, és költözni kell. A kérdés csak az, hogy hová?

2. Ezt követően Pál a láthatatlanok felé fordul, és a halál utáni életünkről beszél, amit mennyei házban való lakozásnak nevez. A folytatást Pál nem bizonygatja, a mennyei élet valóságát nem akarja senkire ráerőszakolni, egyszerű természetességgel beszél róla, mint ami bizonyosan van. Tudomásunkra hozza, hogy a halál után sem maradunk hajléktalanok, a két létforma között nincs megszakítás: amint a földi befejeződik, a mennyei azonnal elkezdődik. Van örök életünk, de nem azért, mert mi halhatatlan lélekkel rendelkezünk, hanem azért, mert Isten megajándékoz bennünket az Élettel. Nekünk nincs életünk önmagunkban, a halál után csak a Krisztussal való közösség által van életünk. Nem azért van, mert mi kiérdemljük, hanem azért, mert Jézus Krisztus az Atya házában helyet készített a számunkra is (Jn 14,1).

Az ideiglenes, sátorozó léttel szemben ez a lakozás örökkévaló. Az emberi kéz által emelt házakkal összehasonlítva ez nem kézzel csinált; és nem földi, hanem mennyei. Ez a ház, ez az élet Istentől van: tőle kapják ajándékba mindazok, akik hisznek a feltámadott Krisztusban.

Tudjuk, hogy a bölcsőtől a koporsóig tartó földi életet Isten adta nekünk, de nekünk a sűrű tartó keskeny út nem elég. A halállal nem ér minden véget, Isten ennél többet készített a számunkra. Krisztus feltámadása a mi feltámadásunk biztos záloga. Ha a földi létünk befejeződik, ha a sátorházban eltöltött idő lejár, költözni fogunk, mert Isten az övéinek más létformát készített el. Jézus által helyet készített az atyai házban, ahol a halál után örökké élhetünk. Ez a feltámadás reménysége, a húsvét öröme!

**Pap Géza
püspök**

Új püspök a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben

NAGYVÁRAD, 2010. január 16.

„Embernek fia! Őrállóul adtalak téged Izráel házának, hogy ha szót hallasz az én számból, intsd meg őket az én nevemben.”

(Ezékiel 3, 17)

Lélekemelő élményben volt részünk, amikor Isten kegyelméből részt vehettünk Csűry István nagyvárad-i református püspök szentelésén és bekiktatásán. 2009. május 22-i Alkotmányozó Zsinatunk, az egységes Magyar Református Egyház ismételt létrejötte óta ilyen alkalommal először „örvendezhettünk együtt az örvendezőikkel” Egyházunk egy mai határainkon túli egyháztestének ünnepén, amelyen hálát adtak, adtunk Tőkés László leköszönő püspök eddigi tevékenységéért, és Istenünk gazdag áldását kérték, kértük valamennyien a törvényesen megválasztott, hivatalát most elfoglaló Csűry István püspökre.

Végtelenül nagy öröm volt mintegy 1000–1200 emberrel együtt énekelnünk a Nagyvárad-újvárosi Református Templomban a 23., a 90. és a 105. zsoltárt – nem utolsósorban pedig a magyar Himnusz és a Szózatot. Újra átélhettük azt a csodálatos érzést, hogy Istenünk segédelmével „összenőtt, ami összetartozik.”

A folyamatos újrakezdetéshez valóban szükségünk van – mindannyiunknak – erőink számbavételére, amiként Mózes IV. Könyve alapján hallottuk a leköszönő püspök igehirdetésében, mert tudnunk kell, mennyi hadra fogható harcossal számolhatunk Isten országa ügyéért újra meg újra – mondhatnám: folyamatosan – vívott

küzdelmünkben. Különösen szükség van erre akkor, ha az új püspök – miként bemutatkozó prédikációjában hallhattuk – nem csupán konzerválni, azaz megtartani kívánja az elmúlt 20 esztendő eredményeit, hanem az immár gondjaira bízott egyháztest állandó megújítására, megújulására törekszik.

Megelégedéssel, Istenünk iránti őszinte hálával láttuk, hogy a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület felemelő ünnepségének örömeiben az evangélikus, unitárius, görög-katolikus, román ortodox és izraelita közösségek képviselői is osztoztak. Hasonlóképpen kifejezték szolidaritásukat és jókívánságaikat a magyar és a román állam képviselői, a megye és a város vezetői, valamint az anyaországi és helyi pártok reprezentánsai.

A Kárpát-medence úgyszólván mind a kilenc református egyházkerülete a legmagasabb – püspöki, főgondnoki – szinten képviseltette magát ezen az örömteli alkalmon. A helybeliek érthető és nyilvánvaló örömmel vették ezt tudomásul. Akadtak, akik szóban is megfogalmazták, hogy ezzel ismét gyógyírt csepegtettünk a rosszlelkű népszavazás fájdalmas eredménye által vágott, és bizony nehezen hegedő lelki sebeikre. Arra kérjük a Mindenható Istent, a Lélek erejével segítsen hozzá bennünket, magyar reformátusokat a mai országhatár mindkét oldalán, hogy ezen a csodálatosan szép ünnepen megnyilvánuló testvéri szolidaritás mindennapi életünk szerves részévé váljék.

Dr. Huszár Pál
főgondnok

MAGYAR REFORMÁTUSSÁG

Válság és kimenekedés

Közvetlen a mohácsi vészt megelőzően a budai királyi udvarban működő egyik diplomata ezt a megdöbbentő jelentést küldte megbízójának a magyarországi közállapotokról: *„Ha Magyarországot meg lehetne menteni három forinton ebből a veszedelemből, amelyben most van, nem hiszem, hogy akadna három ember, aki azt a három forintot ideadná.”* Végtelenül fájdalmas dolog, de azt kell mondanunk, hogy most, a XXI. század első évtizedében ugyanilyen állapotban vagyunk. Honfitársaink közül sokan reszketnek munkahelyükért, egyre nagyobb tömegek sóvárognak munka és tisztas emberi megélhetés után, sokan közülük bizony már a reményt is föladták, hogy valaha is értelmes munkát végezzenek emberhez méltó bérért. A nyugdíjasok jobb sorsra érdemes generációja joggal retteg megszolgált nyugdíjáért, és okkal érezheti magát a politika kiszolgáltatottjának. Adósságcsapdában vergődő családok féltik alig megszerzett otthonukat, miközben a kilakoltatás valós réme fenyegeti őket.

Még ezeknél is döbbenetesebb azonban az a morális mélyrepülés, amely hazánk közállapotait napjainkban jellemzi. A nemzet vagyonának szemérmetlen fosztogatása, a kisebb és nagyobb közösségek megkárosítása, becsapása, a folyamatos csalás és hazudozás hovatovább az államvezetés legfelsőbb szintjén is az élet mindennapi velejárója lett. Semmivé foszlott az adott szó becsülete, eltűnt közéletünkben a természetes emberi szolidaritás, polgárjogot nyert viszont a mérhetetlen önzés, a felebarát kíméletlen kifosztása, megalázása. Társadalmunk nagy része – miként a tékozló fiú – messze eltávolozott az Úristentől. E sokrétű teher alatt görnyed most nemzetünk. Mindez változásért kiált, tőlünk is aktivitást vár.

Megítélésem szerint nemzetünk mélységesen mély erkölcsi válságából egyetlen egy valós kimenekedési út létezik, – ismét tékozló fiú példáján – az Atyához való visszatérés, az Istenhez fordulás, az Istenhez menekvés útja, amiként azt nemzeti történelmünk XVI–XVII. századi sorsdöntő eseményeinek példáján jól láthatjuk, amikor a lét és a nemlét határára szorult magyarság valóban az Istenhez menekvésben kereste és találta meg nemzetünk megmaradásának útját a török veszedelem és a német hódítás kettős szorítása ellenében. Akkor a sok véráldozat ellenére is eredménnyel járt ez a küzdelem, hiszen ma is itt vagyunk, és vállaljuk a küzdelmet fennmaradásunkért mi, magyarok, reformátusok és más felekezetűek.

A Jézus Krisztusba vetett hittel vallom, hogy ebben a mostani feladatban mindannyiunk, lelkészek és nem lelkészek közreműködésére egyaránt számít a mi Mennyei Atyánk. Azt várja

mindnyájunktól, hogy a magunk helyén, a magunk lehetőségei között álljunk valamennyien az Ő ügye mellé, igyekezzünk a magunk eszközeivel eredményesebbé tenni hitépítő törekvéseinket. Próbáljuk hitelesen megszólítani azokat a honfitársainkat, akiket lelkészeink a szószékről el nem érhetnek, mert azok az emberek bizony általában a templom közelébe sem jönnek. Mi, nem lelkészek viszont más fórumokon esetleg valóban elérhetjük őket. Sőt arra is van egy minimális esély, hogy egyesek közülük hallgatnak is ránk.

Hiszem és vallom, hogy nemzetünknek jelenlegi állapotában elsősorban lelki-szellemi megújulásra van szüksége. Csak és kizárólag ez a lelki megújulás, az Úristenhez való visszatérés jelenthet kiutat mostani erkölcsi válságunkból. Szilárd meggyőződésünk, hogy Istenünk jelentős feladatot szán ebben a megújulási folyamatban egyházainknak. Világosan látjuk, hogy ennek e lelki megújulásnak megvalósítása nem kizárólag lelkészeink feladata, joggal igényelhetik a nem lelkészi tisztségviselők, de a minden tisztség nélküli egyháztagok segítő közreműködését is.

Egyházunk, hazánk, nemzetünk, sőt az egész teremtett világ jelenlegi – emberi megítélés szerint már-már kilátástalan – állapotában gyakran merül fel sokunkban a kérdés: Mi lesz velünk? E kérdés jogosságát, megalapozottságát nem vitatjuk, mert az vitathatatlan. Mégis engedjessék meg nekem így módosítva feltennem a kérdést: Ki lesz velünk? Ezzel immár költőivé vált a kérdés, hiszen mindannyian tudjuk a biblikus alapú választ. Mindannyian hisszük és hittel valljuk, hogy a mi Urunk, a Szentháromság Egy Örök és Igaz Isten a legnehezebb időkben is velünk volt, most is velünk van, és a jövőben is mindenkor velünk lesz. Ez persze egyáltalán nem azt jelenti, hogy tétlenül szemlélhetnénk egyházunk és nemzetünk sorsának alakulását, mondván, hogy az Úristen majd helytáll helyettünk is. Istenünk várja, sőt elvárja mindannyiunk egyház- és nemzetépítő tevékenységét. Hasznos, mondhatnánk: a szó köznapi és vallási értelmében véve egyaránt üdvös lenne, ha eredménnyel sikerülne megszólítanunk egyrészt azon honfitársainkat, akik a legutóbbi népszámlálás során úgy nyilatkoztak, hogy valamiképp egyházunkhoz tartozónak érzik magukat, másrészt azokat, akik ugyan sehova, egyetlen keresztyén felekezethez sem tartoznak, de bennük is megvan, netán sarkallja is őket az Isten-keresés vágya. Mindannyiunknak szól ma is Krisztus Urunk missziós parancsa: *„... tegyetek tanítványokká minden népeket!”*

Egyházunk Ura, a miattunk, érettünk és helyettünk kereszthalált szenvedett Úr Jézus Krisztus azt ígérte nekünk: *„Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.”* (Máté 18, 20). E krisztusi ígéret fényében kívánjuk látni Anyaszentegyházunk közeli és távoli jövőjét. Hittel hisszük, hogy

Mennyei Atyánknak – miként eddig – a jövőben is gondja lesz az Ő Egyházára. Ránk, Jézus Krisztus mostani tanítványaira pedig azt a feladatot rója, hogy az Ő általa kijelölt helyen a hűséges sáfár módjára munkáljuk Isten országának ügyét.

Szilárd meggyőződésünk, hogy jószándékkal nyitnunk kell társadalmunk egésze felé, hozzá kell járulnunk annak a még bizony mindig felfedezhető, esetenként vésszesen tátongó szakadéknak a feltöltéséhez, amelyet a hajdani diktatúra az elszigetelés szándékával létesített egyházaink és a társadalom másik része között, mint ha bizony mi, Krisztus-hívők nem is tartoznánk szervesen a társadalom, a magyar nemzet egészéhez. Isten segítségével keresnünk kell a lehetőségeket azon társadalmi erők ellensúlyozására, amelyek – a jól ismert régi recept alapján – ismét a templom falai közé igyekeznek száműzni egyházaink tevékenységét, mert riasztja, sőt irritálja őket az egyházaink társadalmi jelenléte. A minden emberi értéket maga alá gyűrni akaró globalizáció szálláscsinálói és haszonélvezői szemében ugyanis szálkát jelent a szilárd keresztyéni elkötelezettséggel, netán még stabil magyar nemzeti azonosságtudattal is rendelkező ember, mert ez az ember kevésbé manipulálható, nem könnyen állítható a mindenhatónak kikiáltott piac, a pénz és a profit engedelmes szolgáinak sorába.

Ugyanakkor arról is meg vagyunk győződve, ha megismerjük nemzetünk egészének valós gondjait, súlyos problémáit, rá kell jönnünk, hogy ezek megoldásában mi, keresztyének is érdekelt vagyunk. Legyen elegendő ezúttal a teljességre törekvés igénye nélkül csak a kilátástalanság, a lelki-szellemi talajtalanlás miatt kallódó ifjúság, a demográfiai gondok, a meg nem született gyermekek, valamint a magukra maradt – nyíltabban fogalmazva – a magukra hagyott öregek problémájára, a sajnos egyre mélyülő erkölcsi válságra utalnunk. Ebben a kemény, de nem reménytelen küzdelemünkben krisztusi szeretettel, az őszinte együttműködésre készen kívánunk odafordulni más felekezetű keresztyén testvéreinkhez. Abban a tudatban tesszük ezt, hogy a jórészt formai különbözőségeink ellenére mindannyian a Szentháromság Egy, Örök és Igaz Istent kívánjuk szolgálni. Ha Őhöz közel kerülünk, egymáshoz is közel leszünk, a Hozzá fűződő szeretetünk összekapcsol bennünket.

Az Egyház Ura adjon mindannyiunknak kellő erőt, türelmet, bölcsességet és alázatot, hogy valóban tanítványi hűséggel tudjunk munkálkodni Isten országa és nemzetünk ügyén, hogy olyan munkálkodók lehessünk Mennyei Gazdánk szolgálatában, akik önmaguk példás odaadásával vállalják és végzik a „plántálás” és az „öntözés” munkáját. Hittel hisszük, hogy a Kegyelem Istene majd a „növekedést” is megadja, így teszi eredményessé fáradozásainkat.

Dr. Huszár Pál főgondnok

Püspöki beszámoló

„...az Isten országa
már közöttetek van...”
(Lk 17,21)

IGEI ÜZENET

Az Isten országa Krisztusban már itt van közöttünk, de majd odaát lesz teljessé. Az Egyház küldetése, hogy általa sokan megtapasztaljanak valamit az Isten országának mennyei „többletéből”, amit csak az Úrral való közösség adhat az embernek.

Leslie Newbigin írja könyvében, hogy a bibliai híradások szerint az evangélium hirdetése az első keresztyének idejében nem úgy történt, hogy a hívők az emberek „korszerű életkérdéseire” válaszolva „becsempészték” az evangéliumot, hanem pont fordítva: látszott rajtuk az Isten országának új valósága, amelyre sokan rákérdeztek, és erre a kérdésre a válasz Krisztus evangéliuma. Így szólalt meg minden bibliai bizonyágtétel. A világ kérdései ugyanis sok esetben nem az életre vezető kérdések.

Olyanok vagyunk-e mint Egyház, aki-ken látják az Isten országának erejét, és erre rákérdezve szólhatunk az Igéről; vagy pedig pótcselekvésként egy csomó emberi módszerrel ügyeskedünk. A módszer kell, de nem Isten jelenlétének pótlékeként.

Ebből a rövid üzenetből kiindulva engedjék meg, hogy felsoroljam azokat a legfontosabb területeket, ahol egyházkerületünkben „mozgás” tapasztalható a 2010. esztendő első negyedében.

NYAKKENDŐ NÉLKÜLI LÁTOGATÁSOK

A nyakkendő nélküli látogatások során eddig Isten segedelmével öt egyházme-
gye lelkészeihez eljuthattunk, melynek során személyesebben és közelebbről megismerhettük egymást, a lelkész családokat, és kötetlen beszélgetés során vi-
tathattuk meg közös dolgainkat, örömeinket és gondjainkat. A valós helyzetet

látva, mi is pontosabban érzékeljük, hogy mire kell jobban odafigyelni.

Március, április során reménység szerint a somogyi egyházmegyébe is eljuttunk, így teljesítettük azt a vállalásunkat, hogy pünkösdig minden szolgálatban álló lelkészt meglátogatunk.

Ezeket a látogatásokat szeretnénk a továbbiakban folytatni az egyházkerület területén található intézményekben, valamint szeretnénk kiterjeszteni valamilyen módon nyugdíjas szolgatársaink felé is.

A gondnokokkal való találkozás lehetősége évente adott a füredi gondnoki konferenciákon.

Ide tartozóan említsem, hogy minden évben kívánunk egy ún. informális testületi ülést szervezni, ahol tárgysorozat nélkül „csak” beszélgetünk egymással.

A látogatások során sok fénykép készült, amelyek az interneten megtekinthetők. Nagyon szeretnénk a látogatások végétől a „nyakkendő nélküli látogatásokról”, azok dátum szerinti sorrendjében egy fényképes albumot megjelentetni.

Rendszeres találkozásokat próbálunk kialakítani és folyamatosan fenntartani a kerületi előadókkal, ezzel is segíteni, elmélyíteni akarjuk az előadói szolgálatot.

LELKÉSZI EGZISZTENCIA

A lelkési egzisztencia kérdésével foglalkozni kell. Ez már ebben az esztendőben legfontosabb feladataink közé tartozik. Hangsúlyozom, hogy egyelőre csak együtt szeretnénk gondolkodni erről a nagyon fontos kérdéssel, ami nyilvánvalóan senkit még semmire nem kötelez.

Az idei nehéz anyagi viszonyaink ellenére is tízmillió forintot különítettünk el a költségvetésben erre a célra. Az Egyházkerületi Tanács határozata szerint ez a jelképes összeg egy olyan zárolt alap, amelyhez a következő években újabb, remélhetőleg nagyobb összegeket csatolunk.

Ez a kerület által létrehozott alap képezheti a kiindulását egy lelkési egzisztenciális alapnak, amelyhez az egyházme-
gyék és az egyházközségek, és plusz még az egyházkerület is kidolgozott arányban és rendszerességgel meghatározott összeget befizet.

A kiutalás, újraelosztás feltételeire és módjára nézve készülőkben van egy tanulmányanyag, minden értelmes variációt és lehetőséget számba véve, előnyeivel és hátrányaival együtt elemezve, amit aztán minél szélesebb körben vitára bocsátanánk az érintettek között.

A gyülekezetek életképességére vonatkozó egyházkerületi határozat is segítő szándékkal a lelkési egzisztencia kérdésével kapcsolatban merült fel, és nem az egyházközség jogi státuszával kapcsolatosan.

LELKÉSZTOVÁBBKÉPZÉS

Minden évben állandó időpontban hirdetjük meg a Lelkésztovábbképző alkalmakat, a Pápai Teológiai Akadémia szakmai szervezésében. Dr. Vladár Gábor rektor úr az idei lelkésztovábbképző tanfolyamokat „Változó egyházképek” címmel megszervezte. A jelentkezési lapok postán vannak.

A résztvevőkről pontos nyilvántartást vezetünk, és ha megszavazzák a lelkészto-
vábbképzés rendjéről szóló törvényt, az előírt pontokat 2010-től kezdve jóváírjuk.

Ez a továbbképzés minden évben a húsvét utáni kedden, ebéddel kezdődik, és pénteken ebéddel zárul. Kedd délután a teológiai tanárok saját szakterületeik legfrissebb eredményeiről tartanak előadást, majd a szerdai és csütörtöki teljes napon az adott téma elméletileg megalapozott, de elsősorban gyakorlati és közös megbeszéléssel kibővített feldolgozására kerül sor.

Ehhez a képzéshez csatlakozva szeptember második felében, szintén évi

DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

Esztergom

rendszerességgel szeretnénk meghirdetni egy nem lelkészek számára szóló képzést is, akár többféle arculattal (felnőtt katekézis, gyülekezeti munkásképzés, rétegtalálkozók).

GENERÁLIS VIZITÁCIÓK

A Generális vizitációk az ide vonatkozó egyházkerületi határozatok alapján az idén a megyeszékhelyek gyülekezeteiben történnek meg: május 8–9. Győr, május 29–30. Székesfehérvár, június 5–6. Zalaegerszeg, szeptember 18–19. Tatabánya, október 9–10. Veszprém, november 6–7. Marcali.

MISSZIÓ

A nagyvárosi misszió kapcsán elsőként Győrben szeretnénk egy missziói lelkészi állást létrehozni, reménység szerint szeptembertől, Győr „rózsadombján”, a Győr-újbarát, Ménfőcsanak, Nyúl körzetben. Győr mellett Tatabányával és Szombathellyel folytattunk tájékoztató megbeszéléseket.

A kisvárosi misszió tekintetében Marcali mellett Lentivel és Esztergommal folynak megbeszélések. A lelkéslátogatások során több körzetben egyértelművé lett, hogy a jövőt illetően a körzet centrumát célszerű lenne áthelyezni a körzethez tartozó kisvárosba (Kisbér, Oroszlány, Bábolna).

A kistelepülési misszió egyházkerületi támogatással elkezdődött az alábbi gyülekezetekben és a hozzájuk tartozó kör-

zetekben: Balatonszőlős (később a köveskáli körzettel is tárgyalni kell), Magyaratád, Balatonszabadi, Bóny, Lajoskomárom.

A szórványmisszió a Tatai Egyházmegye Gyermely és Dorog közötti területén indult el, imádságos kíváncsisággal várjuk az eredményt.

Az egyetemi lelkészi szolgálat elindulhatott a veszprémi Pannon Egyetemen, az itt folyó szolgálat kiterjed a Keszthelyi Karra, és a Székesfehérvári Egyetemre is.

A kórházlelkészekkel hamarosan tervezünk egy találkozót.

KERÜLETI TALÁLKOZÓK

A lelkészek látogatása során több alkalommal felmerült egy évenkénti kerületi ifjúsági hét megszervezése Balatonfenyvesen. Az idei időpont július 12-18 közötti hét. Itt egymást megismerve, erősítve, egymástól tanulva, és egymásnak örülve nagy számban, de ugyanakkor bizonyos napszakokban kisebb csoportokra bontva élhetnénk meg azt, hogy összetartozunk. Ez a kis létszámú ifjúsági közösségek számára megerősítő élmény, miközben tartós ismeretségek, testvéri kapcsolatok alakulhatnak ki. Ez a konferencia minden lelkészi hivatal számára levélben, e-mailben, és a honlapon is meg lesz hirdetve.

Ezt a kerületi méretű találkozót a későbbi években igény szerint a hittanosainkra és a református családokra is szeretnénk kiterjeszteni.

Az egy napos, különböző célcsoportokat elérő, évente ismétlődő kerületi konferenciák felelevenítése is terveink között szerepel: kerületben szolgáló lelkészek, lelkészfeleségek, kerületben szolgáló kántorok találkozója.

RÉTEGTALÁLKOZÓK

Fontosnak tartjuk a különböző rétegek megszólításának munkálását és elősegítését. Ezen belül elsőként a református értelmiség elérésére keressük a lehetőséget.

Az idei év első félévében a református orvosok megkeresését próbáljuk elindítani. Az egyházmegyek vezetőit arra kértük, hogy minden megyéből delegáljanak legalább két, a saját gyülekezetében aktív orvost. Először velük találkozunk, majd ez a református orvosközösség magja lehet a kerületben a református orvosok megszólításának, rendszeres találkozók, lelki alkalmak, konferenciák szervezésével.

Ugyanezt később más hivatásokban is elindítjuk: gondolva a református pedagógusokra, jogászokra, közgazdászokra, vállalkozókra...

REND

A REND szervezőbizottsága megküldte a gyülekezetekhez a legfontosabb információkat és a jelentkezés módját tartalmazó leporellót.

A jól bevált programok mellett az idei REND-en próbáltuk minél szélesebb rétegek felé megvalósítani a nyitás lehetőségét. Hívtunk olyan egyházhoz közeli, országos hírű világi előadókat, akik sok embert képesek megmozgatni. Bízva abban, hogy így olyan emberek is részt vesznek egyházi napjainkon, akiket máshogy nem tudnánk elérni, de így hallanak rólunk, megismernek bennünket, remélhetőleg jó benyomásokkal térnek haza.

A „világi” koncerteknek is szeretnénk valamilyen formában református egyházi arculatot adni az elején, hogy mindenkiben tudatosuljon, hogy hol van.

Várjuk a jelentkezéseket, legyünk legalább annyian együtt, mint Komáromban.

KOMMUNIKÁCIÓ

Az egyházkerületi kommunikáció kapcsán örömmel említem, hogy honlapunk átlépte a százezredik látogatást. Nagyon

DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

Gerecsei András (Ács)

köszönjük a honlap munkatársainak hűséges szolgálatait.

A megújult Dunántúli Református Lapot a kerületben mintegy 4000 gyülekezeti tag rendelte meg.

A nyolcvanhét dunántúli igehirdetést tartalmazó kötet után dolgozunk a Lukács evangéliumát prédikációkban feldolgozó kiadványon. Száznegyvenkilenc lelkipásztor jelentkezett erre a szép feladatra. Március közepéig megküldjük a névre szóló perikópákat, amelyek alapján egy vasárnap délelőtti igehirdetést kell írásban beküldeni május 31-ig. A kötet reménység szerint az ősz folyamán jelenik meg. Ezt a közös munkát a jövő évben is szeretnénk folytatni.

Készülőben van a tavalyi testületi ülésekről készült jegyzőkönyvek kötetben való megjelentetése minden parókiális könyvtár számára. Ez a kötet a részletes előterjesztéseket, hozzászólásokat, és határozatokat tartalmazza, a tavalyi testületi ülések dátum szerinti sorrendjében.

A nyakkendő nélküli látogatásokról készült kötet kiadását már említettem.

Egyéb kiadványok megjelentetése is előkészítés alatt áll.

Május elején Balatonszárszón egy országos kommunikációs és média konferenciára is sor kerül, ahol a rádió és a televízió kínálta missziói lehetőségek problematikájáról is szó esik majd.

INTÉZMÉNYEK ÉS ÉPÜLETEK

Épületeinkkel kapcsolatban megemlítem, hogy egy egyházkerületi határozat alapján szeretnénk elkészíteni a kerület

területén található református egyházi ingatlanok listáját, és a kerületi tulajdonú ingatlanokkal kapcsolatban, szintén területi határozat alapján, kidolgozunk egy ingatlangazdálkodási tervezetet, az értékesíthető ingatlanok listájával. Több olyan ingatlanunk is van, amelyek üresen állnak. Hangsúlyozom, hogy ezek esetleges értékesítéséről van csupán szó.

A kerületi konferencia telepek esetében (Balatonfüred, Tótvázsony, Balatonfenyves) sajátos arculatban és bizonyos esetekben jobb kihasználtságban gondolkodunk.

A február 18-i Egyházkerületi Közgyűlés a Pápai Református Kollégium Tatai Gimnáziumát a presbitérium ide vonatkozó határozata értelmében átadta egyházközségi fenntartásba, míg a Pápai Református Gimnázium oktatási rendjében a következő tanévtől az ötnapos tanítási hét lép életbe, amely nem érinti a folyamatos, szervezett internátusi rend biztosítását. Közben az Intézményben folyik a Művészeti Szakközépiskola megszervezése és beiskoláztatása is, szeptemberi indulással.

Az igényeket látva többször megfogalmaztuk már egy kerületi családterápiás-házasság gondozó-mentálhigiénés-szupervizori szolgálat létrehozását, kapcsolódva az országos szolgálat tapasztalataihoz, de külön kerületi rendben. Ez nem egy intézet lenne, hanem egy koordinátor és megyénként e területen is a szakember lelkipásztorok szolgálatával működhetne. Ez a szolgálat a gyülekezeti tagok lelki gondozása mellett később a majdani zsinati határozat értelmében a lelkészek lelki gondozását is elláthatná. A terv megvalósítása még egyeztetést igényel, és jelenleg az anyagi helyzetünk is késlelteti a szolgálat elindítását, de nem mondtunk le arról, hogy egy ilyen szolgálat mielőbb beindulhasson a Dunántúlon.

IDŐPONTOK

A közeljövőt illetően az alábbi fontos időpontokra hívom fel a figyelmet:

Február 15., 16., 19., 22., 26.: Nyakkendő nélküli látogatások a Tatai Egyházmegegyében.

Február 18.: Egyházkerületi Tanácsülés és Közgyűlés.

Február 24–25.: Generális Konvent Elnökségi Tanácsának ülése Bácsfeketehegyén.

Március 1–3., 4-6., 8–10., 11–13.: Kerületi Gondnoki konferenciák négy turnusban.

Március 12–13.: Esperesi értekezlet Balatonfenyvesen.

Március 17.: Elnökségi Tanács.

Március 23.: Őszikék időskorúak Otthona, lakógyűlés.

Március 24.: Egyházkerületi Tanácsülés: Intézményi költségvetések.

Március 28.: Virágvasárnap.

Március 29.: Nagyhét.

Április 4–5.: Húsvét.

Április 6–9.: Dunántúli Lelkeszek Lelkésztovábbképző Konferenciája Balatonfüreden.

Április 6–7.: Generális Konvent Elnökségi Tanács ülése Mályiban.

Április 13.: Dunántúli református orvosok megyei küldötteinek találkozója.

Április 19., 20., 26., május 3., 10., 17., 18.: Nyakkendő nélküli látogatások a Somogyi Egyházmegyében.

Április 21.: Elnökségi Tanács.

Április 28.: Országos esperesi értekezlet.

Május 5.: Egyházkerületi Tanácsülés: 2009. évi beszámoló.

Május 7–8.: Országos kommunikációs konferencia Balatonszárszón.

Május 8–9.: Generális vizitáció, Győr.

Május 13.: Mennybemenetel ünnepe.

Május 22.: Magyar Református Egyház ünnepe.

Május 23–24.: Pünkösöd.

Május 25–26.: Generális Konvent Közgyűlése Révkomáromban.

Május 29–30.: Generális vizitáció Székesfehérváron.

Június 2–4.: Zsinati Tanács és Zsinat.

Június 5–6.: Generális vizitáció, Zalaegerszeg.

Június 14-től: Intézményi záróvizsgák PRTA.

Június 16.: Elnökségi Tanács.

Június 25.: Egyházkerületi Tanácsülés: Lelkészképesítő vizsgák és kibocsátó is-tentisztelet.

Június 25–27.: REND Pápán.

Július 12–18.: Kerületi ifjúsági hét Balatonfenyvesen.

Augusztus 2-től: Lelkészegyesület országos konferenciája Pápán.

Augusztus 23–27.: DC ülése és szekció-ülése Pápán.

Augusztus 28.: Országos tanévnyitó Miskolcon.

Steinbach József
püspök

REND 2010: PÁPA

Két évvel ezelőtt, egy tikkasztó júniusi délutánon ezzel a mottóval hirdette meg Egyházkerületünk a komáromi Monostori erődben a következő REND-et: „Ma van az üdvösség napja.” Akkor még nagyon messzinek tűnt 2010 nyara. Azóta eltelt több mint másfél év, és most döbbenünk rá, mindjárt itt a következő REND!

2010. június 25–27-én, Pápara várja Egyházkerületünk vezetősége és a szervezők a kedves testvéreket. A negyedik alkalom, hogy közösségben vagyunk pár napot, mi, Dunántúl reformátusai. Immár negyedik alkalommal gyűlhetünk egybe, hogy találkozzunk régi ismerősökkel, új barátokat szerezzünk. A negyedik lehetőség, hogy átérezzük, nemcsak gyülekezeteinkben, egyházmegyei alkalmainkon, hanem egy nagy református rendezvényen is jó együtt lenni, több ezren hallgatni Isten Igéjét az istentiszteleteken, énekelni a számunkra oly fontos református énekeinket.

A találkozón túl még sok okot tudunk arra mondani, miért is érdemes részt venni az idei REND-en. Szeretnénk minél színesebb programot

kínálni, hogy minden korosztály megtalálja a számára leginkább tetsző, megfelelő időtöltést. Lesznek koncertek, többek közt Ákos, Csík zenekar, Makám, Misztrál. A komolyzene kedvelőinek ajánljuk Pitti Katalin vagy Varnus Xavér, Pálúr János koncertjét.

Természetesen az elmúlt három találkozó során már megszokott kerületi énekkari, nőszövetségi, presbiteri, lelkipásztori találkozókra is sor kerül, hogy így is erősítsük a meglévő kapcsolatokat.

Aki szívesen gondolkodik másokkal együtt korunk komoly problémáin, vagy szívesen hallgatná keresztyén gondolkodók iránymutatásait, azoknak sokszínű előadásokat, fórumokat kínál az idei REND. Teológiai és társadalmi kérdések, mindig érvényes vagy jelenkori problémák, egész világot érintő, vagy a lelket elemző útkeresések – ezeket kínáljuk, és akik segítenek a közös gondolkodásban: többek közt prof. dr. Vladár Gábor, prof. dr. Bagdy Emőke, dr. Tókéczki László, prof. dr. Dienes Dénes, Kondor Katalin, Novotny Zoltán, Ablonczy Bálint, Kodácsi Tamás, Hajdú Zoltán Levente.

Természetesen a REND lehetőség a lelki feltöltődésre, a közös istencsére. A reggeli áhítatokon és esti istentiszteleteken szolgálnak: Steinbach József, dr. Márkus Mihály, Lentulai Attila, Jakab Bálint Mihály. Az igei alkalmak mellett lehetőség lesz egy-egy csendes beszélgetésre, egy rövid imádságra, meditációra, elmélkedésre a megfelelő helyen.

Újabb programokkal is készülünk: lesz borverseny, borfalu, ahol a dunántúli református borok színe-javát kóstolhatjuk meg. Meghirdetjük a REND vándorkupát azoknak, akik nemcsak nézni, hanem úzni is szeretik a focit.

A gyermekeknek programok sorát kínálja a találkozó – hogy ne csak a felnőttek vigyenek haza élményeket! Közöttünk lesz Levente Péter és

Fiú Kollégium

Ref. Gyülekezeti Ház

Ref. Templom

Ref. Gimnázium

Ref. Gyűjtemények

Ref. Teológia

Fotó: Varga Norbert

DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

Döbrentey Ildikó, Écsi Gyöngyi, a Makám zenekar gyermekműsora, de színdarabok, koncertek, kreatív kézműves foglalkozások is várják a legkisebbeket!

És pontosan hol? Pápán, a belvárostól két-három percre található Várkertben, a valamikori Eszterházy kastély parkjában, több száz éves platánfák árnyékában élvezhetjük mindezt, valamint a város Sportcsarnokában és a Petőfi Sándor Gimnázium épületében.

Ha szívesen részt vesz az idei REND-en, kérjük, hogy Húsvétig jelentkezzen lelkipásztoránál!

Nincs már messze a következő REND, tehát vár minket a lehetőség. Addig is válogassunk a gazdag program-kínálatból, buzdítsunk másokat is a részvételre, és legyünk reménysekkel: az idei nyáron is átéljük Isten csodáját, azt, hogy milyen jó is amikor testvérekként, együtt eltöltünk pár napot. Közelebb egymáshoz – és talán Istenhez is.

Bella Péter, Szakács Gergely
lelkipásztorok,
a REND Szervező
Bizottságának tagjai

„Egymás terhét hordozzátok...” (Gal 6,2)

Méltán világhírű, „Akiért a harang szól” című regénye mottójául Hemingway egy 17. században élt angol költő sorait választotta: „Senki sem különálló sziget, minden ember a kontinens része, a szárazföld egy darabja. Ha egy göröngyöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mintha egy hegyfokot mosna el, vagy barátaid házáat, vagy a te birtokod. Minden halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel. Ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól...”.

Mostanában gyakran jutnak eszembe ezek a sorok. Akkor is, amikor azt látom, hogy gyülekezeteink, presbitériumaink és lelkipásztoraink ráéreznek az összetartozás, az egymással való közösség nagyszerűségére, és azon vannak, hogy az gazdagodjon, kiterjedjen egyházi életünk mind több területére. Meg akkor is, amikor a magányosságot, a többiekől való elzárkózást tapasztalom, úgy lelkipásztorok, mint gyülekezetek vonatkozásában.

A mi egyházkerületünk területén kettőszázharminckilenc egyházközség él. Kis túlzással mondhatjuk: kettőszázharminckilenc kisebb-nagyobb „különálló sziget” Dunántúl mintegy huszonhatezer négyzetkilométerén. Gyakran karnyújtásnyira (a szülőfalum és a szomszéd falu temploma között hatszáz méter a távolság!), és mégis fényévnnyire egymástól.

A magyar reformátusság egyházjogi struktúrája évszázadok során úgy alakult ki, hogy a református egyházat autonóm helyi közösségek alkotják. A törvényes keretek között önálló döntési jogkörrel, saját tulajdonú ingatlanokkal, meghatározott területi határokkal. Jól is van ez így, egészen addig, amíg ez a „származtatott jogi önállóság” (ez a hivatalos jogi formula!) nem azt eredményezi, hogy az autonóm közösségek önmagukba forduló közösségeké válnak! Amikor eljutnak arra a pontra, hogy a másik kettőszázharmincnégy szigethez semmi közünk, mi éljük a magunk életét, birkózunk a saját nyomorúságainkkal, megharcoljuk a magunk naponkénti harcát, tegyék ezt a többiek is! Ha a többi sziget felmorzsolódik az „óceánban”, az ő bajuk, a lényeg, hogy mi maradjunk meg!

A mai református egyházi valóság Dunántúlon (és nem csak Dunántúlon) az, hogy túl sok kapcsolódási pont a kettőszázharminckilenc önálló sziget között nem nagyon van! Miközben egységesülő kárpát-medencei magyar reformátusságról beszélünk, jól látható és gyakran tapasztalható, hogy az egyes gyülekezetek tulajdonképpen independentens (teljes jogi önállóságra törekvő, és az egyházi felsőbbbségtől alig, vagy egyáltalán nem függő) közösségként élnek életüket. Magunk között beszélgetve viccesen-komolyan szoktuk olykor mondani, hogy egyik-másik gyülekezetünk autokefál egyházként él (teljes jogi önállóságra rendezkedik be, elutasítja a felsőbbbséget, lelkipásztor és presbitériuma vezetésével zárt egységként éli az életét).

Ha biblikusan szemléljük ezt a helyzetet, akkor kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy ez a gondolkodásmód köszönő viszonyban sincs az egyházzal kirajzolódó bibliai gondolkodással. Az újszövetségi felfogás szerint az egyház „Krisztus teste”, olyan közösség, amelyben „ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi” (1Kor 12,26k). Ez természetesen igaz nem csak az egyes emberekre, hanem az egyházi közösségekre is!

Sokan mondják: történelmi adottság, hogy miközöttünk ez nem így van! Való igaz: a dunántúli református gyülekezetek szinte mindegyike megharcolta – egyszer, kétszer, sokszor – külön-külön a maga harcát. Voltak olyan történelmi korszakok is, amikor saját egyházi felsőbbbségétől is magára hagyottan! Ma azonban egészen más a helyzet! Miköz-

ben ugyanis ki-ki a saját helyén harcolja a maga harcát a megújulásért vagy éppen a megmaradásért, közben rendkívül fontos volna felismernünk, hogy együtt sokkal több esélyünk van a megújulásra is, meg a megmaradásra is, mint egyenként.

Valóban vannak terhek és vannak feladatok, amelyek nem átruházhatók, és amelybe nem vonhatók be mások, azokat helyi szinten kell megoldani. Erre utal Pál apostol is, amikor a címben idézett tanítás után néhány verssel azt írja, hogy „mindenki a maga terhét hordozza” (Gal 6,5). Azaz: ha az Úristen egy feladatot helyhez és személyekhez, egy-egy közösséghez kötötten ad, az nem terhelhető át másokra. Ugyanakkor azonban vannak terhek és vannak feladatok, amelyekhez kevesek az egyéni vagy helyi erőfeszítések, csak együtt hordozhatók. A címben idézett páli tanítás ezekre utal, amikor egymás terhének hordozására buzdít. Egyedül bárki összeroppan alatta, a felülről kapott erővel együtt mégis úrrá lehetünk rajtuk!

Meggyőződésem: a mostani időkben Isten arra adott nekünk, dunántúli reformátusoknak alkalmas időt, hogy ne magányos szigetekként felmorzsolódva, hanem „együtt, egymásért harcolva” éljük életünket. Valahogy úgy, ahogy egyik kedves énekünkben ez nagyon szépen megfogalmazódik: „Ha botlanak a gyöngék, segítsen az erős! Hordjuk, emeljük önként, kin gyengesége győz. Tartsunk jól össze hát...”.

Bellai Zoltán
püspöki főtanácsos

Gondnoki konferenciák

BALATONFÜRED

A teljesség igénye nélkül próbálom megfogalmazni annak a három napnak az élményét, amit kaptam gondnoktársaimmal a március 1–3-ig tartandó balatonfüredi konferencián.

Az okoz számomra örömet, ha azt tapasztalom, valami mozgásba jön, valami új kezdődik – idézet egy előadótól!

Igen! A záró napon bennem is ez fogalmazódott meg az előző napok tartalmas előadás-sorozata után.

Meggyőződött bennünket az a lelkesítő és felbátorító mondat, hogy az egyház mi vagyunk! Mi, a lelkészek után a gondnokok és presbiterek!

Láttam az arcokon a derűt és a fényt! Mindenkit bátorított ez a bizalom!

Egyházunkat meg kell reformálni – ezért dolgoznunk kell nekünk, akik otthon a gyülekezeteinkben tehetünk is ezért.

Példákat hallottunk olyan gyülekezeti életetekből, akik már megkezdték ezt a harcot. Hittel és reménységgel végzik a missziós munkát különböző rétegek és korosztályok megszólításával.

Tudjuk, hogy Isten megáldja ezeket az emberi harcokat, próbálkozásokat.

Nehéz a munka, rajtunk van egy

felelősségteljes, nehéz feladat! De bátran kell indulnunk, biztatást kapunk vezetőinktől, de ezen felül van még kire számítsunk!

„Azért helyeztelek téged ebbe a felelősségteljes munkába, hogy meg tapasztald – Megáld téged az Úr, a te Istened mindenben, amit cselekszel!”

Számomra meghatározó élmény volt a találkozó közvetlen nyitott hangulata. Beszélhettünk gyülekezeti életünkről, egyéni gondjainkról, örömeinkről.

Jó volt közvetlenül, őszinte barátsággal, ismerkedéssel, testvéri szere-

tetben együtt tölteni ezt az időt.

Mi, akik személyes kapcsolatban vagyunk településeink református tagjaival, mi tehetünk legtöbbet az építkezésben minden nap egy-egy téglát felrakva és akkor lesz eredménye is.

Mindenkinek küldetése van a maga őrhelyén!

A jó hangulatú találkozóról feltöltődve térhettünk haza, hogy a mindennapi feladatok sokasága között is Isten gondviselő szeretetét megtapasztalva és megtapasztaltatva végezzük szolgálatainkat. Áldott az ajak, amely az Úr beszédét igaznak tartja és hűséggel továbbadja. A mi Urunk is ezt tette és erre a feladatra váltott meg bennünket is!

Kozma Kálmánné
kisbéri gondnok

Szervezeti és működési változások a Pápai Református Kollégium Gimnáziumában

Szervezeti változás

A Dunántúli Református Egyházkerület Közgyűlése 2010. február 18-án, Pápan tartott ülésén szabad utat adott intézményünk új iskolatípussá alakulásának. Új nevünk 2010. szeptemberétől kezdve: PÁPAI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM GIM-

NÁZIUMA ÉS MŰVÉSZETI KÖZÉPISKOLÁJA. Az újonnan induló művészeti tagozat néptánc, színpadi tánc, grafika és festészet tanszakokon kezdi meg működését. Az öt évfolyamos képzés végén a hallgatók gimnáziumi (nem szakközépiskolai!) érettségi bizonyítványt és OKJ-s szakmai végzettséget szerezhhetnek.

Örömmel adunk hírt arról, hogy az új képzés már az indulásakor rendkívül népszerű: iskolánk honlapján, az ideiglenes felvételi jegyzéken már megtalálhatják a nevüket az alkalmassági vizsgálaton legtehetségesebbnek bizonyult felvételizők, akik számára a következő tanévtől nyitva áll iskolánk kapuja. Minden jel arra mutat, hogy az induló új képzés megnövelte iskolánk vonzerejét.

Működési változás

A Dunántúli Református Egyházkerület Közgyűlése ugyanakkor elrendelte, hogy intézményünk a következő tanév kezdetétől módosítsa tanítási rendjét, áttérve a 6 napos tanítási rendről az 5 napos tanítási rendre. A módosítás nem érintheti az Internátusok nyitvatartási és működési rendjét.

Ezzel a változással egyszerre szeretnénk hasznos módon kedvezni a hozzánk távolabbról és közelebből érkező diákjainknak. A messziről érkezők hétvégére az Internátusban maradhatnak, és részt vehetnek az ő közreműködésükkel is szervezett színes, kulturált és felüdítő kollégiumi programokon. A közelebbieket ezután megtehetik, hogy hétvégéiket családi közösségben és szervezésben tegyék hasznossá és pihentetővé egy feszes munkahét után. Azt reméljük, hogy az országos ritmushoz alkalmazkodó új működési rend jótékonyan hat majd diákjaink és otthoni gyülekezeteik kapcsolatára.

Köszönjük mindazok fáradozását, akik a szervezeti és működési változások előkészítésében szervező munkájukkal, hivatalos ügyintézésükkel, bölcs tanácsaikkal, biztató, féltő, jó szavaikkal mellettünk álltak és segítették terveink valóra válását. Ezután is számítunk támogató jelenlétükre.

Az Úr legyen Iskolánk és Gyülekezeteink őriző pásztora!

Kovács Dániel
igazgató

Presbiteri továbbképzés Soponyán

2010. január 31-én Soponya adott ott-hont a tervezett öt presbiteri továbbképzési alkalomból az elsőnek. Jómagam, lévén soponyai és presbiter is egy személyben, meglehetősen izgultam, hogyan sikerül majd helytállnunk a szervezés, lebonyolítás és általában a vendéglátás körül esetlegesen felmerülő teendők lebírásában. Mint utóbb kiderült, felesleges volt minden aggodalom. Szent Ágoston azt mondja: „Aki sokat aggodalmaszkodik, az kétségbeesik.” Nos, mennyivel megnyugtatóbb a „Mindenre van erőm a Krisztusban” ígébe kapaszkodni. Az alkalom témája az volt, hogy mi ugyan tökéletesen tudjuk mi is tartozik egy presbiter feladatai, kötelességei közé, alkalmasint nagyon szép, kegyes vagy rosszabb esetben kegyeskedő, barokkos körmondatokban el is tudjuk mondani, de a gyakorlatban sajnos ebből semmi, vagy csak nagyon kevés valósul meg. Az előadások erre az alapvető hibára ébresztettek bennünket és talán többet tettek ennél...

A konferenciát Vass Edit Szeréna lelkipásztor nyitotta meg, aki végig kiváló házigazdának bizonyult. Gondolatébresztő áhítatát két előadás követte. Az első Pintérné Koczó Zsófia szabadbattyáni nagytiszteletű asszony tolmácsolásában hallhattuk, igazán lebilincselő és új ismer-

etekkel gazdagító formában az Újszövetségről, annak kialakulásáról, történelméről. Olyan összefüggéseket világítva meg, melyek szervesen kapcsolódtak az alkalom vezérfonalához és az utána következő előadáshoz is. A második tanítást Vajzerné Molnár Erzsébet csősz presbiter testvérünk közvetítette, aki nem csak presbiter, hanem kiváló ifjúsági vezető egyben és nála realizálódik a mára már banális közhellyé kopott mondás, miszerint a tettek beszélnek. Ő konkrétan fogalmazott ilyen jellegű fogyatékoságainkkal kapcsolatban és folyamatosan buzdított bennünket, hogy semmiképpen ne a csüggedés és a tétlenség legyen védjegyük, hanem igen is szemünket fölemelve „úgy fussunk, mint aki előtt tiszta a cél”.

Mindkét előadás között kiscsoportos beszélgetések keretein belül „rágtuk át” a hallottakat, és a csoportvezető lelkészek és az arra kijelölt presbiter munkatársak igyekeztek családias, meghitt beszélgetéseket generálni, melyek nem egyedül az említett témával kapcsolatos bejegyzések maradtak emlékezetünk vendégkönyvében, hanem okos javaslatok, kezdeményezések is felvetésre kerültek és reménység szerint nem merülnek el a feledés homályában, hanem

okulva hibáinkból, a jövőre nézve kamatoztatni tudjuk majd azokat. Négy csoporton belül értelmeztük a friss információkat és igazán építő volt az együtt töltött idő. Mivel sok gyülekezetből érkeztünk, és ez lehetőséget adott arra, hogy különböző aspektusokból vizsgáljuk a sokszor nagyon is azonos problémákat. Az első csoportot Pintérné Koczó Zsófia szabadbattyáni lelkész asszony vezette, Vajzerné Molnár Erzsébet csősz presbiter segítségével. A második csoportvezető Polgár Tibor sáregresi lelkipásztor koordinálta a következő csoportot Viczko István csősz presbiterrel karöltve. A harmadikként Nemes Gyula lelkipásztor Kálozról Szakal Gyula szintén csősz presbiter testvérrel kiegészülve alkottak egy csapatot, és végül, de nem utolsó sorban Borsos Teréz lelkipásztor asszony Bánáti Tiborné soponyai presbiter segítségével összegezték benyomásaikat.

Keserű tapasztalat, hogy amennyire trend és sikk volt a kilencvenes években a hit gyakorlása és a templomba járás, mára sajnos annyira népszerűtlen lett a vallás, hogy a kvarterner szektor szinte jobban profitál ebből az eladható termékből, mint azok, akiknek igazán szükségük lenne rá. Lásd: Télapó, Mikulás, adventi koszorú és a köré kiépült lakáskultúra, Jézuska, és slusszpoénként Hópi-he ünnep (!). Viszont feleslegesen ámtjuk magunkat olyan sekélyes illúziókkal, hogy a világ torzult körülöttünk, mi pedig állhatatosan tartottuk magunkat a „zsinórmértékhez”. A kérdés végig az volt, hova tovább most is az, mivel semmi nem változott, hogy „én” mit tehetek. Nos, a konkrét válasznak nem vagyok birtokában, de azt biztosan tudom, hogy minden tett jobb ennél a belenyugvó közönytől. Erősen remélem, hogy sokan távoztak a szívükben konkrét elhatározással a változást illetően, vagy legalább egy presszióval, egy érzéssel, amit egy óhaj testesít meg a legjobban, egy vágyódás a pozitív változás felé, melyben kifejezésre jut a lelki diszkomfort érzet és egy emberként kérhetjük: „ISTEN ÉLŐ LELKE, JÖJJ, ÁLDVA SZÁLLJ LE RÁM...”

**Bánáti Tiborné
Soponya**

„Ti vagytok erre a tanúk”:

A Bakony és a Vértes alján elterülő kis városban, január 17 és 24 között nem fújt a Móri-árokra oly jellemző szél. Nem voltak sötétek az utcák, élesen világított a frissen esett hó és a villanylámpák fénye. A fáradtságot nem kímélő megszemlélhette a várost átszelő erek tiszta, gyorsfolyású vizeit, s gyönyörködhetett a látóhatár végén kimagasló Vértes oldalában is. Beleillett az idilli téli képbe a két katolikus és a református templom harangjának szava. Jó volt a keskeny utcákból igyekvő emberek közé vegyülve a régen Magyarmórnak nevezett városrész felé, a református épületkomplexum részét képező templomba sietni. Jó volt akkor is, ha evangélikus imaházunk vasárnaponként megszólaló kis csengőjének (mi harangnak nevezzük) hangját most nem hallhattuk, csak beleképzeltek a harangok zúgásába, mint a cseppet a tengerbe. Evangélikusként Mórón kisebbségben vagyunk.

Gyerekkorom jutott eszembe, a falum, a régi emberek, a katolikus és evangélikus „*ifjak, vének*”, akik hosszú sorban mentek saját templomukba az adventi és böjti estéken. Néha egymáséba is betértek, de csak esküvői alkalmakra vendégként, vagy bármészakodóként. No, Ady sokak által ismert Karácsony című verse is zsongott fülemben, s onnan való az előbbi idézet is. Karácsonyi volt a hangulat.

„Az Úr csodásan működik.” Sokan kezdték bizonyágtételüket ezekkel a szavakkal. Én is e szép, angol eredetű énekünk sorait (EÉ 328) választottam az idei ökumenikus imahéttel kapcsolatos gon-

Református templom

Katolikus templom

dolataim közléséhez. Az evangélizációs mozgalom hazai újraéledésének hatására, még az 50-es évek elején, kis iskolásként, a biblia-körben tanultam. Azóta is különleges lelki töltést ad éneklése. Így voltam most is, amikor az ökumenikus alkalmaknak egész hétre otthont adó, csupa melegséget árasztó móri református templomban énekeltük. A Mindenható csodálatos tettei a hívó ember számára nem kétségesek. Mégis, kimondhatatlanul nagy csoda – az egyháztörténeti múlt ismeretében különösen –, hogy a világ számos helyén egyszerre, együtt imádkoztak, s egyazon ige hangzott el estéről-estére. Ez így volt még akkor is, ha keretül különböző liturgiát használtak. Mert Miskolcon minden este más-más felekezet templomában, s az adott egyház rendje szerint folyt a szertartás, meghívott, más felekezetű igehirdetővel. Zalában ugyancsak naponként változott az alkalom helye, s más felekezet adta az igehirdetőt, de egységes volt a liturgia. A sor folytatható.

Számomra különösen kedves volt a miénk, a móri. Megragadt, hogy a Krisztus-hívők közössége milyen mély áhítattal hallgathatta a katolikus Száraz László esperes-plébános, Marco kapucinus szerzetespap, P. Tóth István és Veres Péter református, Kapi Zoltán (Pusztavám-móri), valamint Bajuszné Orodán Krisztina (nagyvelegi) evangélikus lelkészek igehirdetését. Öröm volt tagja lenni annak a közösségnek, amelyik az egységesen elfogadott szöveggel, bátran vallotta meg hitét, együtt imádkozott, és együtt énekelt a közös liturgiához kiválasztott énekeket, közöttük – Luther énekét – az Erős vár a mi Istenünk című evangélikus himnusz.

Ökumenikus imahét Mórón

Az Úr csodatételét életünk minden percében tapasztaljuk, s azt is, hogy nem feledkezik meg rólunk, terelget a helyes úton, egymás felé is. Régi, ismert történet, de sokat mond: a „haza bölcse”, a hívó katolikus Deák Ferenc állt a keresztlő kút mellett a Deák téri templomunkban, amikor az evangélikus Kossuth Lajos fiait (Ferencet, Lajos, Tivadart) keresztelték. Kétszáz kilométerrel távolabb – a zalai Pusztaszentlászlón – az evangélikus lelkész keresztkomája volt a katolikus Oszterhuber Tarányi Józsefnek és feleségének, Deák Klárának. Íme, a 19. századi ökumené példái.

Az edinburghi missziói konferencián immár 100 éve kezdődő modern ökumenikus mozgalomtól hosszú út vezetett máig. Az akkor protestáns egyházak által kezdeményezett missziói együttműködés kiteljesedett. A Krisztus-hívők között fennálló megosztottság további enyhítése, s az egyre-másra jelentkező kihívások elleni közös fellépés eredményessége gyülekezeteink együttműködési készségében, egymás iránti tiszteletében gyökeredzik, s annak állhatatos hangsúlyozásában, hogy valamennyien, kizárólag Krisztus egyházához tartozunk. Ha ezt erős hittel valljuk, s úgy is élünk, akkor nem vehetnek erőt rajtunk. Maradhatunk sokszínűek, s járhatjuk más-más módon az üdvösségre vezető keskeny utat, Krisztussal, kegyelemből.

Dr. Jáni János

Evangélikus imaház

A telet nem kedvelem, mégis nagyon várom évről-évre az Advent időszakát, a havas Karácsony szép ünnepét, valamint a fagyos januári estéket, a keresztények egységéért meghirdetett ökumenikus imahét kezdetét. Szívesen veszek részt az imaórákon, és hívok másokat is az ökumenikus összejövetelekre. Jónak tartom, hogy városunkban évente váltakozva, más-más felekezet templomában, imaházában gyűlnek össze nyolc estén át az evangélikus, katolikus és református vallásúak. Együtt imádkoznak, énekelnek, más-más lelkésztől hallják a bibliai olvasmányokat és azok magyarázatát, gondolataikat.

Az ökumenikus imahetek kifejezik, erősítik keresztény összetartozásunkat, segítik egymás elfogadását, a múltbéli ellentétek feloldását.

A 2010-es imahét központi témája Krisztus feltámadá-

sa volt, ennek hite vezet bennünket, krisztushívőket megosztottság helyett az egység felé.

Az idei imahét vendéglátója a református egyház volt. A szó szoros és átvitt értelmében meleg szeretettel várta templomába az evangélikus és katolikus híveket.

Kedves hagyományként a zárónapon a vendéglátó egyház, ezúttal a református gyülekezet szeretetvendégségbe hívta az imaórák résztvevőit, mely nagyszerű alkalmat teremtett a kötetlen beszélgetésre, egymás megismerésére.

Mit jelent számomra az imahéten való részt vétel? Szeretem az imaestek nyújtotta elcsendesülést, a befelé figyelmet, az együtténeklés örömet. Ezek az estek elgondolkodtatnak, megerősítenek, békét, nyugalmat sugároznak.

Vargáné Kocsis Mária

Mórón már hagyománnyá vált, hogy évenként más felekezet templomában tartjuk az ökumenikus imahe- tet. Ebben az évben református templomunk adott ott- pont ezeknek az alkalma- nak.

„Ti vagytok erre a tanúk” hangzott a vezérigé nyolc estén keresztül. Tanúnak lenni nem könnyű dolog, hiszen más-más személyiségek vagyunk és sokszor nehéz csak a tényekre szorítkozni. Gyakran saját szem- szögünkből ítéljük meg a lá- tottakat, hallottakat.

Ezek az esték azért gyűltünk össze, hogy feleke- zeti hovatartozás nélkül erő- sítsük egymás hitét. Nagy és erős ellenségei vannak a hit- nek, ezért fontos nekünk, keresztyén embereknek a tanúságtételt. Úgy kell élni hétköznapijainkat, hogy csele- kedeteink is tükrözzék azt, hogy Krisztushoz tartozunk.

Azt hiszem, soha nem volt ilyen nagy szükség Isten Igé- jére, mint a mai világunkban, amikor emberek ezrei érzik életüket kilátástalannak és próbálnak valamilyen kapas- kodót keresni. Nekünk kell ebben segíteni, hogy bizony- ságtételünk megmutassa nekik a kiutat, hogy van re- ménny, csak ki kell tárni szíveit, és merjék befogadni Istent.

Egy szép Túrmezei Erzsé- bet versben olvastam: „Nyomodban új meg új tanítvány indul el szolgálni, mint a fény, ízt adni, mint a só. Hogy bennük is Te szolgálj, őbennük is Te légy élő, hatalmas és jelenvaló.”

Ezen a héten többször énekeltük régi református énekünket „Itt van Isten köz- tünk”.

Hiszem és vallom, hogy erre a tényre tanú volt itt a héten több száz ember.

Pázmándi Imréné

Misszió a globalizáció korában

MOHA – SÁRKERESZTES

2010. január 31-én távoli kultúrákat ültetett Mohán és Sárkeresztesen egymás mellé az Úr. Távoli kontinensek lakói, különböző vallású keresztyének és különböző generációk képviselői hallgatták együtt az igét és imádkoztak együtt az imahetet lezáró szeretetvendégségeken. Mindenki nagy érdeklődéssel várta az afrikai beszámolót, amikor Wagana Njeri, kenyai 4. éves református teológiai hallgató az ige üzenetéről, elhívásáról és viszontagságos útjairól beszélt. Egy egyetem elvégzése után döbbent rá, hogy nem bújhat Jónás szerepébe, vállalnia kell a küldetését. Előbb egy éves önkéntes diakóniai évre jött Magyarországra. Ahogy közöttünk beszélt az Úr megható afrikai munkálkodásáról és az Ő útjairól, a konfirmációról, a nairobi tanult heidelbergi kátéjáról, az ottani gyülekezetéről, a maszákok közötti misszióról, mindannyian érezhettük, hogy egy Atyának vagyunk a gyerekei, akik egy kenyérből részesedünk és egy Lélek által „ihatunk” a hús forrásból, a Jézus Krisztus bizonyágtételéből.

A „köntörfalak” és a szórakozást kereső emberek világában ugyanolyan csodának tűnhet, hogy az Úr a mai fiatalok között is munkálkodik. Egyes fiatalok

amúgy is a „teljesen más”, vagyis a tőlünk távol eső kultúra világában élnek. Csoda, hogy az Úr megszólította a csöszsi és a soponyi fiatalokat és általuk minket is, akik saját bevallásuk szerint valamikor úgy gondolkodtak, hogy „hitéletet ráérek még nyugdíjas koromban élni”. Ők egy szellemes és frappáns, saját csoportjuk által írt szindarabon keresztül mutatták be, hogy milyen köntörfalazásokkal szokták ma az emberek elkerülni a mennybe vezető utat. Kemény kérdések és igei konfrontációk után omlanak le a bűn és a köntörfalazások minket Krisztustól elvá-

lasztó elemei, míg abba a hitbe kerülhetünk, hogy semmi sem választhat el minket a „Krisztus szerelmétől”. Rájöttek, hogy ezt jó vállalni, mert ebből ők is, mi is épülhetünk. Nemcsak a finom sütemények és a szeretetvendégségre tett felajánlások, hanem a bátor és hiteles bizonyágtételek, a jó beszélgetések is összehoztak mindannyiunkat. De nemcsak egymással, hanem az élő Jézus Krisztussal is. Köszönettel tartozunk mindezért.

Jakab Sándor
lelkipásztor

Az „Éjféli Kiáltás” Gospelkórus koncertje

*„Dicsérjétek az Urat! Adjatok
hálát az Úrnak, mert jó, mert
örökké tart szeretete!”*

(Zsolt 106,1)

MEZŐSZILAS

2010.02.13-án 18 órai kezdettel az ÉJFÉLI KÁLTÁS GOSPEL kórus koncertjét tekinthettük meg Mezőszilason, immár 3. alkalommal. A koncertnek a református templom adott helyet. A rossz idő ellenére mintegy 50–60 fő vett részt az alkalmon. A kórus énekkel kísért bevonulása megindító és látványos volt. Felemelő volt látni, hogy ennyi fiatal összegyűlt Istent dicsőíteni. Nagy Judit tiszteletes asszony köszöntötte az egybegyűlteket egy igével és néhány gondolattal. Jó volt látni a fiatalok szemében a szeretetet és az

odaadást Isten dicsőítése közben. A koncert alatt Dr. Makkos Norbert bíró úr osztott meg velünk néhány gondolatot, és egy verset olvasott fel, ami mindenki szívéig hatolt. Sok könnyes szemet láttunk, melyek a jelenlévők érzéseit tükrözték. Hiszem, hogy Isten jelen volt ezen az alkalmon, és hogy ez által is munkálkodik a szívünkben. Ezen a koncerten egy csodálatos élménnyel lettünk gazdagabbak, amely felüdítette mindannyiunk lelkét.

Turi Brigitta
(sáregresi
ifjúsági csoport tagja)

Gyülekezeteink életéből: MEZŐFÖLDI EGYHÁZMEGYE

Harmincasok, negyvenesek köre Sáregresen

„Akik engem szorgalmasan keresnek, megtalálnak!”

Péld 8,17

Decemberben volt két éve, hogy Szabó Magdi kezdeményezésére elindult a harmincasok, negyvenesek köre. Alkalmainkat kéthetente tartjuk mindig más csoportbeli családoknál. Általában 20–25 fő vesz részt az alkalmakon. Nagyon jók ezek az alkalmak, hiszen gyermekeink is velünk együtt jöhetnek. Az alkalmak mindig lelki résszel kezdőd-

nek. Lelkészünk vezetésével minden alkalommal más témáról beszélgetünk. Filmnézés, történet olvasása után kötetlen beszélgetés formájában megosztjuk gondolatainkat a látottakról, illetve hallottakról. Beszélgetéseink során napi gondjainkat is meg tudjuk egymással osztani, és ha tudunk, segítünk egymásnak.

Az idei évben a szilvesztert is együtt töltöttük, ahol közös játékokat játszottunk gyermekeinkkel és családi

csapatokat alkotva aktivitiztunk.

Hálát adunk Istennek, hogy ez a csoport létrejö-

tett és reméljük, további tagokkal bővíülhetünk.

Turiné Horog Aranka
a csoport tagja

A reformátusok előtt is nyitva áll a közösségi ház

SZÉKESFEHÉRVÁR

Lelki alkalmakra, bibliaórákra várja a Székesfehérvári Református Egyházközség a Szárazrét-Feketehegy református lakóit a közelmúltban felújított közösségi házba. Farsangzáró délután keretében február 20-án, szombaton ismerkedésre és a következő hónapok alkalmainak bemutatására várták az érdeklődőket.

Húsz év eltelte után jutottunk el odáig, hogy újra lehessen közösségi háza Szárazrét-Feketehegynek. Különösen örülök annak, hogy a református egyház, Somogyi László lelkipásztor vezetésével megtalál-

ta a lehetőségét, hogy az itt élők számára olyan környezetet biztosítson, amely segít az egymásra találásra, ahol beszélgetve és imádkozva tölthetik el a tervezett napokon estjeiket – fogalmazott a példamutató kezdeményezés alkalmával Szigli István, az önkormányzat területi képviselője.

Somogyi László kedvező és helyes lokálpatrióta kezdeményezésnek nevezte ezt a törekvést, melyben a Szárazrét és környezete a megújuló fejlesztések révén „város szeretne lenni a városban”.

– Mi is szeretnénk hozni ide valamit, elsősorban lelkieket, szellemieket és bármi mást, amit Isten ránk bíz – hangsúlyozta. Később Nagy János kántor-presbiter segítségével a résztvevők lelki énekeket tanulhattak, bemutakoz-

zott a gyülekezet nem rég megalakult gyermekkórusa is, majd videó vetítésben Isten hívogató üzenetét hallhatták sportolók bizonyágtételei alapján.

A református farsangzárón természetesen a „nagyobbak” számára is lehetőség nyílt a bemutatkozásra, így az egyházközség egyetemista korosztályát képviselő „aktív ifi” zenével és verses bizonyágtétellel szolgált.

Berze János lelkipásztor kivetítő segítségével adott

ízeltől arról, hogy a tervezett református alkalmak során a vendégek milyen témakörök alapján ismerhetik meg a Szentírás mondanivalóját és hogyan bővíthetik majd ismereteiket a Bibliában szereplő könyvek háttéréről, lelki üzenetükről.

A szervező egyházközség márciustól minden hónap első és harmadik szerdáján 18 órától szeretettel hívja a közösségi ház alkalmaira a környék lakóit.

Szűcs Gábor

„Kreatív” lelkeszeleségek találkozója

SÁREGRES

Egyszer egy lelkeszeleség úgy érezte: hogy van az, hogy mindenkinek van külön alkalm, nekünk, „lelkeszéneknek” pedig alig-alig van lehetőségünk a feltöltekezés-re...? Pedig oly sok helyen és területen kell helytállni: mint feleségnek a férjünk mellett, mint anyáknak a gyerekeink mellett, mint lelkeszeleségnek egy egész gyülekezet előtt, és a munkahelyünkön is, mint hiteles munkaerő.

Így alakult meg aztán lassan egy éve a mi kis találkozó, amit körülbelül 2–3 havonta szoktunk megtartani. Most legutóbb (2010. február 20-án) épp Sáregresen, ahol a hitoktatás kreatív formáival ismerkedhettek azok, akiket más program, vagy zord téli időjárás, esetleg betegség nem tartott vissza.

Kreativitás... creation... teremtés... hát nem Isten tulajdonsága ez, nem csak az Ő személyéhez illik ez a szó? És miért is kellene a hitoktatásnak kreatívna lennie? Hát nem jó az úgy, ahogy már az elődeink is csinálták? Vagy, ahogy egyik lelkesz né megfogalmazta: „muszáj mindig szakállas énekeket énekelni?”

Ha azt szeretnénk, hogy gyermekeink érdeklődését felkeltsük az Isten dolgai iránt, és ne legyintsenek, hanem belemerüljenek, megragadjanak benne, akkor figyeljünk arra, hogy Jézus is példázatokban beszélt. A tengerpartján a halászat példáján keresztül, a szántóföldnél a vetés-aratás példáján át, stb. Tudtátok, hogy csak amit látunk, hallunk és magunk is csinálunk az marad meg az emlékezetünkben hosszú időn át? Ezért van szükség arra, hogy egy-egy hittanórán, gyermekalkalmon, vasárnapi gyermek-istentiszteleten hagyjuk, hogy gyermekeink ne csak hallgassák a tanításunk, hanem saját kezükkel, kreativitásukkal csinálják, átéljék, mint szívacs magukba szívják.

De honnét vegyük ehhez az anyagi fedezetet? A kreatív boltok árai nekünk túlon túl megfizethetetlenek... épp ennek jegyében próbáltunk ötleteket gyűjteni, hogy mik azok az otthon megtalálható

anyagok, amelyeket felhasználhatunk bibliai történetek szemléltetéséhez és kreatív kézműves ötletekhez (tojástartó doboz, tortapapír, papírtányér, WC papír guriga, stb.).

Néhány ötlet hittanórák megtartásához:

Motiváláshoz, ismétléshez:

szókereső
torpedó
titkos írás
keresztretjvény
pontszínező

Feldolgozáshoz kicsiknek:

haladj pontról pontra
színezz a számok szerint
labirintus

Történetmondáshoz:

flanel
feldarabolt, kinagyított színező
scatch board (táblarajz)
bábok (ujjbáb, kézbáb, zokni báb, hurkapálca báb)
beöltözés

Polgárné Szendrák Edit
Sáregres

A „feltámadás történetdoboz” margójára

Emlékszem, mikor először fogant meg a fejemben, hogy elkészítem és használni fogom a „feltámadás történetdobozt”. A gyermekeimre gondoltam, hogy milyen nagy várakozással fogják majd kézbe venni, hisz tudták, mert szeretik a Kinder csokit, hogy lesz benne valami meglepetés.

Sikerült vennem hozzá igazi tojás alakú műanyagtojást, és egy egyháztagnak megvarrta hozzá a zsákocskákat, mert én nem tudok szépen varrni.

Aztán jött az izgalom: mivel

is töltssem meg... szappan darab még csak volt is hozzá, ezüstpénznek is jó egy-egy fém tízes, régi egy és két forintos, kis szöveget is találtam a férjem szerelős dobozában. Ahogy keresgetni kezdtem a dolgokat, és megérintettem (a szöveget), szagolgattam (a szappant), keresgettem, kutagattam, meg-elevenedett bennem a húsvéti történet. Nem találtam otthon két dobókockát, hát gyorsan sógyurmát gyúrtam, és abból készítettem, közben arra gondoltam, ez még korhűbb is...

Olyan izgatott voltam: mit szólnak majd a gyerekek? Aztán tíz nappal húsvét előtt elővettem a dobozt. Esténként a számoknak megfelelően kivettünk egy-egy tojást. Előbb megfogták, körbeadták, megzörgették, találgatták, mi lehet benne. Mentünk előre napról napra, beszélgettünk, mi történt az Úr Jézussal, fájt-e, ahogy a kötél szorította, hogy mosta Pilátus a kezét... Aztán megsirattuk Nagypénteken.

Majd vasárnap reggel újra a kezükben a tojás: mi lehet benne? Nem zörög... Talán újra valami anyagféle? Kötél? Kinyitottuk, és meglátták, hogy üres! Hát persze, üres volt a sír! Hisz feltámadt Jézus! Olyan csodálkozás, meglepetés volt a gyerekek arcára írva, hogy az leírhatatlan.

Azóta is minden évben elővesszük a tojástartót. Már tudják, hogy az utolsó tojás üres, mégis boldog örömmel élük át és örvendeznek a gyerekek. Hát ezért szeretem én ezt a kis kézzelfogható húsvéti meglepetést. Ajánlom nektek is.

Polgárné Szendrák Edit
Sáregres

Az Őrségi Egyházmegye

Az Őrségi Egyházmegye a Dunántúli Református Egyházkerület területileg legnagyobb, míg lélekszámát tekintve legkisebb egyházmegyéje. Egyházmegyénk magába foglalja egész Vas megyét, valamint Zala megye háromnegyed részét.

Múlt

Ezen a hatalmas területen a reformáció korában öt egyházmegye élte életét. Az ellenreformáció eredményeként az öt egyházmegye 1634-ben egy egyházmegyébe csatlakozott. Először körmendi egyházmegyének, később őri egyházmegyének, végül 1657-óta Őrségi Egyházmegyének nevezték. Az 1681-es soproni országgyűlés határozata alapján csupán két településen engedélyezték a reformátusok vallásgyakorlatát, Felsőőrben és Kustánszegen. Egy évszázadon át az Őrségi egyházmegye területén ezen a két helyen állt református templom és szolgált prédikátor. 1709-ben a megmaradt két Őrségi artikuláris egyházközség a Pápai Egyházmegyéhez csatlakozott és oda tartozott 1808-ig, mikor is újra megalakult az Őrségi Egyházmegye. A Türelmi rendeletet követően e kettő eklézsián kívül még kilenc egyházközség szerveződött újjá. Veszteségeink: A Trianoni döntés következtében elvesztettük Felsőőrt, hiszen Ausztriához csatolták, ugyanakkor Szentgyörgyvölgy és Kerca négy fiókegyházközségét is, amelyek Jugoszláviához, a mai Szlovéniához kerültek. Majd az ötvenes években az Őrségi református fölműves gazdákat telepítették ki a Hortobágyra. 1956-ban is számosan nyugatra menekültek. A rendszerváltozás után két gyülekezet, Galambok és Nagykanizsa a Somogyi egyházmegyéhez csatlakozott. Nyereségeink: A két világháború közötti időszakban az egyházmegye területén több új gyülekezet szerveződött és lett anyaegyházzá Celldömölk, Kőszeg, Nagykanizsa, Sárvár, Szentgotthárd, Szombathely és Zalaegerszeg.

Jelen

A népszámlálás adatai szerint a lakosság 89,1%-a tartozik valamely felekezethez. Az egyházi adattár és a népszámlálási adatok között közel négyezer fő a különbség. Különösen a városi gyülekezetben és a szórványközségekben feltűnőek a kü-

lönbségek. Jelenleg az egyházmegye 17 gyülekezetében kilencezer reformátust tartunk nyilván. Összesen 18 lelkipásztor végzi nagy hűséggel és sok sok utazással a reá bízott szolgálatokat. 2007 -re sikerült minden lelkészi állást betölteni. Jelenleg egy gyülekezetünkben nincs szolgálattelvő, ám türelmesen várja az alkalmas lelkipásztort. A lelkészi kar átlagéletkora 40 év. Munkájukat segíti közel háromszáz presbiter. 800 gyermek jár hitoktatásra. Kicsik vagyunk, de nem gyengék. Tíz év alatt három új templom és két új parókia épült. Egy harmadik parókia a leégése után teljesen újjá lett építve. Ma már minden Parókia rendelkezik földgázfűtessel, telefonnal és Internet elérhetőséggel.

Jövő

A történelmi Őrségi falvak népessége sajnos apad. Az ott szolgáló lelkipásztorok nagy hűséggel, vasárnaponként 3–4 istentiszteleti szolgálatokat végeznek, esetenként egy-egy hittanóra megtartása céljából 40–50 km-t utazva végzik munkájukat.

Városi gyülekezeteink lélekszámukban dinamikusan gyarapodnak. Istennek hála, van már olyan városi gyülekezet, ahol a hívek sokasága miatt kezdik kinőni a templomot. Terveink szerint rövidesen megkezdődnek a rendszeres istentiszteleti alkalmak az Európa szerte ismert Bükföld üdülőtelepén. Nemrégiben volt az új ökumenikus templom felszentelése. Egy másik kisvárosban Vasváron, a Művelődési Házban megkezdődtek az istentiszteleti alkalmak, míg egy harmadik kisváros Lenti református népe, templom és parókiaépítés gondolatával foglalkozik. A maroknyi Magyarföld község pedig eddig egyedül álló módon, egy templomépítési Alapítvány szervezésével és irányításával, egy gyönyörű ökumenikus fatemplom építésén dolgozik. Felszentelésére ez év júniusában kerül sor. Van tehát jövő, csak Isten adjon mindnyájunknak

bölcsességet, hogy az Őáltala kínált lehetőségeket felismerjük és azokkal hűen sáfárkodjunk. Jelenleg 18 lelkipásztor 3 nyugdíjas lelkész szolgál ezen a hatalmas területen, ahol 26 templom 6 Imaház és 21 csillaggal díszített harangláb jelzi, hogy reformátusok élnek ott. Egyházmegyénk területén található az egyik legszebb népi műemlék, a több mint 250 éves pankaszi szoknyás harangláb az ugyancsak több mint két évszázados fazzindelyes nemesnépi és gödörházi haranglábak. De az erre látogató itt csodálhatja meg a legnyugatibb festett kazettás mennyezetű műemlék szentgyörgyvölgyi templomot is. És ha már az ide látogatókról írok, végül hadd ajánljam figyelmébe minden olvasónak az egyházmegyénk területén található szállás lehetőségeket. A kerkafalvai parókián – amit az elmúlt évben korszerűsített az egyházmegye – június elejétől szeptember végéig lehet 35–40 fős csoportoknak pihenni. Érdeklődni a szentgyörgyvölgyi Lelkesi Hivatalnál lehet. Kisebb, 15–18 fős csoportoknak figyelmébe ajánlom a kerkáskápolnai vendégházat. Akik a csendes tiszta levegőjű Őrségi pihenés mellett az Alpokalja szépségét kívánják megismerni, azoknak a községi egyházközség nyáron nyitva tartó vendégházát javaslom. A községi vendégház 38 vendég befogadására alkalmas. Befejezésül szeretettel várunk mindenkit újra, akik már jártak az Őrségben és hasonló örömmel látjuk azokat is, akik még nem jártak erre. Talán nem is tudják, hogy itt a nyugati végeken – ahogy azt kétszáz évvel ezelőtt hívták a többi dunántúli egyházmegyékben – „az napnyugati ecclesiák vidékén” református hittestvéreik élnek és szolgálnak ma is.

Egyházmegyénk „igéjével” zárom ismertetőmet: „Őr helyemre állok, oda állok a bástyára, figyelek várva, hogy mit szól hozzám...” (Habakuk 2:1)

Szakál Péter esperes

Tanúságtétel

(Lk 24,48)

EGYHÁZASRÁDÓC

2010. január 17-én, délután 4 órakor került sor az egyházasrádóci református templomban az ökumenikus imahét megnyitó alkalmára. Igét hirdetett dr. Veres András római katolikus megyéspüspök, aki elfogadta Szakál Péter református esperes és Orsos Zoltán plébános meghívását. Az istentiszteleten környékbeli evangélikus, katolikus és református lelkipásztorok is szolgáltak.

A teli templomban a településen nemrég alakult énekkar és ifjúsági kórus a három felekezet ismert énekeit szólaltatta meg.

Az imahét fő gondolata ebben az évben a hívők tanúságtétele. Veres püspök úr ennek alapján hívott mindenkit szeretettel önvizsgálatra, hiszen a tanúságtétel feladatát keresztségünkkel kaptuk és egész életünkben eszerint kell élnünk. Nehéz feladat ez egy olyan világban, ahol a szó elvesztette súlyát, és a kialakult gazdasági, erkölcsi válság mögött a hit válsága húzódik meg. A hívő emberek számára az imahét alkalmat ad arra, hogy önvizsgálatot tartsanak és lássák, mi az, amit emberi kapcsolataikban nem tudtak határozottan és hitelesen képviselni Jézus Krisztus evangéliumából. A jövőben még inkább a tanúságtétel központjára a feltámadt Jézus erejére kell támaszkodni.

A mai ember az önpusztításon keresztül keresi a boldogságot. Valójában Istent keresi, de nem ismeri. Aki nem ismeri Istent, nem tud eligazodni ebben a világban. A feltámadt Krisztuson keresztül lehet erre a hitre eljutni. Sokan várják ezt az örömhírt a környezetünkben.

Az istentisztelet után a meghívott vendégek és az énekkar jó hangulatú szeretetvendégségen vettek részt. Jó reménységgel vagyunk afelől, hogy az idei imahét alkalmi szerte a világban, ahol keresztyének élnek, hozzájárulnak a kölcsönös megértés elmélyítéséhez és az evangélium üzenete hitelességének a megerősítéséhez.

Balikó Zoltán
(fotó: Gombos Kálmán)

Elmélyülés tudásban és hitben

SZOMBATHELY

Az Őrségi egyházmegyében egy nagyon jó kezdeményezés indult néhány éve, amikor is a megyét két részre „vágva”, évi két alkalommal presbiteri továbbképzőket tartottak. Ezek az alkalmak többet jelentettek a szokásos konferenciáknál. Természetesen elsősorban az volt a cél, hogy bizonyos témákat, egyháztörténet, Szentírás-ismeret, hitvallás-ismeret körbejárjon, de nagyon fontos volt a találkozás ténye a szóránnyhelyzetben. Egy- más hite által épülni. Ezek a konferenciák valamiért ki- fulladtak, így jött az ötlet, hogy egy nagyvárosi gyüleke- zetben van annyi szellemi potenciál, hogy akár önma- gunknak is megszervezhethetnénk „továbbképzőt”. 2009- ben így négy alkalmat sikerült összehozni, ahol meghí- vott előadók, a helyi lelkipásztor és a presbiteriek rész- vételével sikerült hitvallásainkat közelebből megismer- ni. Érdekes volt felfedezni a Heidelbergi Káté szerkezeti gyönyörűségét, a Második Helvét Hitvallás „életságát”, ahogy fel mer vetni a hit oldaláról olyan kérdéseket, amiről ma vagy szemérmesen hallgatunk, vagy átenged- jük az egyházon kívüliek számára. Mindaddig, amíg nem kerül az ember ezek közelébe, életidegennek tűnnek a hitvallások. De tüzetesebben tanulmányozva rá kell jön- ni, hogy hitvallásos alapállás nélkül a langyos keresz- tyénség vizeiben lubickolunk. Ma ennél többre van szükség! Ezért is határozta el a presbitérium, hogy a tavalyi tapasztalatokra építve az idén is folytatja az ön- képzést. Az érdeklődőket más gyülekezetekből is testü- letileg vagy személyesen szeretettel várja a szombathe- lyi presbitérium. Témáinkat és az időpontokat nemsoká- ra a gyülekezeti honlapon olvashatják az érdeklődők.

Tudósítónktól

Gyülekezeteink életéből: ŐRSÉGI EGYHÁZMEGYE

Készülés örömben

SZOMBATHELY

Szombathelyen évek óta helye van a világ-imanapnak a gyülekezet életében. A nőszövetség közös rendezvényét – amely már rég nemcsak nőknek szól, hanem minden érdeklődőnek – hosszú előkészítés előzi meg. Egy szűkebb csoport közös munkával informálódik, és keresi az ötleteket ahhoz, hogy a március eleji alkalmon minél közelebb tudja hozni a jelenlévők számára a bemutatkozó országot.

Idén Kamerun, ez a különleges afrikai ország mutatkozik be, amely elhozza közenk is az Isten dicsőítésének egy másfajta arcát: a felszabadult öröm, a táncban és énekekben megnyilvánuló Isten-szeretetnek azt a fajtáját, amely bibliai példákat idéz fel számunkra. A táncban és énekekben féktelen örömet elérülő Dávidot, és az ujjongó Isten népét.

A szombathelyi előkészületek abban a jókedvben telnek, amelyek méltóak ehhez az örömteli istendicsérezethez. A közös munka egyben kiszakít a mindennapok szürkeségéből, feltöltekezést és jókedvet ad, mint ahogy a Magyarországon 25 éve jelen lévő ökumenikus világ-imanap motója is sugallja: „Erő a mához, remény a holnapra”. A közösség épülése a világ-imanap egyik nagy ajándéka, ezt tapasztalják azok, akik részt vesznek az előkészületekben, legyenek akár a kisebb előkészítő csoport, akár a nőszövetség, akár más keresztyén gyülekezet tagjai.

A világ-imanapi istentiszteletet követően országbemutatóra kerül sor, amihez kitűnő anyagot bocsát minden évben az érdeklődő gyülekezetek számára a MEÖT Női Bizottsága. Szombathelyen ez is csoportmunkában valósul meg, az adott ország egy-egy érdekes vonását

külön-külön mutatjuk be. Idén a következő témák lesznek terítéken: Kamerun – Afrika kicsiben. Egy Észak-kameruni missziói kórházban szolgált orvosnő élményei. A különböző vallások jelenléte Kamerunban. Nők, akik minden elnyomottság ellenére öntudatosan felvállalják szerepeiket. Végül pedig az Isten dicsőítés, zenében, táncban, ahogy az Afrikában zajlik.

Jakab-Köves Gyopárka

„Házasság Hete” Kőrmenden

Míg 60 évvel ezelőtt 108.000-en mondták ki a boldogító igent, addig a 2004. évben már csak 38.000-en. Magyarországon a házasságok 62%-a felbomlik. Egy piackutató intézet felmérése szerint öt megkérdezettből három nem lát különbséget a házassági vagy élettársi kapcsolat között. Az egyneműek házasságát minden negyedik megkérdezett támogatta. A vallásosak közül minden harmadik támogatja az abortuszt – nem sorolom tovább. Nagy baj van a házasságokkal. Elapadt a szeretet kútja. Sivatag mindig ott terjed, ahol nincs víz.

A Kőrmendi Református Egyházközségért Alapítvány és a Kornéliusz Alapítvány második alkalommal kapcsolódtak be a „Házasság Hete” országos rendezvény sorozatba, mely-

Szeretetszolgálat Alapítvány kommunikációs vezetője tartottak előadást „Házasság vagy élettársi kapcsolat?” címmel.

A „Házasság Hete” (*National Marriage Week*) megálmodója Richard Kane mintegy 11 évvel ezelőtt indította el a mozgalmat Angliában. Richard Keentől tudjuk, hogy egy barátja és felesége válásakor vetődött fel a házasság hete gondolata. A házaspár ugyanis azzal indokolta döntésüket, hogy azért válnak el közös útjaik, mert eltávolodtak egymástól. Richard Keen szerint ez nem megoldás, hanem a törődés és a kapcsolat ápolásával rendezni lehet. A szigetországban sokan csatlakoztak ehhez a mozgalmhoz. A Házasság Hete egyfajta

nélküli együttlakást próbaházasságnak hívták, ma törvény által legalizált az élettársi kapcsolat. Valami évezre-des megváltozott és valamit mindannyian elvesztettünk. Mindenki mást.

A gyerekek elvesztették az otthon melegét, biztonságát, a lehetőséget, hogy jó apai, anyai mintát lássanak, hogy érett fiatalok legyenek a felnőtt kor küszöbén. A szülők elvesztik a társukat, és ez különböző módon hat rájuk: erkölcsi-, értékrend-válság, kiégés, céltévesztés. Nők elvesztik biztonságérzetüket, férfiak a fontosságukat és mindegyik nem pótcselekvésbe kezd. Betegség üti fel fejét szülőnél, gyereknél egyaránt, soha ennyi pszichiátriai beteget, erőszakot nem termeltek a „családok”. A látszatházasságok száma felbecsülhetetlen, sőt sokszor a békésnek tűnő otthonokban sincs minden rendben. Az élettársi kapcsolatok is véget érhetnek (el)válással, és ugyanolyan tüneteket produkálnak, ugyanolyan hiányok keletkeznek. Elhidegült a szeretet, pedig nincs olyan házasság, ami ne indulna reményteljesnek, mert minden kapcsolat szeretetigényből sarjad. Nincs az a gyermek, aki ne szeretné, hogy a szülei boldog házasságban éljenek „holtodiglan. Holtomiglan”.

Lehet a gazdasági válságra, politikára panaszkodni, vagy a nehéz megélhetésre, a rossz szociális hálóra, a pörgős életre. De mi romlott el? Tévedett a Tervező? Rossz az elképzelése? Vagy esetleg torzult, megkopott a terv? Miért sikerül másképp? Hol térünk el a tervtől? Hogyan lehet helyre hozni, vagy még idejében fel lehet-e készülni a nehézségekre?

A kőrmendi estéken ezekről a kérdésekről hallhattak és kérdezhettek a jelenlévők.

Szabadi István lelkipásztor
Kőrmend

Pálúr János orgonaművész előadása

nek idei mottója: „Kapcsolat elköteleződéssel” volt. A közös szervezésében február 12-13-án a kőrmendi színház aulájában megtartott összejövetelek vendégei Pálúr János orgonaművész, református presbiter és felesége Kornélia nyelvtanár voltak Budapestről. Előadásukban arról beszéltek, hogy „mi veszélyezteteti boldog házasságunkat”. Második estén Révész Lajos székesfehérvári baptista lelkész és felesége Szilvia, a Baptista

fórum. A párok felismerhetik, hogy nincsenek egyedül problémáikkal.

Szüleink korosztályában szegény volt, ha valaki elvált. Ma „természetes” megoldás a házaspárok, élettársi kapcsolatban élők közötti kibékíthetetlen ellentét megoldására az elválás. Régen nem gondoltak házasságkötéskor a házassági szerződésre – azt sem tudták mi az –, ma bolondnak tartják azt, aki e nélkül köt házasságot. Huszonöt éve a házasság

Kerkafalva és a falusi turizmus

Kerkafalva az Őrség szélén található 100 lelkes település. Kiváló adottságai miatt az utóbbi években egyre többen keresik fel ezt a nyugalmat és békét árasztó községet. A református műemléktemplom mellett található parókia egész évben várja 20–30 fős csoportok jelentkezését. Az elmúlt évben egyházmegyei támogatással újíttotta fel a gyülekezet vizesblokkokat, mosdókat, konyhát.

Aki erre a vidékre téved, garantáltan megtapasztalhatja a kerkafalviak vendégszeretetét. A faluba látogató emberek betekintést nyerhetnek a vidéki ember életébe és lelkületébe. Megtekinthetők a gazdaságok, méhészetek, kisiparosok műhelyei, de ki lehet próbálni a lovaglást

is. A környék nevezetességei: Árpád korabeli templom (1378) Veleméren, festett kazettás műemléktemplom (1787) Szentgyörgyvölgyön, fatemplom Magyarföldön, biofarm Felsőszenterzsébeten, magyarszombatfai fazekasműhelyek, élményfürdő Lentiben. Bővebb információ: www.kerkafalva.ref.hu

Lélekharang-szentelés a körmendi városi temetőben

A Rába-parti Fórum Egyesület és a körmendi Történelmi Egyházak közösen írtak ki közadakozást a körmendi városi temető lélekharangjára. A harang elődjét több tíz évvel ezelőtt rabolták el a ravatalozó homlokzatára épített toronyrészből. Az új harang felszentelésére 2009. október 31-én, szombaton került sor.

Szabadi István református lelkész hangsúlyozta, hogy a felhívással mozgósítani tudták a város lakosságát, az emberek fontosnak találták, hogy a temetési szertartások kiegészüljenek, teljessé váljanak. Így készülhetett el

közüladakozásból a temetői lélekharang, valamint lehetőség adódott a ravatalozó homlokzatának felújítására. Szavaiban kiemelte, hogy az atomkorban is szükségsek a harangok, ezek semmivel sem helyettesíthetők. Régen hallhattuk hangjukat, ha jeles vendég érkezett, ha tűz volt, amikor Istentiszteletre hívta az embereket, valamint, amikor utolsó útjára kísérte a megholtakat. Meghatározta az emberek mindennapjait, de jelentős a mai mindennapokban is feladata. Ezután Szolga Tőkés Sándor evangélikus lelkész megáldotta, majd

Németh Zoltán plébános felszentelte az új harangot, Körmend legkisebb harangját. Ekkor megszólalt a harang, melynek kongása alatt az összegyűltek közösen imádkozták el a Miatyánkot. Az ünnepséget a városi vegyeskar és Szép Dániel előadása tette színesebbé.

Báger Szabolcs

Gyülekezeteink életéből: ŐRSÉGI EGYHÁZMEGYE

Azért „a víz az úr”?

KŐSZEG

Emlékezetes és szomorú nap volt ez Kőszeg város történetében. Három ponton tört be hirtelen a sárlavina a városba, közülük az „egyik” érintett minket is. Az Árpád-tér, Evangélikus templom, Várkör, és Kiss János utca, Táncsics utca útvonalon sodort, vitt mindent magával. Ezek az utcák valóságos folyóvá változva mentették meg a belvárost, és a várkör egyes részeit, na és minket, a református templomot is a katasztrófától! Az okozott kár tetemes, sajnos megannyi pincén, lakásokon túl, evangélikus testvéreink templomába minden hősie védekezés ellenére is betört a víz, jelentős károkat okozva! Mi, reformátusok pedig megtanultuk a térdünkig érő vízben, hogy Isten túláradó és mindent elsőpró kegyelme bizony néha centiméterekben is mérhető, hiszen ennyin múltott, hogy templomunkba nem tört be a víz. Ahogyan a kép is mutatja, csak körülvette a víz! Már-már azt hihettük, megúsztuk. Ebben az esztendőben szembesültünk a ténnyel, hogy az emeletes parókiánk egyik főfala süllyed, és az utca felőli két szoba parkettáját is felnyomta a víz. A statikus véleménye szerint, mintegy 1,5 millió Ft kárt okozva ezzel. Mi itt semmiképpen nem fogadjuk el, hogy valóban a víz lenne az Úr, különösen nem itt a parókiánkon. Ezért kérjük, hordozzanak minket imáikban, nehéz helyzetünkben.

Veres János
lelkipásztor

Rövid hír Magyarszecsődről

Molnaszecsődön a faluházban tartotta a gyülekezet a 2. farsangi délutánt. A jó hangulatú együttléten a sárvári Fergettyű Együttes muzsikált és ők vezették a közös éneklést is. A délutánt a hittanosok éneke nyitotta meg. A magyarszecsődi gyülekezet énekkara az elmúlt félévben is több helyen énekelt. Harasztiban (Horvátország), Alsóörön (Ausztria), Idősek Otthonában és egyéb közösségi alkalmon. A kórus immár 8 éve működik, 3 éve Palkó Helga vezetésével.

„Boldog az, aki Isten országának vendége!”

CELLDÖMÖLK

Ezzel a jól ismert igével köszöntötte a Celldömölki Református Egyházközség lelkipásztora a 19. Református Bál mintegy 70 résztvevőjét. Köszöntőjében elmondta, hogy a keresztyén ember számára minden apró földi öröm, így a bál vidám pillanatai is, lehetnek mintegy ízelítői, kóstolói annak a mennyei vendégségnek, amelyben a Krisztusban hívőknek majd részük lehet.

Ezt követően a helyi zeneiskola gitár együttese szórakoztatta a közönséget, majd Bartha István testvérünk szavalatát hallhattuk.

A finom vacsorát követően a vendégek gyorsan birtokba vették a táncparkettet, közben a tombolahúzás vidám perceiben is izgulhattunk.

A tombolatárgyakat egyébként a Református Nőszövetség tagjai gyűjtötték össze. A bál több mint kétszázezer forintnyi bevétele gyülekezetünk missziói céljait szolgálják.

A vidám este –jóval éjfél után- azzal ért véget, hogy ha Isten is engedi, akkor folytatás következik jövőre, a jubileumi, 20. Református Bálon!

Bét-Seán, a Nyugalom Háza Táborozási lehetőség Adorjánházán

Sok ellenérve lehet ma annak, hogy miért jó egy újabb táborozási lehetőséget kínálni. A családok nehéz anyagi körülményei kérdésessé teszik, hogy vannak-e még táborozási igények. Ráadásul gyülekezeteink küzdenek a közöny ellen, ami a mai gyermekeket és fiatalokat elárasztja (legfőképpen akkor, ha egyháztól, Istentől, erkölcsi értékekről van szó). A meglévő táborhelyek is a fennmaradásért küzdenek.

Mindezeket jól tudva mégis új lehetőséget kínálunk Adorjánházán. A közöny elleni küzdelem kiváló lehetősége lehet egy külön helyre elvonulás a fiatalokkal, gyermekekkel, ahol – a megszokott környezetükből kibillenve – talán nyitottabbak lesznek a jóra, a csendre, az Istenre és az egymásra figyelésre. A meglévő táborhelyek kénytelenek viszonylag drágán kínálni a lehetőségüket, amit nehezen tudnak finanszírozni a kevés pénzűek. Mi Adorjánházán olyan lehetőséget kínálunk, ami a pénztárcát kíméli (igazán olcsó szálláshely és étkezés), programban mégis gazdag a kínálat. Ez a Bét-Seán, a Nyugalom Háza.

A helyről

Dunántúl (pontosabban a Marcalmente) egyik kicsiny falva Adorjánháza. Pápától mintegy 25 km távolságra található, távol a forgalmas főutaktól, közel a Marcal árterének gyönyörű természeti tájához. E faluban a reformátusok által üzemeltetett gyülekezeti ház várja mindazokat, akik szeretnének ebben a békés környezetben testi-lelki megnyugvást találni.

A régi lelkészlakásból kialakított épület a következő helyiségeket tartalmazza: közösségi helyiség, 2 háló, konyha, vezetőségi szoba (külön WC, zuhanyzó), vizes blokk (mindkét nem részére 2 WC, 2 zuhanyzó).Ezen kívül rendelkezésre áll a hatalmas udvar játszósarokkal, füves területtel. Befogadóképesség és felszerelés: az összesen 3 szobában 27 ágy + 3 matrac (30 fő részére) áll rendelkezésre. A nagyteremben 6 asztal található 36 székkal, melyek az étkezések mellett a teremhez kötött foglalkozások lehetőségét is biztosítják. A konyhában alapvető konyhai felszerelés és elegendő ét- és evőeszközkészlet áll rendelkezésre.

Lehetőségekről

- Múzeumok: Egeralja (Helytörténeti gyűjtemény); Iszkáz (Nagy László Emlékház); Pápa (Képfestő Múzeum, Református Kollégium, Református Ótemplom); Sárvár (Nádasdy vár)
- Kirándulóhelyek: Somló hegy; Ság hegy; Fekete tó (Mersevát közelében); Marcal árterülete (gazdag növény- és állatvilág)
- Fürdőzés: Pápa; Celldömölk; Sárvár
- Falusi érdekességek: háziállatok bemutatása (a teljesség igénye nélkül: ló, bárány, kecske, sertés, tyúk, kakas, pulyka, kacsa, liba, kutya, macska); sétakocsizás lovas szekéren
- Sport, játék, mozgás: A falu sportpályája (a háztól 600m-re, a falu szélén található) készen áll minden mozgásra vágyó előtt. Itt nagyméretű labdarúgó-pálya és elkerített játszótér vár kisebbeket és nagyobbakat egyaránt. Ezen kívül a ház udvara lehetőséget biztosít helyi, kisebb méretű sportolási lehetőségnek (tollas, röplabda). Az asztalitenisz rossz idő

esetén is biztosítja, hogy a ház lakóinak elegendő mozgásban lehessen részük.

Használatról

Nyári Tábor, Erdei Iskola, osztálykirándulás, csendesnap vagy hétvége, családi kikapcsolódás – ez mind megvalósulhat nálunk. Mert a hely alkalmas ezekre, amint a nevével is ezt szeretnénk sugallni.

A névről

A héber Bét-Seán név magyarul annyit tesz: Nyugalom Háza. Azért kapta e ház ezt a nevet, mert a környék valóban nyugalmas. Távol a városoktól, forgalmas utaktól, lassú, komótos életet élő emberek között áll a ház, mely a modern élet kavargó, olykor viharos mindennapjaiban nyugalmi pont lehet minden idetérőnek. Aki a faluból lépi át a ház küszöbét istentiszteletre, igei alkalomra, hittanóra, vagy bármilyen (gyülekezetünk által szervezett) programra vágyva, azoknak szeretnénk nyugalmat sugallni Isten közelében.

Azoknak, akik messzebből érkeznek bármilyen ittlétre készülve, szintén a nyugodt körülményeket szeretnénk biztosítani. Kiszakadhasznak az élet mindennapos taposómalmából, testi-lelki felüdülést, nyugalmat találhasznak nálunk.

Reméljük, hogy istenáldotta hellyé lehet a ház, nevéhez méltó módon működve.

(Részletesebben a gyülekezet honlapján lehet olvasni ezekről: <http://refdunantul.hu/lap/adorjanhaza>)

Füstös Gábor
lelkipásztor

Gyülekezeteink életéből: PÁPAI EGYHÁZMEGYE

Gazdálkodjunk Okosan Centrum

Mit is jelent mindez? Mit takar ez az egész? Az Egyházke-
rület honlapján már olvasható volt több beszámoló egy
konferencia-sorozatról, mely az elmúlt hónapokban került
megrendezésre a Pápai Egyházmegyében ezzel a címmel:
„Gazdálkodjunk okosan!” Mert mindannyian láttuk, érez-
tük, hogy baj van – sőt még nagyobb baj lesz! Ezért kezd-
tünk el közösen gondolkozni. Először az egyházmegye
lelkési munkaközösségében, majd pedig a konferenciá-
kon. Mert hisszük, hogy összefogással lehet okosabban
gazdálkodni! Úgy érezzük, hogy az egymás segítségének
hiánya elsősorban abban keresendő, hogy nem tudunk
egymásról, egymás szükségeiről!

Ezért találtuk ki a Gazdálkodjunk Okosan Centrumot,
amely lehetővé teszi az információ áramlását, a „ke-
resleti” és a „kínálati” oldal egymásra találását. Egy ilyen
gyülekezeti hálózat azt teszi lehetővé, hogy az egyes
gyülekezetek tagjai megtudják, ki mit ajánl fel, illetve
hogy arról is tájékozódjanak, kinek mire volna szüksége,
és mindezek számtalan területen biztosítanak lehetőséget
arra, hogy az emberek egymásnak segítsenek.

A kezdeti gondolkozás során elsősorban a mezőgazda-
sági területen történő összefogásra gondoltunk. Milyen jó
lenne, ha falusi, református gazdák városi református csa-
ládoknak tudnák eljuttatni a megtermelt, jó minőségű
árut, s milyen jó, hogy a városi családok tudhatják, mi ke-

rül az asztalra. Ehhez azonban egy hosszú távon is jól mű-
ködő rendszerre van szükség.

A tervezés alatt, viszonylag hamar néven neveztünk
újabb területeket. Eszünkbe jutott, hogy az elidegenedő
társadalomban élőknek nem egyszer van olyan segítségre
szükségük, ami nem igényel nagy szakmai tudást, sokkal
inkább odaszánható időt és bizalmat. Ilyen lehet például a
gyermekfelügyelet, a korrepetálás, az időseknek való segí-
tés, hogy csak néhányat említsünk. Aztán eszünkbe jutott
az is, hogy vannak olyan bútorok, használati cikkek, ame-
lyek szintén tovább adhatók lennének, ha tudnánk, hogy
kinek van olyanra szüksége. Sőt, elképzelhető, hogy refor-
mátus vállalkozók is szívesen jeleznék szolgáltatásukat a
„GÓC”-on belül, hiszen manapság nem könnyű megbízha-
tó mestereket találni.

Mindezek azért nincsenek meg, mert nem tudjuk, ho-
gyan tudhatnánk meg a másiktól, hogy akar-e, tudna-e
segíteni. A „GÓC” elsődleges célja tehát, hogy elérhetővé
tegye az információt a gyülekezeteken belül, és a gyüleke-
zetek között is, arról, hogy kinek mire van szüksége, és ki
hogyan tud segíteni a másinak.

Reméljük, hogy elindul a „GÓC”, hogy hasznos lesz
sokak számra, és abban segít mindannyiunkat, hogy kicsit
jobban figyeljünk egymásra!

Ifj. Márkus Mihály lelkipásztor

A Debreceni Kollégiumi Kántus adven- ti hangversenye

MOSONMAGYARÓVÁR

A mosonmagyaróvári reformátusok ma-
roknyi gyülekezete hatalmas katolikus
tengerben él. Ennek következtében a
városban minden egyházzenei rendez-
vény alkalmával katolikus kórus- és ze-
neművek szólalnak meg. Ezért is tartot-
tuk fontosnak, hogy a Kálvin-év kapcsán
szóljanak meg végre protestáns, azon
belül is elsősorban a református kórus-
művek. S hogy az előadás se hagyjon
kívánni valót maga után, a legősibb,
legnevesebb hazai kórust, a 270 éves

Kollégiumi Kántust hívtuk meg Debre-
cenből, Liszt-díjas karnagyuk, Berkesi
Sándor vezetésével. Szolgálatukra de-
cember 13-án, advent 3. vasárnapján
került sor. Előfohászként reformáto-
runk, Huszár Gál énekeskönyvéből éne-
keltek, majd hallhattunk genfi zsoltárt,
zsoltárparafrázist, különféle szerzők
zsoltár-feldolgozásait. Megismerve a
Kántus történetét, megtudhattuk azt is,
hogy valamikor a többszólamú gyüleke-
zeti éneket szerették volna reformátora-
ink meghonosítani gyülekezeteinkben.
Bár ez a törekvésük eredménytelen ma-

radt, a Kántus segítségével mi mégis
beleköstölhattunk egy adventi ének
erejéig ennek szépségébe. A Kántus
mosonmagyaróvári kiszállása méltó
megkoronázása volt gyülekezetünkben
úgy a Kálvin-év rendezvényeinek, mint
adventi készülődésünknek!

**Csáfordy Julianna
lelkipásztor**

Kincseket keresők

GYŐR–SZABADHEGY

Győr-Szabadhegyen úgy négy éve született az ötlet, hogy jó lenne egy olyan közösségi alkalom, ahol a kisgyerekes családok az istentiszteleten kívül is rendszeresen együtt tudnak lenni, találkozni tudnak. Meggondoltuk, kitaláltuk, megszerveztük – legyen olyan, ami szól a gyerekeknek és a szülőknek is, együtt. Legyen olyan, ahol jobban megismerhetjük egymást, és együtt csodálkozhatunk rá Isten ajándékaira.

Belevágtunk, és az első találkozáskor jött a nagy feladat: mi is legyen a nevünk? Gyerekek, felnőttek együtt találunk rá arra az elnevezésre, ami tisztán kifejezi a szándékunkat, terveinket. Így lettünk „Kincskereső Kör” – kicsik és nagyok, akik az el nem múló kincseket kutatják fel a Bibliában, a gyülekezetben, az együttlétben.

Az elmúlt évek során sok minden belefért ezekbe a „kincskeresésekbe”: játékos áhítatok, kézműves foglalkozások, táncház, közös éneklés benn a gyülekezeti teremben, a templomban, szolgálat az istentiszteleten. Bográcsolás a kertben, vagy kirándulás a Cuha patak völgyébe, Pannonhalmára. De karácsony előtt is

van olyan alkalom, amikor együtt készülünk az ünnepre, ahogy közös virágvasárnapot is tartottunk már. Voltak vendéglőadóink, de voltunk mi is mások vendégei. Ami ugyanaz volt mindig: az együttlét öröme, a közös Istenre figyelés, és annak megélése, hogy Isten is figyel ránk, hisz valódi kincseket kaptunk Tőle ezeken az alkalmakon.

2008 őszétől egy kicsit változtattunk a találkozások rendszerén. Közös énekléssel, áhítattal kezdtünk, majd egy időre külön váltak a gyerekek és a felnőttek. A kisebbek bibliai történetekkel foglalkozkodtak, kreatívan, játékosan egy-két felnőtt segítségével, mi nagyobbak, átmentünk a templomba, komolyabb beszélgetésre. A gyerekek Mózes első könyvét kutatták, a felnőttek pedig életre váltott keresztyén igazságokra kérdeztek rá. Majd ezek után, még egy kicsit újra együtt, kötetlenül – mert ez is elmaradhatatlan része a kincskeresésnek, tudni egymásról, jobban ismerni a másikat.

Idén tavasszal újra változtattunk, változunk egy kicsit. Most nagyobb hangsúly lesz a felnőtteken, a házaspárokon. Pár-erősítő találkozásokat tartunk – egyfajta

házas wellness-t. Cél a kapcsolatok tovább erősítése, a fáradtak frissítése, felkészülés különböző nehézségekre, a közös örömek megtalálása. Cél az, hogy feleség és férj egymásra nézve, újra és újra döbbenjen rá, milyen kincset kapott, a másikban – Istentől. Tervezett témáink: Amit a Bibliából megtudunk a házasságról; Én a házasságban; A másik a házasságban; Megtanulni a másik szeretetnyelvét; Kreatívan szeretni; Krízisek és megoldások; Anyagi kérdéseink; Nem csak ketten vagyunk – közösen a gyermeknevelésben.

Reményeink szerint a Győr-szabadhegyi „Kincskereső Kör” folytatja az el nem múló kincsek közös kutatását, örömmel és elszántan, így is erősítve a gyülekezetet, ahova tartozik. Reményeink fedezete, bizalmunk alapja Urunk ígéreteiben van – Ő eddig is megáldotta együttlétünket. Biztosak vagyunk benne, hogy tovább fogunk gazdagodni, úgy, mint eddig!

Bella Péter
lelkipásztor

Gyülekezeteink életéből: PÁPAI EGYHÁZMEGYE

Jótekonysági bál

PÁPA

Az idei esztendőben ötödik alkalommal rendeztük meg a gyülekezet jótekonysági bálját, amelyet már harmadszor tarthatunk az új gyülekezeti házban.

Steinbach József püspök megnyitó szavai után Szabó Tamás hegedűtanár és Németh Natália énekes előadását hallgathattuk. A nyitó táncot ez alkalommal is a Vadvirág Néptáncgyűttes tagjai táncolták. Jó volt nézni a Palotás művészi előadását.

A bál további programját a svédasztalos vacsora, táncolás, beszélgetés valamint tombolahúzás tették ki.

A bál beszámoló akár ilyen rövid is lehetne, én mégis úgy érzem, hogy nem ártana beszélni a miértről is! Nem kis fejtörést jelentett öt évvel ezelőtt az első bál megrendezése. Nem csupán azért, hogy kell-e vagy nem, mert alapvetően azt gondoltuk, szükség volna rá, hanem azért is, hogy vajon a gyülekezetben milyen hatást vált ki ez a kérdés. Igen, voltak olyanok, akik elmondták, biztos nem jönnek el egy ilyenre, s nem igazán örülnek annak, hogy egy református gyülekezetben bált szerveznek. Elfogadtuk véleményüket. Senkinek nem tettük kötelezővé a bál részvételt. Összességében azonban úgy éreztük, hogy a gyülekezet tagjainak jó része örömmel fogadja a bál lehetőségét. Különösen is így volt ez attól kezdve, hogy a bált az épülő új gyülekezeti ház nagytermében tudtuk megtartani. Az a kb. 130 résztvevő, aki alkalmanként részt vett a bálon, nagyon jól

érezte magát, örömmel volt együtt. Jó lehetőséget adott a bál arra is, hogy a gyülekezeti tagok beszélgessenek egymással, jobban megismerjék egymást. Kiss Elemér gazdasági gondnok mesélte, hogy a fiatal felnőttek közül többen is mondták, hogy nekik micsoda megtiszteltetés egy asztalnál ülni a gyülekezet előjáróságával. Többen arról is beszéltek – akik már 2-3 bálon részt vettek –, hogy egyre jobban érzik magukat, mert sok élmennyel gazdagodtak, mert jó volt együtt nevetni az asztaltársasággal, jó volt informális közegben beszélgetni a lelkipásztorokkal, jó volt látni mindenkin, hogy valóban örömmel van együtt.

S ezek a vélemények nagyban igazolták azokat a gondolatokat, amelyeket a bál fővédnöke – az idei évben Steinbach József püspök – mondott el a köszöntőjében. Arról szólt az egybegyűltekhez, hogy milyen fontos az ember életében az „életöröm” megélése, s szerinte is egy-egy ilyen rendezvény – a felhőtlen, s ugyanakkor kultúrált szórakozás – segít az embernek felülemelkedni a mindennapok okozta nehézségeken, bajokon, gondokon. Igazat adva a

fővédnöknek azt is hozzá kell tennünk, hogy nem elhanyagolható szempont a bál jótekonysági célja sem. Az öt év alatt a bállok nettó bevételeiből több mint másfél millió forinttal támogattuk a gyülekezeti ház építését. DE elsősorban nem ezért rendezzük meg a bált! Ugyanakkor jó érzéssel töltheti el a bálozókat az a tudat, hogy nem csupán saját örömeikre lehetnek együtt, hanem mindeközben hozzájárulnak egy fontos cél megvalósulásához.

Igen, ezekért szerveztük már ötödik alkalommal a gyülekezet jótekonysági bálját. A közösség építéséért, az egyén öröméért, és a gyülekezet céljainak megvalósításáért. S ezekért érdemes volt szervezni, lebonyolítani egy ilyen alkalmat. Bizom abban, hogy a gyülekezeti ház elkészülte után is meg fogjuk találni azokat a jótekonysági célokat, amelyek összehozzák évről évre a gyülekezet tagjait, mert jó együtt örülni és jó segíteni.

ifj. Márkus Mihály
lelkipásztor

Ökumenikus imahét a zirci református templomban, görög-katolikus és ciszterci szerzetes atyák, evangélikus és református lelkész szolgálataival.

Gyülekezeteink életéből: SOMOGYI EGYHÁZMEGYE

Leendő beteglátogató önkéntesek első találkozója

KAPOSVÁR – KÓRHÁZLELKÉSZSÉG (2010. FEBRUÁR 11.)

Még hogy nincs az emberekben egymás felé odaforduló, szerető szándék? Tévednek a mindent borúsán látók, akik a szeretet elmúlásának idejéről beszélnek!

Hosszas előkészítő munkával megérkeztünk a következő beteglátogató önkéntes csoport első találkozásához. A kaposvári keresztyén felekezeteket és pásztoraikat szólítottuk meg, és a helyi sajtót használtuk a felhívás továbbítására – s nagy örömmel mondhatjuk, hogy több mint 40 ember hallotta meg a hívó szót! Összetalálkozott három irányból a szándék: a Szent Imre plébánia már tíz éve kórházunkban szolgáló csapatának gondo-

lata; nekünk a kórházban fekvő rettentő sok beteg ember szolgálatában elvesző kórházlelkészek reménye; és a kórházvezetés megfogalmazott kívánsága, hogy legyen újabb beteglátogató önkéntes csapat. S a szándékot az Isten megáldani látszik, mert az első találkozásra (a zord idő, s a már sötét téli este ellenére) 30-nál több jelentkező érkezett. S az időpontra megjelenni nem tudóknak, egy héttel később tartott „póttalálkózón” is 15-en voltak jelen. Hogy képzésük mielőbb elkezdődhessen, s így szolgálatuk is áprilisban beindulhasson, erőltetett menetben folytatjuk az alkalmassági beszélgetéseket.

Kedves Olvasó, kérlek, hogyha elolvastad ezt a tudósítást, mondj egy rövid fohászt az ügy érdekében, s a betegekért szólj a mi Urunkhoz, mert az imádságos háttér nélkül minden munkánk és szolgálatunk csupán emberi erőfeszítés!

Hegyi G. Katalin
kórházlelkész-lelkigondozó

Budapesti gyülekezeti kirándulás

KAPOSMÉRŐ – MEZŐCSOKONYA – HETES

Nem hébe-hóba, hanem jégén-hóban indultak el a kaposmérői, mezőcsokonyai és hetesi reformátusok február 13-án, szombaton hajnalban Budapestre. A zord

időjárás miatt sokan nem mertek nekivágni az útnak. Akik azonban elég bátorságot gyűjtöttek, szép emlékekkel gazdagodva értek haza. A Budavári Palota E épületében található Budapesti Történeti Múzeumban megrendezett „Kálvin Hagyománya - Reformá-

tus kulturális örökség a Duna mentén” kiállítást közösen tekintette meg csoportunk. A Történeti Múzeum többi kiállítását mindenki szabadon tekinthette meg. Budapesten a másik helyszín az Andrássy út 60. volt. A Terror Házában az idősebb testvérek felidéztek a múltat, míg a fiatalabb generáció megismerhette a nyilaskeresztes és a kommunista diktatúra kegyetlenségeit. Hazafelé vezető utunkon, Siófokon álltunk meg, ahol a késő esti órában Bartháné Tatár Imola lelkész fogadott bennünket a református templomban. A XIX.

századi templomépítészeti stílushoz szokott mérői, csoknyai és hetesi szemeket lenyűgözte a modern templom. Őszintén szólva, a templom jó állapota pedig egy kis irigységgel töltött el bennünket, kik a kis lélekszámú gyülekezetekben küszködünk a romladozó falakkal. A havazás miatt járhatatlan út miatt a Tác mellett feltárt Gorsium római kori romjait nem tudtuk megnézni. Talán legközelebb... de nem télen!

Kutasiné Molnár Boglárka
lelkipásztor

Lelkészwálasztás

BALATONSZÁRSZÓ

A Balatonszárszói Református Egyházközség nyáron megüresedett lelkészi állására pályázatot írt ki az Egyházközség, az Egyházmegyével együtt. A pályázatok beérkezését követően öt pályázó mutatkozott be január közepétől február közepéig. A 2010. február 21-én megtartott Választói Közgyűlés **HAJDÚ BALINT KADOSA** jelenleg Budapesten szolgáló lelkipásztort választotta az egyházközség lelkészévé.

Nagy Csaba esperes

A csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Általános Iskola és kollégium hírei

Az 2009-es „év diákja” és az „év tanára” Csurgón

2009. december 15-én reggel, az áhítat után Kovács József igazgató kihirdette a szavazás végeredményét. A Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumban, 2009-ben az év diákja *Tóth Zsófia*, az év tanára *Polaneczki Ottó* lett.

Nagy Csaba esperes a Somogyi Református Egyházmegye – mint fenntartó – nevében tette a felajánlást, hogy részüljön jutalomban az év diákja és az év tanára. A *tantestület jelölése alapján a diákság szavazott* december elején arról, hogy kit tartanak méltónak a

cím elnyerésére. A tizenhárom jelölt közül a harmadik legtöbb szavazatot Németh László 3. osztályos tanuló, a második legtöbb szavazatot Michalovics Viktória 12. A osztályos tanuló kapta. Az év diákja a 2009-es évben *Tóth Zsófia* 10. A osztályos diák lett.

A diákok jelölése alapján a *tantestület szavazott* az év tanáráról. Az elismerő címet ebben az évben *Polaneczki Ottó* tanár kapta. Részletek a díjak átadásakor elhangzottakból: „Tóth Zsófia ötödikes kora óta tanulója iskolánknak, jelenleg a 10. A osztályba jár, példás magatartású, jeles tanulmányi eredményű.

Csendes, szerény segítőkész, osztálytársai szeretik. Megbízható, közösségteremtő, jól terhelhető, az osztály gazdasági felelőse. Tanulmányi és közösségi munkája mellett szívesen indul versenyeken. Az elmúlt évben első helyezett lett a Református Középiskolák Természettudományos Diákkonferenciáján, és a Nagyváthy Középiskola kör-

nyezetvédelmi versenyén, valamint második helyezést ért el a székelkeresztúri Orbán Balázs Gimnáziumban. A Dráva „szerelmese”, szívügye a folyó óvása, védelme. Dolgozatainak témájául is a Drávát választotta. Segítője volt a folyó partjára szervezett ovis találkozónak, amihez osztálytársai is csatlakoztak.”

„Polaneczki Ottó 1964. május 18-án született Salgótarjánban. Két gyermek édesapja. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen vegyészként végzett 1988-ban, majd ugyanitt szerezte meg a kémia tanári diplomát 1989-ben. 1988. augusztus 16-a óta tanárként dolgozik Csurgón a Csokonaiban. 1994-ben másoddiplomázott számítástechnika tanári szakon. Az 1993-ban újrainduló Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium első tanári karának tagja. Újraindulás óta hűséggel szolgál közöttünk. Iskolánkban a reál munkaközösséget vezeti. Tanítványai és tanártársai szeretik és tisztelik nagy tudásáért, önzetlenségéért és életszeretetéért. Csurgó Város Oktatási Bizottságának tagja, a Városi Könyvtárhoz kapcsolódó civil szervezet elnöke. Az elmúlt tanév végén, pedagógusnapon Csurgó Város Pedagógiai Díját vehette át.”

Melicz Marianna

„Nyilas Misi Karácsonya” Gyűjtőhely volt a Csokonai Gimnázium

Az országos akció keretében összesen 223 ajándéksomag gyűlt össze a csurgói gyűjtőhelyen. A korábbi évekhez hasonlóan a diákönkormányzat és a tantestület szervezte a gyűjtést. Az idén 190 cipősdoboznyi ajándékot csomagoltak össze iskolánk tanulói, tanárai, dolgozói és családjaik. 33 doboz ajándék érkezett a kaposmérői gyülekezettől.

A dobozok egyik felét a Református Szeretetszolgálat szállította el, másik részét személyesen adtuk át Kárpátalján a rászoruló gyerekeknek.

Varga Jolán

Gyülekezeteink életéből: SOMOGYI EGYHÁZMEGYE

Megújult a csurgói gimnázium tornaterme

2010. január 20-án sporttal köszöntötték a diákok és tanárok a megszüpült tornatermet. Ezen a szerda délutánon nem a kosárlabdameccsek eredménye volt a fontos, nem hirdettünk győztest. Sokkal lényegesebb, hogy mindannyian örülni tudtunk a közös munka gyümölcsének. Sokan, és sokat tettek azért, hogy a diákok jobb és szebb körülmények között sportoljanak. A világítótestek lecserélése, a falak lefestése és

a parketta felújítása látványos változást hozott.

Kovács József igazgató ünnepélyes keretek között köszönte meg a fenntartó támogatását; az iskola karbantartóinak, és azoknak a(z) öreg)diákoknak, tanároknak a segítségét, akik – ahogy fogalmazott – „az első ütem” munkálataiban részt vettek. Az alkalmat kihasználva átadtuk a megyei bajnoki címért járó aranyérmeket, melyeket iskolánk leány kézilabda-csapatának tagjai vettek át.

Melicz Marianna

Önbecsülésünk megerősítése

A Református Középiskolák Természettudományos Diákkonferenciája nem hiányozhat a csurgói „oskola” tanévének rendjéből. Az egész Kárpát-medencét átölelő nemes versengés felpezsdíti iskolánk életét. Versenyezni öt szekcióban (biológia, földrajz, környezetvédelem, tárgyi néprajz, tudomány- és technikatörténet) és három korcsoportban (7-8., 9-10., 11-12. évfolyam) lehet. Értékes eleme a konferenciának, hogy az egyetemi Tudományos Diákköri munkához hasonlóan a versenyzők dolgozatot írnak, s azt egyetemi és középiskolai tanárokból álló zsűri előtt mutatják be és védik meg. Mindig azok a diákok a legsikeresebbek, akik életkoruknak megfelelő témát választanak, és önálló munkájukról győzik meg a zsűrit. A zsűrik elnökei korunk jeles tudósai és szakemberei, akik szolgálatból vállalják az elnöki

teendőket. A konferencia a versengés mellett a kísérő programok, és a közös kirándulás segítségével elhozza Csurgóra a találkozást, az együvé tartozást és a megerősítés örömét is. A diákkonferencia évről-évre a Dunántúli Református Egyházkerület, a fenntartó Somogyi Református Egyházmegye, a Református Pedagógiai Intézet, Egyháztagok, az iskola Szülői Szervezetének és Tanárainak példaértékű összefogásából jöhet létre.

A konferencia ünnepélyes megnyitójához szervesen hozzátartozik a plenáris előadás, melynek üzenete az egész konferenciát áthatja. Ebben az évben, 2010. március 19-20-21-én a fontos üzenet önbecsülésünk megerősítésére: Dr. Kodácsy Tamás: „Természettudomány és vallás a középiskolában – Nobel-díjasok az egyházi iskolájukról” című előadása.

Fehér Zoltánné
Tüzes Zsuzsanna

Új szerepben a kisbajomi parókia

KISBAJOM

Kisbajom történelmi magjának középpontjában egy szélfútt homokdomb legmagasabb pontján áll a község legrégebb, mintegy 150 éves klasszicista épülete a református parókia. Itt éltek lelkipásztoraink és családjuk, itt adtak lelkiert, hogy a paraszti élet mindennapi gondjain, nehézségein átsegítsék az itt élő szorgalmas, református parasztcsaládokat.

Az összeomlás állapotában lévő épület megmentése egységesen szívügye lett a református és katolikus embereknek, hívőknek, nemhívőknek, minden kisbajominak egyaránt. S megtörtént a csoda, példaértékű összefogás eredményeként a megye egyik legszebb Erdei és Hagyományőrző Iskolájaként hirdeti az itt élő közösség hitét és erejét. A mű megalósult, hajdani szépségében, eredeti állapotában, megújult külsővel és belsővel öröklik a 700 éves falu felett.

A hívó parasztember szépérzékének, szorgalmának szimbóluma, a Kisbajomi Erdei és Hagyományőrző Iskola ifjú vendégeit ezzel a felirattal fogadja: „A HAZA KIS POLGÁRAINAK”.

Az iskolában a gyermekek tanulmányaihoz kapcsolódó oktatási programokat pedagógusok, szakértő mezőgazdászok, erdészek teszik színesebbé. Az intézményhez kapcsolódó skanzen nemzeti gyökereink, a paraszti élet hétköznapijainak kultúráját, eszközeit mutatja meg kis vendégeinknek. Már hagyománya van a Dél-Dunántúlról, Pécsről, Nagykanizsáról, Barcsról érkező hittantáboroknak. Minden második évben itt táboroznak Németországból is a csokonyai testvérgyülekezet fiataljai.

Lehetőség van sátorozásra, ebéd rendelésre, különböző sportolási lehetőségek kihasználására.

A parókia megmentése, a kisbajomi emberek nagy tette, a jó példa, ami arra ösztönöz bennünket, hogy higgyünk paraszt őseink elszánt szorgalmában, Istenbe vetett hitében, boldogulni akarásában, és így minden jó cél megvalósítható.

Végh Gáborné
gondnok

Gyülekezeteink életéből: SOMOGYI EGYHÁZMEGYE

Hálaadás – 2009

Mind a négy gyülekezetben emlékeztünk az Aradi Vértanúkra, Bocskai győztes hajdúira, „1956” hőseire, Kálvin János születésének 500. évfordulójára.

HOMOKSZENTGYÖRGY: 1. A Templomtorony ablakait hálóval fedettük be. 2. A harmóniumot megcsináltattuk. 3. Az Imateremhez, a parókia udvarán járda készült. 4. A Csurgói refiseket örömmel hallgattuk, és süteménnyel is elhalmoztuk. 5. Anyák napján gyermekek szerepeltek. 6. Pünkösdkor 2 leány, 2 fiú konfirmált. 7. A Palánta Gyermekmisszió Szigetvári csoportja az óvodában karácsony előtt bábéledést tartottak. 8. Gyülekeztünk fáradhatatlan munkása, pénztárosa Balogh Béláné Jolánka is felépült! Istennek hála! (www.homokszentgyorgy.ref.hu)

ISTVÁNDI: 1. A XII. századi templomtoronyban észrevehetetlen műanyagból védekezünk a galambok ellen. 2. Lelkészházaspár egy harmóniumot ajándékozott a gyülekezetnek. 3. Szőke Edit, s a pécsi amatőr művészek több alkalommal szerepeltek verssel és gyermekénekekkel. 4. A faluban Kálvin-tér őrzi a nagy Reformátor nevét. 7. Tavaly őszől az óvodában is van hittanóra. 5. Az 55 gyermek örömmel nézte a Bábjátékot. A Gyermekmisszió munkatársai két vidám bohóccal is visszatértek. (www.istvandi.ref.hu)

DARÁNY 1. A harmonium egy kedves család adományából lett felújítva. 2. A Csurgói református gimnazisták látogatása felejthetetlen volt. 3. A Falunapon a Talentum együttes szép hangversenyt adott. 4. Az Angster-orgona(1903) felújítását befejezték: Főrhécz László-Jáni Attila (Győr). Az anyagiakat Villányi László polgármester, vállalkozó és barátai biztosították. A Presbitérium Villányi Lászlónak Tiszteletbeli Presbiteri Oklevelet adományozott. Az orgonás istentiszteleten Veresné Petrőcz Mária karnagy, teológiai énektanár Bach-korálokot adott elő és zsoltárokat énekelt. Köszöntöttük Ketzeli Károly plébános urat s

gyülekezetét, és az Önkormányzat képviselő testületét. 5. Iskolában s óvodában is tartunk hittant. 6. Bábéledés (Tolsztoj: Panov apó karácsonya) a Kultúrházban volt, 70 óvodás és az első négy osztály diákjai kb. 60-an.

Fényképek: www.darany.ref.hu

KÁLMÁNCSA: 1. Az elmaradt csatorna bekötést végezték el a férfiak. 2. A Csurgói diákok nálunk is voltak, és jó reménységben vagyunk afelől, hogy őszől *kálmáncsai diákok is lesznek* Csurgón. 4. Nyáron önkormányzati támogatásból a parókia épülete kívülről lett festve, mázolva, javítva. 5. Hetven éve választotta meg a gyülekezet lelkészének Tóth János (1913–1993) lelképásztor, aki 52 évig szolgált itt. Nagy Józsefné polgármester köszöntőjéből: „Ismét ünnep van e szép templomban. Összegyűltünk, emlékezni... Az Úrnak igazsága halkán jár és békesség kíséri. Tóth János Tiszteletes úr segített abban, hogy a családok megtalálják a biztonságot. Személyisége, tartása maradandó lett Kálmánca történetében.” Ünnepegyünkön Nagy Csaba esperes hirdette az Igét. Veresné Petrőcz Mária, a Dunántúli Református Egyházkerületi Kántorképző vezetője köszöntötte Kiss Sándor presbitert, 56 évi orgonista-kántori szolgálatáért és Díszoklevelet adott át, melyet a Egyházkerület püspöke is aláírt. A gyülekezet s az önkormányzat ajándékát is átadta Raudenkrancz Ernőné alpolgármester, vezető-óvónő. Ismét polgármesterünk szép szavai következnek: „Az emlékezés, a köszönet még egy személyt érint itt e templom falai között. Kiss Sándort, aki életútján nagyon sokat tett e templom egyházi életében. A templomi orgona, ha mesélni tudna, elmesélné, hogy Kiss Sándor milyen lelkesen élte meg a vasárnapi istentiszteletek mélységét, áhítatát, hitét. Köszönjük, mert erre mást nem lehet mondani.” 6. Óvodánkba 22-en járnak, hittanórán részt vesznek, a helyi iskolában is folyik az oktatás. A bábosok itt is nagy sikert arattak. Képek a honlapon: www.kalmancsa.ref.hu

Heidfogel Pál
lelképásztor

Gyülekezeteink életéből: SOMOGYI EGYHÁZMEGYE

Egy szomorú évforduló margójára

NAGYKANIZSA

„Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek...” (Zsid 13, 7/a)

Emlékeztünk nagytiszteletű Balogh Tibor esperes-lelkipásztorra, aki egy évvel ezelőtt költözött el e földi világból. Sokan ismerték, népszerű ember volt, mert látták benne azt a szeretetet, melyet ajándékként kapott a mennyei Atyától. Lelkipásztori szolgálatában tartott az igaz hitben, bibliájával a kezében tett biznyságot Istenről és az egészséges tanításról. Mint jó sáfár viselte gondját azoknak a gyülekezeteknek, ahol szolgált. Ennek a sáfárkodásnak köszönhető, hogy az utód számára a gyüle-

kezet teljesen felújíthatta a lelkészlakást. Sokunk szívében ott vannak biztató szavai. Ott van kedves, bátorító mosolya. Szolgálatba hívó Urának volt biznyságtévője a gyülekezeti közösségben, és Róla tett tanúságot önkormányzati képviselőként is. Az általa életre hívott, és azóta hagyománnyá vált Kanizsai Esték előadássorozata in kiváló előadók jönnek közénk a gyülekezetbe. A város felé nyitott előadássorozat nagy népszerűségnek örvend, szívesen látogatják. Valaki azonban nagyon hiányzik, ő, aki már nem lehet közöttünk. Esperesként kiemelt figyelmet fordított a gyülekezetek, a lelkipásztorok

mellett Somogy „első iskolájára”, a Csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Általános Iskolaára és Gimnáziumra. Nagy veszteség volt a család, a gyülekezet, az egyházmegye és a barátok számára az Ő elvesztése. Ma, amikor sokunk szívében felszakadnak a sebek, adjunk hálát Istennek, hogy ismerhetjük őt, hogy életünk gazdagabb lett általa. Gondoljunk arra, hogy Isten igéje oly sokszor erőt adott már, és ma is, az emlékezés napjaiban vigasztalja szívünket.

**Hella Ferenc
lelkipásztor**

Presbiter Péntek

MOSDÓS

Somogyi Egyházmegyében nagy érdeklődéssel kísért Presbiter Péntek rendezvénynek január 15-én a Kaposi Mór Oktató Kórház Mosdósi Kórházrészre adott otthont. Az egykor református tulajdonú intézményben igazi különlegesség volt, hogy presbiterok, gyülekezeti lelkészek voltunk együtt, a Szentírás üzene-

tére és Kálvin ma is érvényes tanítására figyelve. Dr. Major Tamás orvosigazgató-helyettes köszöntötte az egybegyűlteket, majd Vincze István vezető lelkigondozó-kórházi lelkész szolgált áhítattal. Köntös László egyházkerületi főjegyző előadásának címe ez volt: Kálvin és az egyház alkotmánya. Hegyi G. Katalin mosdósi kórházi lelkész szervezésében kitűnő vendéglátásban is volt részünk.

Istennek legyen hála ezrét az alkalomért! Ezúton is köszönjük, hogy a kórház otthont adott ennek a rendezvénynek!

**Vincze István
kaposvári lelkigondozó, kórházi lelkész**

Lelkész-kisköri hittanos farsang

KAPOSMÉRŐ

Hittanos gyermekek és szülők együtt búcsúztak a téltől február 20-án, szombaton délután. A kaposmérői faluház adott otthont, és a kaposmérői gyülekezet aszszonyainak süteménye biztosított gömbölyű pocakot az 1. lelkész-kisköri hittanos farsang résztvevőinek.

A gyülekezés alatt Vincze István kaposvári kórházlelkész ifjúsági énekeket tanított, majd Kutasiné Molnár Boglárka, kaposmérői lelkész tartott rövid áhítatot a Példabeszédek 17,22 alapján: „A vidám szív a legjobb orvosság.” Az áhítathoz kapcsolódó klip megnézése és az ifjúsági énekek eléneklése után került sor a jelmezversenyre. Sokféle alak tűnt fel egymás után: királylány, hercegnő, balerina, focista, gördeszkás, néptáncos, cowboy, Hófehérke, indián, rózsatündér, csontváz, hastáncos, pincér, szellem, Fifi... Bartha Attila böhönyi lelkipásztor és Vincze István kórházlelkész, mint

zsúri a legötletesebbnek a kadarkútról érkező Gombóc Csabát, mint popcorn-automatát ítélte. Második és harmadik helyezést a kaposfői Szabó Kinga a dominó jelmezért, valamint Szabó Luca, az apáca jelmezért kapta.

A farsangi délután legnagyobb izgalommal várt eseménye a tombola volt. A fődíjat, egy tortát Kirizs Regina, mezőcsokonyai hittanos nyerte meg. Az ügyességi feladatokból álló verseny nem gyülekezetek között zajlott, hiszen nem a versengés volt a cél. A vegyes csapatok összemérettek vízhardásban, szőlőléivásban, bekötött szemmel csoki etetésben, képkirakásban és pingpong labda gurításban. Jutalom nélkül még az utolsó helyezést elért csapat sem tért haza.

A délután megszervezéséhez kapott

támogatásokat a lelkész-kiskör köszöni az egyházmegyének, a *Kaposmérői* Kenyér-gyár és Cukrászüzem Kft-nek, valamint a kaposvári KÖTÉL Egyesületnek.

**Kutasiné Molnár Boglárka
lelkipásztor**

Gyülekezeteink életéből: SOMOGYI EGYHÁZMEGYE

NAGYKANIZSA

Nagykanizsán 2010-ben immár tizenegyedik alkalommal kerül megrendezésre a „Kanizsai Esték” előadássorozat. Az elmúlt tíz évben Balogh Tibor esperes-lelképásztor szervezésében olyan kérdéseket dolgoztak fel az előadók, amelyek valamilyen formában hatással voltak a magyar nemzet és a kanizsai emberek életére.

Ebben az esztendőben is egy ilyen kérdésben szeretnénk több előadót meghallgatva elmélyülni. A presbitériummal úgy döntöttünk, hogy a válság témakörét járjuk körbe. Keressük a válság okát, aztán szeretnénk, ha az előadásokon elhangzanának megoldás javaslatok is, amelyek segítségével megtalálhatjuk a kiutat. A témánk tehát *„Kiút a válságból – keresztyén szemmel”*.

Néhány gondolatban összefoglalom a Kanizsai Esték előadássorozat 2010. évi eddig elhangzott előadásainak a központi gondolatait.

Az első előadás 2010. január 15-én volt. Steinbach József püspök egy filmélményének főhősét mutatta be, akinek az életében a sorozatos lelki sérülések, rendezetlen emberi kapcsolatok, kudarcok, veszteségek következtében keletkező stressz miként okozott testi betegségeket. A bibliából Magdalai Mária válságát állította párhuzamként, aki mikor Krisztus sírja mellett állt, Mestere elvesztésén szomorkodott. Következőként válságról akkor beszélünk – állapította meg a püspök –, mikor a jól bevált régi rendszer eresztékei megroppannak. A megoldást keresve az egyén válságára Magdalai Mária történetéhez kapcsolódott, aki ott volt húsvét reggelén Jézus sírjánál. Még nem tudta, hogy Jézus Krisztus, a feltámadott Úr áll mellette. Magdalai Mária komoly válságban volt, hiszen, az emberi kapaszkodóját veszítette el, azt, aki neki a legfontosabb volt. János evangéliumából láthatjuk, hogy Jézus hogyan viszonyul ehhez a vál-

ságban lévő asszonyhoz. Azt mondja neki: Mária – megszólítja és kérdez tőle valamit: „Kit keresel?” Nevén szólítja, és elkezd vele beszélgetni, odaáll melléje, meg fogja a kezét. És ezt a szeretetet Mária megérezte, hogy van mellette valaki ebben a nyomorúságos helyzetben. Ez késszé teszi őt arra, hogy megnyíljon a szeme és a szíve, és rádöbbenjen arra, hogy akit lát az nem a kertész, hanem a Feltámadott Úr. Az életünknek alapvető problémája a halál, a halál ténye. Ha hisszük azt, hogy Jézus Krisztus feltámadott a halálból, s ő legyőzte a halált, és örök életet adott nekünk, és az örök élet dimenzióiba helyezte a mi földi életünket, akkor egyszerre – higgyük el – minden megváltozik, minden átértékelődik, minden a helyére kerül. A mi Urunk, Jézus Krisztus a válságban lévő emberhez oda áll és egyszer csak megszólítja, semmit nem tanácsol, hanem megmutatja önmagát, azt a tényt, hogy itt vagyok, feltámadtam, élek, és neked is örök életed van. Ez a gyógyulásnak a titka.

Dr. Tőkéczi László egyetemi docens, a Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka arról beszélt, hogy felborult Isten teremtségi rendje. Az ember magát ültette Isten helyére, és az ember szeretné meghatározni, eldönteni hogy mi legyen. A keresztyénség fontosságát emelte ki, hiszen figyelemre méltó az, ahogy a keresztyén tanítás folyamatosan vezeti az embert, hogy hogyan éljen úgy, hogy ne a halált, hanem az életet válassza.

Jelen pillanatban az emberiség úgy él, hogy bár állandóan élni akar, közben a halál felé menetel, mert nem hajlandó tudomásul venni, hogy a világ, a teremtés rendje az Úristen által adott élet lehetőség az behatárolt és az nem áll az ő hatalmában. Arra a kérdésre, hogy „mi a kiút?” elmondta: vissza kell térni ahhoz a teremtségi rendhez, amely azt mondja, hogy nem szabad csak a saját érdekeimet szem előtt tartanom, hanem a felebarátom érdekeit is kell nézmem.

Stoffán György író, újságíró a többi előadóhoz hasonlóan a válságból való kiút megoldásaként a hit fontosságát, a Krisztussal való személyes kapcsolattartást jelölte meg. Előadásában bővebben kifejtette, hogy nem elég önmagunk lelki békéjét megtalálni, mivel a keresztyén ember nem csak önmagáért, hanem a környezetéért is felelős. Vagyis a keresztyénség nem befelé fordulást jelent, hanem társadalomépítést is.

Dr. Márkus Mihály a Dunántúli Református Egyházkerület nyugalmazott püspöke előadásában erkölcsi válságról beszélt. A válságból kijutni csak Krisztus tanításai és a tízparancsolat alapján lehet. Nehezebben éli meg az olyan ember a válságot, akinek a pénz az istene. Az Istenben hívő, keresztyén ember a kiutat keresi, és tisztában van azzal, ha még most veszteség is éri, azt később javára fordítja az Isten. Az erkölcsi válságból való kiút csak Isten segítségével lehetséges. Válságból csak egyetlen kiút van: a váltság.

A nagyváradi Kiss Stúdió Színház „Adjon Isten békét kedvet...” című előadásában számtalan olyan vers hangzott el, mely magyarságtudatában, hitében egyaránt erősítette a nyitott szívű hallgatóságot.

Amikor e beszámolót írom, még hátra van három előadás: *Balog Zoltán* lelképásztor, országgyűlési képviselő, *dr. Boros Imre* közigazdász és *dr. Bogár László* közigazdász, társadalomtudós. Bízom abban, hogy hétről hétre egyre jobban megvilágosodik előttünk az, hogy mi keresztyének mit tehetünk a mi világunkért, a saját környezetünkért.

Adjon Isten világos látást és tenni akarást.

Hella Ferenc
lelképásztor

Az ökumené lényege

Ökumenikus istentisztelet az esztergomi református templomban
Együtt szolgál dr. Erdő Péter bíboros, dr. Paskai László ny. bíboros, Ittész János evangélikus, Steinbach József református püspök és Ágoston Csaba helyi református lelkipásztor

ESZTERGOM

Az ökumené alapja és lényege, hogy tartozunk bármely felekezethez, de mégis az egy Krisztus testnek vagyunk mindannyian a tagjai. Fontos, hogy egymást elfogadjuk testvérnek, nem feledve el, hogy nem vagyunk még tökéletesek, a másik sem, én sem! És nem bűne a másik embernek az, hogy éppen nem tartozik a mi közösségünkhöz.

„Lesz egy nyáj és egy pásztor”(Jn 10,16b), mondja Jézus. Sokszor rosszul idézik ezt az ígét, úgy, hogy lesz egy akol és egy pásztor. Ezt Jézus nem így mondta. Sőt azt mondta, hogy más juhaim is vannak, akik nem ebből az akolból valók. Az akol nem egy, a pásztor egy, meg a nyáj is egy. És az egy Pásztor az ő egy nagy nyáját sokféle akolban tartja, sokféle keresztyén közösségben.

Éppen ezért nem lehetünk ellenségei egymásnak, hanem testvéreknek kell lennünk, akik egymást keresik, akik tudnak együtt szolgálni, hirdetni az evangéliumot, bizonyosságot tenni Krisztusról! Ez a keresés nem azt jelenti, hogy ki-ki feladja saját hitét, hagyományait, hanem elfogadjuk és megismerjük a másikat. Nem várhatjuk el egy római katolikus paptól, hogy úgy viselkedjen, mint egy protestáns lelkész. És nyilván fordítva sem. Mindnyájunknak megvan a magunk rendje, világa, gondolkodási rendszere. Meg kell ismernünk a másikat, mielőtt bárkiről elhamarkodottan véleményt mondanánk. Mert sajnos kölcsönösen nem ismerjük egymást. Nemcsak minket nem ismernek más keresztyén testvérek, mi sem ismerjük teljesen őket. Vagy nem értjük meg őket. Ha megismerjük egymást, lehet, hogy egy némileg másképpen gondolkodó, másféle stílusban élő, a hit életét is másképpen kifejező emberre fogunk ráismerni, akit el kell fogadnunk. Ez áldozatokkal jár, de ezt az áldozatot érdemes meghozni azért, hogy békesség legyen, hogy testvérekre, sőt barátokra találjunk Krisztusban.

Ágoston Csaba
lelkipásztor

A dadi általános iskola hírei

Iskolánk életében egy teljes tanév eltelt már úgy, hogy mind a nyolc évfolyam ebben a rendszerben végzi a munkáját. Iskolánk pedagógusai tisztában vannak azzal, hogy keresztyén erkölcsi alapelvek csak Isten Igéjének útmutatására adott engedelmes válaszként érvényesülhetnek a nevelő-oktató munkában és a kollegiális-testvéri kapcsolatokban. Tudatában vagyunk annak is, hogy tanulóink személyiségfejlesztését csak a szülővel együtt tudjuk megvalósítani. Az átlagosnál alacsonyabb osztálylétszámoknak köszönhetően nyugodt, családi légkörben, végezzük oktató-nevelő munkánkat.

Hitéletünk gyakorlásának legfontosabb elemei a hittanórák, az egyházi ének tanítása, ill. a hétfőtől péntekig reggelente megtartott áhítatok: a hétkezdo és záro áhítatokat tiszteletes úr a templomban, míg a hétközi áhítatokat a pedagógusok felváltva tartják. Az áhítatokon tanulóink végzik a hangszeres szolgálatot: xilofonon, gitárral és szintetizátorral. Ebben a „kapaszkodók” nélküli világban, ahol gyerekeink gyakran kapnak torz képet a valóságról a médiából, az internetről, fontosnak tartjuk, hogy örök igazságokkal, egész életünkre kiható igékkel ismerkedhetnek meg.

A fejlesztő, felzárkóztató, logopédiai foglalkozásokra éppolyan nagy hangsúlyt fektetünk, mint a tehetséggondozásra. A szabadidő hasznos eltöltése érdekében a délutáni foglalkozások széles skáláját kínáljuk diákjainknak. Nagyszerűen működik az alsós, felsős tömegsport foglalkozás. Lehetőséget adunk a gyógytestnevelés igénybevételére, de az atlétika szakosztályt is választhatják a gyerekek. A művészeti nevelés keretében órarendbe építve tanítjuk 1-6. osztályig a néptáncot, további lehetőségeket biztosítunk azzal, hogy tanulhatnak zongorázni, gitározni, xilofonozni.

Az elsősöknek ősszel-tavasszal lovaglást szervezünk, és visszük tanulóinkat korcsolyázni, úszni is.

Tantestületünk, lelkészeink, alapítványunk, tanítványaink, a szülők, valamint az egész falu, benne az Önkormányzat fáradságot nem kímélő segítségével és Isten mindenek felett álló kegyelméből tudjuk iskolánkat továbbvinni a megkezdett úton.

Várjuk mindazon szülők gyermekeit iskolánk minden évfolymán, akik magukénak vallják és elfogadják a keresztyén elveken nyugvó, szilárd erkölcsi alapokat biztosító oktató-nevelő programunkat. A más településről jelentkező tanulóink bejárását biztosítjuk.

Bakiné Takács Irén (tagintézmény vezető)
Tóth Józsefné (tanítónő)
Rokosz Márta (tanár, hitoktató)

A cikk teljes terjedelemben a www.refdunantul.hu/lap/tataiem honlapon olvasható.

Ezek is mi vagyunk – a dadi iskola diákjai Pákozdon

Gyülekezeteink életéből: TATAI EGYHÁZMEGYE

Új külsőt kapott a rédei szószék

November első vasárnapján, az istentiszteleten részt vevő rédeiek nagy érdeklődéssel és különös figyelemmel tekintettek a szószék felé. A fokozott érdeklődésnek sajátos, jól látható oka volt. Teljesen megújult és kiegészült a rédei református templom szószéke.

A változás legfőbb jele a fenyőből készült új hangfogó, vagy más néven sisak volt. Nem arról van szó, hogy a régit cseréltük volna le. A rédei templomban ugyanis ezt megelőzően nem volt hangfogó a szószék felett. A szépen elkészített és a templom stílusával teljesen harmonizáló új elemhez járul még az a hátlap, amely a szószék felső része és a hangfogó közötti részt borítja. Ez utóbbi is újdonságnak számít nálunk. A szintén fenyőből készített lemezt cseresznyefából esztergált nagy méretű, keretbe foglalt csillag ékesíti. Ugyanennek a csillagnak egy kisebb méretű változata látható a hangfogó alsó részén is. Az a tény, hogy a szerkezet megálmodójának erre a református szimbólumra esett a választása, nem

véletlen. Kálvin János születése 500. évfordulójának állított emléket a rédei gyülekezet.

Említésre méltó, hogy a csillag közepéből az egyik úrvacsorai kelyhükről mintázott kehely formája domborodik ki. Továbbá a hangfogó tetején ugyanez az egész alakos szimbólum látható.

A lelkész dolgát teszi könnyebbé az új könyvtartó, és annak stílusos és praktikus megvilágítása. Végül a hangfogó alsó részében elhelyezett égő lágy fénnel borítja be a templom központi helyét.

A templombelső stílusával való egyezés lehetővé teszi, hogy a templom valódi része maradjon az új megjelenésű szószék. Az impozáns hangfogó és a fa természetes színe, valamint a csillag és kehely együttese még inkább központivá teszi azt a helyet, ahonnan az Isten Igéje hangzik.

A végére hagytam az elkészítés körülményeit. Ezt egyáltalán nem azért tettem, mintha nem lenne fontos. Éppen ellenkezőleg. Az egész alkotás ugyanis

egy névtelenséget kérő gyülekezeti tagunk áldozatos adománya. A tervezés, elkészítés és a beszerelés összes költségét ő állta. Azt gondolom, minden rédei nevében mondom, hogy az önkéntes és alázatos adakozásnak ez a formája, csakis az elkészült alkotás fontosságához és szépségéhez mérhető.

Barta Zsolt
lelkipásztor

Gyülekezeti családi imanap Tatabánya-Óvároson

Immár harmadik esztendeje tart őszi gyülekezeti napot egyházközségünk – ezúttal családi imanapi jelleggel. A csaknem egész napos együttlét kezdetén a délelőtti istentiszteleten először gyülekezetünk teológusa tartott nyitó áhítatot, majd szavalatok, bizonyágtétel, új tagok bemutatkozása és egyházzenei szolgálat következett. Az ekkor már igen bensőséges együttlét úrvacsorával folytatódott, s

Az ünnepi istentisztelet után megszámláltuk, hogy hány családból volt jelen legalább 2 fő. Az így összeszámolt családok ezután elvonultak különböző helyekre, ahol megfogalmazhatták saját családi imájukat, a maradék gyülekezeti közösség pedig együtt maradt, mint lelki család, s ők is megfogalmazták, amit Isten a szívükre helyezett. A „műhelymunka” után a templomban mindegyik

csoportból elmondta valaki a családi imáját, amire jó érzés volt mindnyájunknak rámondani az „Ámen”-t.

A közös ebéd után 4 csoportba lehetett menni imádkozni: Dicsőítő, hálaadó, bűnvalló és kérő imaközösségbe. Itt is először műhelymunka volt, azután csoportonként egy-egy fő beszámolt arról, hogy mikről beszélgettek, elmélkedtek, vagy éppen énekeltek, s egy-egy másik személy pedig a csoportja nevében imádkozhatott.

A kisgyermek számára egész napos játszótérrel biztosítottunk, míg a hittanos korosztálynak délután imádsággal kapcsolatos vetélkedő, illetve imatanítás is volt.

Rövid beszámolónk természetesen csak töredékesen tud abból az áldásból érzékelteni, amiben részeltetett minket Isten ezen a napon, de írásunk talán bátoríthat más gyülekezeteket is kipróbálni: Milyen jó gyülekezeti-családi közösségben együtt imádkozni!

Hamar László
lelkipásztor

Csillaggal, virággal

A Tatai Egyházközség Csillag-Virág Keresztyén Családi Napközije

*Dicsérje Őt nap és a hold, dicsérje minden fényes csillag.
(Zsolt 148,3)*

7+7 gyermek és családjaik.

Kik ők? Átlagemberek, akik megoldást kerestek egy problémára: az édesanya munkába állásával hová tegyék csöpp gyermeküket, hiszen a bölcsődei férőhelyek végesek: „...már a gyermek születése előtt be kellett volna iratni... – ...nem is gondoltuk volna, hogy ilyen korán kellett volna jelentkezni... „olyan túlsúfolt a bölcsőde, hogyan tudnak így teljes értékűen foglalkozni a gyermekemmel?”

Ha nyitott szemmel és füllel járunk a világban, egyre több ilyen, és ehhez hasonló kétségbeesett kiáltást hallunk. Mi itt Tatán meghallottuk, így alapítottunk két családi napközit, amely a gyermekek napközbeni ellátásának egy alternatív formája. Egy családi napközibe hét gyermek járhat, 20 hetestől 14 éves korig. Ehhez két gyermekfelügyelő szükséges. A kis létszám lehetővé teszi az egyéni bánásmódot, a családias hangulat megteremtését. Az ide került családok

80%-nak nincs semmilyen kötődése az egyházhoz. De mi imádkozunk a gyerekekkel, bibliai történetekkel ismertetjük meg őket, ehhez kapcsolódó énekeket tanítunk meg nekik, az élet minden dolgában a keresztyén értékeket képviseljük előttük. Ezt látják a gyerekek és szüleik is. Családi délutánok, kirándulások alkalmával részesülhetnek a szülők is abból a munkából, amit a gyerekekkel hétről-hétre végzünk. Rejtetten, talán nyíltan, rajtuk szülőkön is. Lehet, hogy ennek hatására „merészkedtek” el a templomba karácsonykor, így kapcsolódtak anyukák az énekkarhoz, így segítették adományokkal a családi napközi életét. Ez az Isten csodálatos munkája.

„Ezért hát: vigadjon a rét minden virága az Úr színe előtt.” (Zsolt 96, 12)

A családi napközi munkatársa

Hálaadó nap Kocson

2009. december 12-én hálaadó nap volt a Kocsi Református Gyülekezetben. Ezen a napon mondtunk köszönetet Istennek a parókia-felújítás munkálataiért, valamint azért, hogy templomunk idén ünnepelte felszentelésének 140. évfordulóját.

A 140 évvel ezelőtti templomépítéssel a Dunántúli egyházkerület egyik legnagyobb temploma készült el, több mint 1200 ülőhellyel. A parókia-felújítás pedig a 2007-2008-as években szintén nagy áldozathozatalt követelt, hiszen összességében közel 17 millió Ft-ba került. Bőven volt tehát okunk a hálaadásra.

Az ünnep délelőtt 10 órától istentisztelettel vette kezdetét. Igét olvasott Máté László esperes úr, míg igehirdetéssel Steinbach József, egyházkerületünk püspöke szolgált. Az istentisztelet gazdagították a kocsi énekkar által

előadott kórusművek, valamint Harangozó Flóra és Nagy Réka hittanos gyermekek verse és éneke. A lekipásztor

ismertette az egykori templomépítés körülményeit, míg a gondnokok a parókia-felújítás munkáiról és pénzügyi hátteréről számoltak be.

Istentisztelet után meg lehetett tekinteni a felújított parókia épületét, majd közösen szeretetvendégségen vehettünk részt a faluházban. A szeretetvendégséggel egy időben – ugyanott – adventi jótékonysági vásár is kezdődött, melyen a gyülekezeti tagok által felajánlott, vagy saját készítésű ajándékokat lehetett vásárolni – így támogatva az egyházközséget.

Délután 2 órától 5 óráig a gyermekek adventi játszóházon vehettek részt. Mintegy 15 gyermek készített karácsonyi képeslapokat, ablak-, illetve fenyőfadíszet, díszítettek mézeskalácsot.

A hálaadó nap emlékéül mindenki könyvjelzőt vihetett magával.

Roboz Péter
lekipásztor

„Mert Krisztus jó illata vagyunk...” Presbiteri konferencia Komáromban

Február 13-án a hideg téli idő ellenére, s rossz útviszonyokat leküzdve az egyházmegye szinte minden gyülekezetéből megérkeztek a küldöttségek a komáromi református templomba.

Itt rendezte meg a Tatai Református Egyházmegye a 2010. évi presbiteri konferenciáját.

A rendezvény istentisztelettel kezdődött, ahol Isten Igéjét *Steinbach József* püspök hirdette a 2. Kor. 2, 12-17 versei alapján. Részletesen kifejtette, hogy a presbiterek egész tevékenysége az evangélium hirdetéséről szóljon. Mit jelent a 21. században Isten Igéjének terjesztése, milyen feladatokat tudunk ebben vállalni? Elmondta: az evangélium egy fix pont, ehhez bátran köthetjük tevékenységünket. Három gondolatkört említett, amely mellett érdemes munkánkat végezni. A hely, amihez kötött az igehirdetés. Isten (akik közé állított) ott kéri majd számon rajtunk vállalásainkat. A szóbeli bizonyágtétel. Az Ige halászból van, így kell ezt továbbítani. A hiteles élet. Ez az

igazi bizonyágtétel, s rajtunk keresztül ítélik meg mások is Isten népét.

Tegyük mi is a dolgunkat Isten dicsőségére, ne akarjunk gyors eredményeket. Ezáltal számos görcstől megszabadulunk. Tudnunk kell: a hiteles élet „Krisztus jó illatát” sugározza.

A házigazdák és a szervezők nevében Bocskáné Nagy Júlia, komáromi főgondnok köszöntötte a megjelenteket, és *Gyimóthy Géza* egyházmegyei gondnok megnyitotta a presbiteri konferenciát.

Dr. Herczeg Pál nyugalmazott teológiai professzor tartott előadását „Eskü a Bibliában” címmel. A Biblia könyvét sorba véve taglalta milyen fajta eskük léteztek. Mindig is fontos volt az adott szónak a súlya. Szerződésekhöz és

békekötésekhez törvényes alapot is szolgáltatott a kimondott szó. Sajnos léteztek a régi korokban is csaló eskük, melyeknek azonban nagyon súlyos következményeik is lehettek. Az eskü súlyát Isten nevének segítségül hívása biztosította. Beszélt az eskü utáni életvitelről is, hogyan változtatta meg egy ember, egy

nép életét az adott szó, az esküvel tett fogadalom.

„Az eskü tartalma és személyi összefüggése” címmel *dr. Kocsev Miklós* teológiai professzor beszélt arról, hogy a presbiteri tisztség, a feladatok és elvárások valamint a személyi adottságok – mai sokszínű világunkban – milyen viszonyban vannak egymással. Egy-egy presbiter számára az esküszövegnek más és más része válhat hangsúlyossá (pl.: van akinek a lelki élet, az anyagi javak gyarapítása vagy éppen a külső jó rend és a hagyomány megőrzése a fontos). A presbiteri eskü időnkénti átgondolása (pl. egy esztendő fordulóján) önkontrollra is kell, hogy ösztönözzön: mire tettem fogadalmat és hova jutottam? Professzor úr kiemelte: fontos (a lelkipásztorokhoz hasonlóan) a presbiteri tiszt mérlegelésekor az elhívás és az alkalmaság kérdése.

Gerecsei Zsolt ácsi lelkipásztor megismertetett bennünket Pálóczi Horváth Ádám életútjával, nagyszerű személyiségével. Kiemelte sokoldalúságát és számos tudományban való jártasságát.

Ezek után a jelenlévő presbiterekből *Molnár Péter* egyházmegyei énekügyi titkár által szervezett alkalmi énekkar egy Pálóczi éneket szólaltatott meg. A konferencia *Máté László* esperes zárszavával ért véget.

Ezek után a konferencia közössége szeretetvendégségen vehetett részt, ahol érdekes, személyes beszélgetések keretében ejthettünk szót napi gondjainkról, eredményeinkről.

Bogáth István
egyházmegyei jegyző
Kömlőd

Pizzasütés a gyülekezeti teremben

LÁBATLAN

Február 6-án, szombaton délután egy különleges alkalomra gyűltünk össze parókiánk alagsorában, gyülekezeti termünkben a most konfirmálókkal, illetve a már konfirmáltakkal.

Több mint 100 éves parókiánk szuterén-részében található egy szinte már műtárgynak tekinthető kemence. Az itt élő idős emberek még emlékeznek arra, hogy a 2. világháború alatt ebben sütötték a kenyeret a falusiak számára. Azóta eltelt néhány évtized, s az általunk szervezett egykét kenyérsütési alkalmat kivéve a kemence kihasználatlanul állt.

Az idén februárban támadt egy ötletünk, hogy próbálkozzunk meg pizza sütéssel: a konfirmandusoknak, illetve már konfirmáltaknak szervezzünk egy kötetlen alkalmat, ahol ismét kipróbálhatjuk a kemencét, s így a tészta- és pizza készítés rejtjelmeibe is bepillanthatunk.

Az alkalom csodálatosan sikerült, a fiatalok nagy nekirbulással, és lelkesedéssel dagasztották, gyúrták a tésztát. A kelesztés közben még arra is volt lehetőség, hogy református énekeket gyakoroljunk a következő színdarabunkhoz. Szinte hihetetlennek tűnt, hogy a kemencében néhány perc alatt ropogósra sült a sokféle, változatos feltéttel összeállított pizza. A végén jó étvággal fogyasztottuk el a pizzaremekeket, és a fiatalokban, a jelen lévő két anyukában, gondnok úrban, és mindannyiunkban megfogalmazódott az igény: ezt a szép kezdemé-

nyezést ismételten folytatnunk kell.

Reméljük, hogy az Úr Isten segítségével hamarosan ismét összejöhetünk, és újra próbára tehetjük fiataljaink szakács tudományát.

Darányiné Csonka Valéria
lelkipásztor

Egyházi táncos mulatság?!

NAGYIGMÁND

Talán sokan felkapták a fejüket, amikor meghallották a hírért, hogy a Nagyigmándi Református Egyház-község jótekonysági bált szervez. Sokszor, tévesen, az a képzet él bennünk az egyházzal, hogy az komor, örülni és vidámnak lenni nem tudó emberek közössége.

Erre a sztereotípiára cáfolt rá az a református bál, amit január 30-án tartottunk a nagyigmándi Művelődési Házban. Az esemény terve már 2008 végén felmerült. Próbaképpen 2009 januárjában egy pres-

biter- és kórustagok családi találkozóját tartottunk, ami nagyon jó hangulatúra sikerült. Innen egyenesen vezetett az út oda, hogy megpróbálkozzunk bál szervezésével, ami több gyülekezetben már hosszabb hagyományra tekint vissza.

A megnyitó rendhagyó módon történt, hiszen a nyitó tánc helyett a Református Kórus énekelt néhány vidám, illetve hazafias éneket. A zenét a császári Mocsári Duó, erre az alkalomra három tagúra bővülve biztosította. A hangulat az elejétől a végéig igazán re-

mek volt, sok tánccal és vidámsággal.

A bál célja a közösségépítésen túl a templomunk felújítására való gyűjtés is volt. Hála a bálra jegyet, támogatói jegyet és tombolát vásárlóknak, az alkalom több mint 400.000.- Ft bevételt hozott.

Ez úton is köszönjük a bál szervezésével kapcsolatos mindenemű segítséget és támogatást, bízva benne, hogy e kedves alkalom hagyományt teremt majd Nagyigmádon.

Sugár Tamás
lelkipásztor

„Hát nem ezt kellett-e elszenvednie a Krisztusnak, és így megdicsőülnie?”

Amikor ezeket a sorokat papírra vetem, még javában tart a böjti időszak, amelyben minden Jézus Krisztust követő hívő embernek megkülönböztetett alkalma nyílik a komoly, belső lelki elcsendesedésre, bűnbánattal elmélyített őszinte bűnvallással kért bocsánatkérésre. *„Atyám, vétkeztem az ég ellen és Te ellened. Nem vagyok többé méltó arra, hogy fiadnak nevezz!”*

A böjti időszakban akár volt alkalmunk a komoly elcsendesedésre, akár nem, a Nagyhét eseményeinek biblikus megközelítése a különféle passiójátékok segítségével csak-csak eljuttat oda, hogy – újra és ismételten – szembenézzünk a szenvedés kérdésével. Van-e, és ha van, mi értelme van a szenvedésnek? Nemcsak Krisztus szenvedésének, hanem minden szenvedésnek, amely előbb-utóbb az emberi élet végét jelenti? Végezetre is: Mi a szenvedés értelme és célja?

Krisztus golgotai kereszthalálával – titokzatosan és valószínűságon – felvette magára, hogy hordozza a mi ítélet alá eső ó-emberi sorsunkat, de azért, hogy napnál világosabbá váljék *feltámadásának átütő ereje, fenséges volta és dicsősége!*

Mennyire szomorú lett volna Jézus életének – s egyben a mi gyarló emberi voltunk történetének is a vége –, ha úgy történtek volna meg az események, ahogyan azt a Kísértő alattomosan kívánta már kezdettől fogva, ezt hozzá még a gyarló emberi kételkedő elme kifundálta! Ha a Kísértő győzött volna, akkor arra, hogy *„Ha Isten fia, szálljon le a keresztről!”* – miért ne tehetné volna meg? Hiszen valóban Isten Fia volt – ha a Hazugság Atyjának megtette volna, elveszíti a harcot, s minél jobban meg akarta volna tartani az ő életét, elvesztette volna. Viszont hagyta elveszni az ő földi életét, hogy mint a Hű és Igaz Tanú a *Mennyei Atyától cserébe feltámadott és örök életet kapjon*, ezért is nem tehetné meg, hogy leszálljon a keresztről vagy hívja az angyalok seregét, hogy kiszabadítsák Őt!

Ó, nem, nem tette, egyáltalán nem tette ezt, hanem engedelmes volt halálig, egészen a keresztfán elszenvedett

halálig, mert amit az emmausi tanítványoknak mondott annak szó szerint be kellett teljesülnie ... és be is teljesedett tökéletesen! Az ördög munkájának lerombolása annak és azoknak az életében lesz megtapasztalássá ma is, akiknek valóságos ténnyé vált már, amit az angyal szava igazol:

„Mi keresitek a holtak közt az élőket? Nincs itt az Úr, feltámadott! De menjetek el, s mondjátok meg a tanítványainak, elöttetek megy Galileába, ott meglátjátok Őt!”

Szívből kívánom, hogy szívünk és szánk egyaránt legyen tele keresztyén reménységünk meg nem szégyenítő örömével és vigasztaló boldogságával! Nem mással, mint a Feltámadott Úr hatalmas erejével, hogy így tudjunk Vele együtt átlépni majd az 50. napra, hogy egészen az őszö-vetségtől gyökerezetten legyen ismét beteljesedetten igazza: *„Nem erővel és nem hatalommal, hanem az én Lelkemmel”*.

Kuti Géza esperes
Keszthely

Család- és beteglátogató képzés a Veszprémi Református Újtemplomban

A Károli Gáspár Református Egyetem Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervízori Intézete szervezésében hatvan órás Gyülekezeti család- és beteglátogatói képzés indult Veszprém-ben, amelynek 2009. október 3. és 2010. június 15. közötti időszakban a Veszprémi Református Újtemplom ad otthont.

A tanfolyam kilenc szombati alkalommal, meghatározott tematika szerint Tóth János lelkész-szupervízor és Dr. Kocsev Miklós főiskolai tanár-szupervízor, a Gyökössy Intézet két munkatársa vezetésével folyik.

Mi, résztvevők – többnyire a veszprémi gyülekezet lelkes tagjai – nagy érdeklődéssel és várakozással nézünk a képzés elé és lelkesedésünk az első alkalom után csak fokozódott. Embertársaikon segíteni kész, Isten ígéjére nyitott résztvevők Balatonalmádiból, Balatonkeneséről, Dudarról, sőt még Oroszlányból is érkeztek.

A tanfolyam vezetőinek lelkes, pasztorál-pszichológiai tudása garancia arra, hogy ki tudják majd bontakoztatni és el tudják mélyíteni bennünk azokat a készségeket, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy cselekvő szeretettel forduljunk felebarátaink felé.

Egyet kell értenünk Gyökössy Endre megfogalmazásával: „Manapság az ember leginkább emberhiányban szenved.” Már két és félezer évvel ezelőtt a bibliabeli Jób is így sóhajtott fel: „Bárcsak meghallgatna valaki” (Jób 31,35) És ha arra gondolunk, hogy a 38 évig a Betesda tavánál gyógyulásra váró beteg is így panaszkodott: „Nincs emberem”, akkor a ma emberének egyre sokasodó problémáit látva bátran kijelenthetjük, hogy soha nagyobb szükség nem volt az ilyen tanfolyamokra, mint ma.

A képzés során megismerjük majd, hogy mi a paraklétikus lelki-gondozás lényege, melynek bibliai alapigéje a Kolossébeli levél 2. fejezet 1. verse:

„Szeretném, ha tudnátok, mennyit küzdök értetek, a gyülekezet tagjaiért... hogy szívük megbátorodjék, megvigasztalódjék”.

Már az első alkalommal is beszélgettünk arról, hogy milyen képességekkel kell rendelkezünk ennek gyakorlatbeli alkalmazásához (empátia, őszinte érdeklődő odafigyelés, türelmes szeretet ... stb.). Legtöbbünket az a kérdés foglalkoztat, hogyan készüljünk fel a család- és beteglátogatásra, mi az, amire figyelniünk kell, milyen nehézségekkel kerülhetünk szembe a beszélgetések során. Egyik fontos alaptételnek kell tekintenünk azt, hogy *„legyen minden ember gyors a hallásra és késedelmes a szólásra”* (Jak 1,19).

Minden alkalommal 1–1 résztvevő által hozott konkrét esetet beszélünk majd meg, illetve elemezzük, amiből nemcsak egymást, de önmagunkat is jobban megismerhetjük. Megtanuljuk, hogy csak akkor tudunk segíteni másoknak problémáik megoldásában, ha mi magunk harmóniában vagyunk nemcsak környezetünkkel és Istennel, de önmagunkkal is. Azt várjuk a tanfolyamtól, hogy a gyakorlati útmutatón túl bővítse és mélyítse el ember- és Istenszeretetünket.

A most indult család- és beteglátogató képzésben résztvevő valamennyi keresztyén testvéremmel együtt bízom benne, hogy Isten segítségével gyülekezeteinkben nagy segítségére lehetünk lekipásztorainknak ebben a szép, de nagy felelősséggel járó szolgálatban.

Dr. Hartyáni Zsuzsánna

Gyülekezeteink életéből: VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE

„Az Úr gondol ránk és Ő megáld...”

FELSŐÖRS

A felsőörsi reformátusok régi hagyománya a farsangi időszak végi teaest. Kezdetől fogva jótekonysági alkalom ez, a helyi gyülekezet éppen aktuális kiadásainak megsegítésére. Ezen kívül jó alkalom a gyülekezet bemutatkozására, hiszen a gyülekezeti tagok kicsinyei és nagyjai műsorral készülnek az estre. A helyszínt ebben az évben a helyi általános iskola tetőtere adta, ahol kb. 80-90 fő gyűlt össze. Az idén a gyermekek 4 csoportban szerepeltek. Előadásra került egy Lázár Ervin mese, valamint

bibliai történetek. Jelmezekbe öltözve, illetve bábokkal elevenítették meg a gyerekek a bibliai szereplőket, a nagyobbak pedig pantomimmal készültek. A felnőttek közül volt aki verset mondott, volt aki muzsikált. Fellépett az alkalmon a helyi Búzavirág dalkör is. Minden teaesten elhangzik egy történelmi előadás is, az idén Lórántffy Zsuzsannáról hallottunk Rásky Mihályné tolmácsolásában. Az est gyermekek számára kedves része a játszótér volt, ahol Kovácsné Miskey Tünde vezetésével kézműveskedtek a gyerekek csodaszép dolgokat alkotva. Az alkalom tombolával zárult. Bőségesen voltak tombola tárgyak mind a gyermekek, mind a felnőttek részére. És persze, a sok esemény közepette sokféle finom süteményt kóstolhattunk, mellé finom teát ihattunk.

Minden teaesten megtanulunk egy új éneket. Most „Az Úr gondol ránk és Ő megáld” kezdetű kánont igyekeztük megtanulni. A többszöri éneklés során belénk ivódott az ének üzenete, amelyet jó és fontos elraktározni a szívünkben–lelkünkben. Reméljük, hogy az egész ideai teaest megerősített abban, hogy áldó, gondviselő Istenünk van, akihez jó tartozni!

Hálások vagyunk Istennek és az Ő emberi eszközeinek ideai teaestünk megvalósulásáért. Bevételünket a parókia felújítására ajánljuk fel.

Kántorné Pólus Ibolya
lelkipásztor

Kistérségi szőlész–borász találkozó
Fábián József esperes emlékére

ALSÓÖRS

Az anyakönyvi bejegyzések szerint 1761. február 20-án, Alsóörsön kisnemesi családból született Fábián József, a későbbi református lelkész, esperes, az első magyarországi borászati szakíró és kutató, akinek emlékére Alsóörs Község Önkormányzata, a Kelet-Balatoni Kistérségi Többcélú Társulás, valamint a vörösberényi Fábián József Kertbarát Kör immár tízedik éve rendezi meg a kistérségi szőlész-borász találkozót Alsóörsön, az Eötvös Károly Művelődési Házban.

Az idei évben első alkalommal kistérségi borverseny is megelőzte e nemes ünnepet; a vörösberényi bormustrán 22 termelő 30 bormintával indult a megmérettetésen. A borokat a háromtagú zsűri kiváló borászai: Schweiger Rezső, Feindl Péter és ifj. Zsebők Zsigmond bírálták el. A mintákból 7 bor kapott arany, 10 ezüst, 11 bronz minősítést. 8 bort emléklappal jutalmazott a zsűri. Az arany minősítéseket a Fábián József emlékűnnepen adta át Schweiger Rezső zsűri elnök a gazdáknak.

A népes résztvevőt Vargáné Hajda Tímea kistérségi menedzser köszöntötte, majd Fábián József alsóörsi emléktáblájánál Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke emlékezett az első magyarországi borászati szakíróra, lelkipásztorra és tanítóra. beszédében kiemelte, hogy ma sem lehet más az igehirdető szerepe, mint akkor: Jézus Krisztus hirdetése a kor modern formájában, úgy, hogy a szószéken

tanítás és nevelés is elhangozzék.

Fábián József emléktábláját Steinbach József püspök és Hebling Zsolt Alsóörs község polgármestere, a református gyülekezet presbitere koszorúzta meg, majd a Vörösberényi Kertbarát Kör is emlékkoszorút helyezett el a lelkész-esperes emléktábláján.

A művelődési házban Dr. Bóka István országgyűlési képviselő, presbiter, Balatonfüred polgármestere méltatta Fábián Józsefet és nyitotta meg a délutáni programsorozatot. A helyi Sirály Nyugdíjas Egyesület bordal csokra után, Pánczél József, a székesfehérvári Borok Pincéjének pincegazdája mutatta be borászataikat, kóstolópincéjüket.

Az alkalom a már említett arany minősítésű borok gazdáinak kitüntetésével és jó hangulatú borkóstolással zárult.

Rásky Miklós
lelkipásztor

Aranyágunk levélkéi a Veszprémi Református Egyházmegyében...

...avagy az iskolafenntartó örömei és gondjai

CSAJÁG—BALATONFŐKAJÁR—PAPKESZI

Bizony sok-sok sóhajtás száll az ég magasa felé mostanában, amikor a református iskolák, közelebbről az én területemen, református általános iskolák fenntartásáról gondolkodunk. Olyan felelősség ez, ami immáron, református hagyományinkhoz tartozik. Ezek az iskolák, amelyeket gyülekezeteink fenntartanak, önmaguk kisugárzásában nagyon kedvező hatással vannak a fenntartó gyülekezetek életére. Feledtetik azt a sok-sok terhet és fáradságot, nem ritkán nagyon súlyos anyagi problémákat, amik együtt járnak mindazzal, ami a református közoktatással kapcsolatos.

Ha már említtem ezt a fogalmat: közoktatás, akkor álljunk meg egy pillanatra, hiszen a mi református közoktatásunk egyáltalán nem, mint ahogy a hit sem magánügy, hanem a legfontosabb közügyünk, egy igazi köz-szolgálat, amiben a mi egyházunk is részt vesz.

A Veszprémi Egyházmegyében élő néhány iskolával kapcsolatosan szeretnék néhány gondolatot megosztani a kedves olvasóval, nemcsak azokkal, akik iskolafenntartással bíbelődnek, hanem azokkal is, akik ennek a nagyon fontos közszolgáltatunknak közvetlen érintettjei, nevezetesen a nálunk tanuló gyermekek és szülei.

Sok gondolat merül fel baráti beszélgetéseken a közoktatással kapcsolatosan, ezek egyike az összefogás eszméje, amelynek gyakorlása közben hatékonyabban tudjuk felvenni a versenyt mindazokkal az iskolákkal, akik nem egyházi iskolák, de ott vannak a területünkön. Ezek az önkormányzati iskolák nagyon komoly versenytársaink, mert ők is kemény munkát fejtenek ki annak érdekében, hogy magukhoz vonják a területen élő gyermekeket. Az alaphelyzet ugyanis bármilyen mai iskolánál abban egységes, hogy mindenütt az oda

beíratott tanulók létszáma adja meg az intézmény anyagi alapját, a normatív támogatási rendszerben. Így könnyen kiszámítható, hogy minél kisebb egy iskola létszáma, annál nagyobb anyagi gondjai vannak, el egészen a finanszírozhatatlanságig, a megszűnésig. Nem mindegy tehát, hogy a tanulólétszám fenntartásáért folytatott küzdelemben egyedül vagyunk, vagy társakkal, esetleg egy nagyobb területen vagyunk aktívak, láthatóbbak, vonzóbbak.

Az utóbbi években folyamatosan romlott anyagi helyzetünk. Kerestünk pályázati lehetőségeket és találtunk is egyszeri támogatásokat, de mára jelentősen megváltozott az elérhető, állandó források nagysága, kitalálhatják, csökkenő irányban elmozdulva. Iskoláink fenntarthatósága ebben az esztendőben a kormányzati rendelkezések következtében a fenntarthatóság határmezsgyéjéhez került közel. Emellett a tavalyi tanévben krízishelyzet alakult ki papkeszi iskolánkban, ahol a vezetési és azzal összefüggő gazdálkodási hibák sorozata azt eredményezte, hogy a püspökségnek be kellett avatkozni, hogy személyi változások elrendelésével és a helyzetet javító anyagi erők bevetésével szanálni lehessen az intézményt. Illesse köszönet innen is egyházkerületünk vezetőit ezért az áldozatos misszióért, ami a testvériség-

nek igen erős megnyilvánulása. Erre az azóta is folyamatosságában is megtapasztalható testvériségre mi magunk is, mármint az iskoláink közössége testvériséggel válaszolunk.

Melyek azok a területek, amelyeken feltétlenül szükséges az összefogás a Veszprémi Egyházmegyében élő iskolák aranyágának „levélkéi” számára?

Három fontos területen kívánunk testvéri együttműködésre lépni: a lelki megerősödés, a tanulmányi színvonal és továbbtanulás, valamint az anyagi források felderítése és a pályázati profizmus területein.

Mindezeknek a szolgálati területeknek az aktivizálásában természetesen szeretnénk kezet nyújtani távolabb élő, hasonló református iskoláknak, hogy református iskolarendszerünk aranyágán minél több levélke élhessen.

Örömteli jelek a kedvezőtlen adottságok ellenére, Istennek hála, mégis vannak. Elég, ha a Csajági Iskolánk iskolaotthonos rendszerét, továbbtanulást segítő tehetséggondozását említem, vagy a Balatonfőkajári iskolarész energetikai és műszaki fejlesztéseit kitűnő pedagógusi teljesítményét, vagy a Papkeszi Iskola hősiességét a megmaradásért, egy szersmind kiemelkedő pedagógiai kutatásait, melyeket a Szegedi Tudományegyetemmel együtt végez.

Gyülekezeteink életéből: VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE

Papkeszin az átgondolt óvodai hitoktatás nagymértékben erősíti a helyi beiskolázás arányát. Az ijesztően emelkedő közüzemi díjak csökkentése érdekében az egész iskola energiafelhasználását csökkenti majdan az a pályázatalapú korszerűsítés, amelynek elnyerésére a Dunántúli Egyházkerület professzionális pályázatíróival együtt készül a Papkeszi Református Iskola.

Várjuk mindazok gondolatait, akik e beszámolót olvasták, tanácsaikra és imádságaikra számot tartunk. Várjuk testvéri iskoláink jelentkezését, közelről és távolról, hogy együtt lehessünk az örömben, és ne legyen senki magában gondolatai között. Növeljük együtt református oktatásunk aranyágát.

Soli Deo Gloria!

Dusicza Ferenc
lelkipásztor, Csajág

Együtt az ébredésért és a megújulásért

BALATONSZŐLŐS–BARNAG–PÉCSÉLY–TÓTVÁZSONY

2010. január 17-én tartotta ökumenikus istentiszteletét a Balatonszőlős-Barnag-Pécsely-Tótvázsonyi körzet. Együtt imádkoztak a falvakban lakók lelki életéért. Isten Szentlelkének a tüzéért, Istenről való bizonyosságért, valamint a gyülekezetek jövőjéért könyörögtek.

A felekezetek, gyülekezetek együtt szeretnének bizonyosságot tenni Krisztusról, a maguk életét tanúságul állítani, hogy a keresztyén élet a hitelét visszakaphassa. Ezek a lelki célok hozták össze a híveket, s telt meg a pécselyi református templom. Az istentiszteleten részt vettek reformátusok, evangélikusok és ró-

mai katolikusok. Az igehirdetés szolgálatát Riczinger József balatonfüredi evangélikus lelkipásztor végezte, „Mit keresitek a holtak között az élőket” (Lk 24,5) textus alapján. Az istentiszteleten részt vettek még: Gere Dávid Márk SMC plébános, Pintér Tamás Pius SMC plébános, és Antoon Egging MSC plébános. Az alkalmat Sípos Csörsz Csanád református segédlelkész vezette, az istentisztelet után könyvvásárt és szertetvendégséget tartottak.

Hála legyen Megváltó Urunknak, hogy ilyen sokan összegyűltek az Ő nevében!

Soli Deo Gloria!

Sípos Csörsz Csanád
lelkipásztor

Gyülekezeteink életéből: VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE

A Kádártai Református Gyülekezet kórusáról

KÁDÁRTA—GYULAFIRÁTÓT

A Kádárta-Gyulafirátóti Református Gyülekezetben az idén is megrendeztük az immár hagyományosnak mondható farsangi teadélutánt február 7-én. Wessetzky Szabolcs tiszteletes úr rövid igei bevezetője után a gyülekezet kórusa örvendeztette meg énekével az egybegyűlteket.

A kórus eredetileg 2008 tavaszán alakult Koós Anita kántor vezetésével és mindössze három lelkes taggal. Az első szereplésre a 2008 pünkösdvasárnapi istentiszteleten került sor, amikor Koloss István: *A hegyen fönn...*, Sepsy Károly: *Jövel, Szentlélek Úr Isten* című művei után megszólalt a *Veni Sancte Spiritus* című taizéi ének is. Ez évben még a reformáció napi istentiszteleten és a december 24-i szentestei alkalmon énekeltünk, ekkor a gyülekezet hittanosaival együtt adtunk műsort.

A 2009. év már tervezetten indult a kórus életében. Szinte minden gyülekezeti ünnepi alkalmon felléptünk, ami alaposan próbára tett minket, igaz, sokat is fejlődtünk a gyakorlások alatt. Januárban az ökumenikus istentiszteleten hangzott el a *Domine Deus* c. Lassus-motetta. Utána nem sokkal került sor az első farsangi teadélutáni szereplésre, és ekkor fogalmazódott meg az az ötlet, hogy hagyományteremtő céllal minden évben válogatás-műsort fogunk adni ezen az alkalmon. Az eddigi talán legkomolyabb kihívásunk a májusi orgonaavató hálaadó istentiszteleten való szereplés volt, ahol nagy közönség és sok meghívott vendég előtt kellett „helyt állnunk.” De szépen sikerült a szeptemberi

„Teremtés hete” rendezvény záró akkordjaként elhangzó *„Die Himmel erzählen”* c. részlet is Haydn Teremtés-oratóriumából. Karácsonyra adventi nyitó koncerttel készültünk, hogy az ünnep örömeit eljuttassuk Kádárta minden lakójához, aki elfogadta a református gyülekezet meghívását az alkalomra.

Istennek hála, a kórus létszáma az elmúlt esztendőben új tagokkal bővült, amiben nagy szerepe volt a nyáron megvalósult kórustábornak is. Jelenleg 7-8 főre lehet számítani, de mindig akad rövidebb időre csatlakozó, egy-egy fellépésben segítő tag is. Jelenleg a tapolcai gyülekezet szervezésében megvalósuló kórustalálkozóra készülünk, és körvonalazódik egy nagypénteki zenés áhítat terve is. Májusban pedig az olsti (holland) testvérgyülekezetünk kórusának vendégszereplését várjuk.

Az idei teadélutánon már a létszámában bővült kórus adta elő a tavalyi év legkedveltebb darabjait. A programot szeretetvendégség és tombolasorsolás zárta.

Pákozdi Szilvia

Tíz éve Nemesvámoson

Bensőséges ünnepen köszöntötte előző év november 15-én az istentiszteletet követően a nemesvámosi gyülekezet a már tíz éve közöttük szolgáló lelkipásztort, Molnár Csabát. Az ünnepség kezdetén az egyházközség gondnoka, Kiss Ernő köszöntötte meg a lelkipásztort elmúlt tíz évben végzett munkáját, majd Ézsaiás próféta szavaival kérte Isten áldását további életére és szolgálataira: *„Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el”* (Ézs 40,31). Özv. Kövesi Sándorné alkalomhoz illő, szívhez szóló szavala után Kövesi Sándor és Huszár Judit gitáros énekkel köszöntötte a jubiláló lelkeszt. A gyülekezet kántora, Farsang-Törös Krisztina (orgona) és férje, Farsang Tamás (harsona) zeneszámokkal, a Nemesvámoshoz régóta kötődő Veresné Petrőcz Mária vezette alkalmi kórus többszólamú énekeivel tette még ünnepélyesebbé az alkalmat. Kéri Szilvia lélekemelő versmondását követően a gyülekezet közös énekléssel köszöntötte lelkipásztort egyik kedves énekével, a 265. dicsérettel: *„Hagyjad az Úr Istenre te minden utadat”*. Az ünnepelt lelkesz tiszteletére összeállított színvonalas műsor után az egyházközség gondnoka még egyszer megköszönte Molnár Csaba lelkipásztort és felesége, Molnárné Farkas Márta által a gyülekezet közösségében végzett tízéves szolgálatot, majd átadta a gyülekezet közadakozásból vásárolt ajándékát, egy hordozható elektromos orgonát. Az ünnepség végén a felköszöntött lelkesz

meghatódva köszöntötte meg a gyülekezet ajándékait: a csodálatos műsort és az értékes hangszert, de külön kiemelte, hogy legalább ilyen nagy örömmel töltötte el a megtelt templom látványa, amit a gyülekezet ragaszkodó szeretetének tud be, ehhez pedig a jövőben is szeretne méltó maradni. A templomból való kivonulás után a lelkipásztort egy kézfogással mindenkinek személyesen megköszöntötte, hogy jelenlétével hozzájárult e szép ünnephez.

Molnárné Farkas Márta

„Hiszem a test feltámadását”

Sokan vélekednek úgy manapság, hogy a keresztyén hit legnagyobb nehézsége Jézus feltámadásának a kérdése. Amaz első, jeruzsálemi húsvét reggelének eseményeiről szóló újszövetségi tudósítások azonban éppen erről a nehézségről mondanak el a legkevesebbet. Természetesen hangsúlyozzák az evangéliumok, hogy nem szellem az, akivel a tanítványok találkoztak, hanem maga Jézus, de e beszámolók nem a feltámadás tényét vitatják, hanem a feltámadt Úrral való találkozás páratlan, megdöbbentő és életformáló tapasztalatát öltöztetik szavakba.

A feltámadás testben történik

Mindebből következik, hogy nekünk sem kell Jézus feltámadásának tényét a minket körülvevő valóság szöges ellentétéként megfogalmaznunk, hanem inkább úgy kell róla beszélnünk, mint a Jézusban győzedelmes Isten személyes megtapasztalásáról. „Hiszem a test feltámadását” – valljuk az Apostoli Hitvallásban. Ez a hitcikkely elsősorban a feltámadás mikéntjére irányítja figyelmünket. A feltámadt Úr teste már múlandóságtól és téri korlátoktól mentes, mert Isten húsvét reggelén megdicsőítette, átváltoztatta Jézus földi testét. Ettől függetlenül azonban ugyanúgy „testben” él tovább feltámadt Urunk, mint ahogyan a földön is emberi testben létezett. Ha eltekintenénk a feltámadás testi vonatkozásától, húsvét nem volna több egy reménykeltő képnél, vagy szép gondoltnál. Pál apostol és az újszövetségi szentírók számára azonban nyilvánvaló, hogy feltámadásunk testben lesz. Nem is tudták volna a létezést másképpen elképzelni. Csupán azt kérdezi az apostol: „milyen testben” lesz a feltámadás (1Kor 15,33-44). Majd – mintegy hasonlatként, hogy leírhasa a leírhatatlant – az elvetett búzaszem példájára utal, amelynek elhalt, régi alakját magába foglalja a földből kikelt új növény. Ugyanaz és mégis mennyire más! Isten ugyanígy ad különféle testet növénynek, állatnak, embernek egyaránt. Kálvin gyönyörűen mondja e hely magyarázatakor (1Kor 15,39), hogy a teremtett világ élőlényének különböző megjelenési formái mintegy a „feltámadás „előjátékának” tekinthetők („*praeludium resurrectionis*”). Még nem tudjuk, milyen lesz az új feltámadás-test, csak annyit tudunk, hogy az új létezésünkbe „belehal” a régi létmódunk. De ez a tudatlanságunk nem bizonytalanságot jelent. Az újfajta testi létmódunk a feltámadáskor Isten aján-

déka lesz, az ő „új teremtése”, mert a „régimúl” és „új jön létre” (2Kor 5,17). Ezt a bizonyosságot adta nekünk Krisztus a halál fölötti győzelmével.

Mi történt húsvétkor?

De mi történt húsvétkor? A válaszhoz az üres sírnál strázsáló angyalok kérdése vezethet el minket: „Mit keresitek a holtak között az élőket?” (Lk 24,5). Jézus alá szállt a holtak birodalmába, mert ő valószínűleg meghalt (1Pét 3,18–22). De ő az egyetlen az asszonytól születettek között, aki a halált nem érdemelte meg, hiszen ő tökéletesen igaz. Isten feltámasztotta, vagyis a holtak birodalmából kivette őt, és így a halál ellenséges, zárt világát belülről feltörte és megnyitotta. Azóta a halál már nem mindenható: válasz érkezett a mennyből a golgotai kereszt fájdalmas kérdésére: „Én Istenem, én Istenem, mért (= milyen célból, mi végre) hagytál el engemet?” (Mt 27,46). Azóta nincs az a mélység és nincs az a pokol, ahova a Krisztus evangéliuma ne érne el, mert az Istentől elkészített üdvösség minden embernek szól. Aki Krisztusban hisz, az halála után hozzá érkezik. Mindez jelzi, hogy Krisztus halála és feltámadása nem csupán valamilyen „csodás” történet, hanem gazdag jelentése van: a halál nem Isten akaratából lett sorsunkká, hanem az Isten ellen lázadó ember büntetése. Itt lesz nyilvánvaló, sőt, emberileg elhordozható felismeréssé az, hogy a bűn zsoldja a halál, amikor felragyog számunkra a húsvéti evangélium mindent bevilágító fénye: „*Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban*” (Róm 6,23). A bűn és halál örök körforgása Jézus feltámadásával megtört. Természetesen érvényes most is: a születés és halál sorompói közötti életünk állandó küzdelem a bűn és halál erőivel. De már most látható: a keresztyén hit nem csupán lelki segély a bajban, nem komfortérzetünk javítása. Ezért Krisztusnak fölösleges is lett volna meghalni. Amikor az Apostoli Hitvallás szavaival mondjuk, hogy ő „feltámadt a halottak közül”, akkor megvalljuk, hogy életünk több mint az a „hetven-nyolcvan esztendő” (Zsolt 90,10), amelynek nagyobb része nyomorúság.

Az élet jövője a halál után

Életünkben sok minden torzó marad. Valamit elkezdtünk, de soha nem tudtuk befejezni. Sok kísérletet tettünk, életünk mégis csődbe ment. De vajon mikor mondhatjuk, hogy

életünk teljes, vagy sikeres élet? És hányan meghaltak mellettünk balesetek, földrengések, árvizek áldozataiként!

Hogyan tudunk ma ennyi szenvedés és igazságtalanság láttán a halál fölötti győzelemről beszélni? Húsvét ünnepe minden korban provokáció, mert az öröm ünnepe a halál világában! A halálra, az élet legkülönbözőbb borzalmaira a Krisztus feltámadása ad választ. Krisztus az igazságtalanul megölt áldozatok egyike. Olyan világban ölték meg, amely nem riadt vissza az Isten Fiának meggyilkolásától. És ha gyakran kérdezzük a sok iszonyat láttán, hol van az Isten, akkor azt mondhatjuk: itt most beavatkozott! Előhozta Krisztust a halálból, mint új teremtést. Embéri ésszel felfoghatatlan ez? Azt gondolom, Jézus csodái sem „természet”-ellenesek, hanem éppen azt jelzik, hogy a teremtett világban több lehetőség is van, mint amit mi az eddig kikutatott természeti törvények alapján gondolunk. Isten végtelen valósága több mint az emberi ésszel felfogható és bejárható világ. Krisztus feltámasztása pedig a legnagyobb csoda.

Isten legfontosabb vonása a hűség. Ő hű marad teremtett világához és teremtményeihez. Ezért azt hiszem, Isten minden emberéletet teljessé tesz, bármikor és bármilyen körülmények között ment is el ebből a világból. Velünk marad halálunk után is, a világ végezetéig. Ez – teológiai tradíciónk szerint – még nem az Isten Országá és nem is az örök élet teljessége, hanem egyfajta „köztes állapot”. Ezt a köztes állapotot mi nem töltjük ki a tisztítótűz vagy a reinkarnáció tanával és nem beszélünk a lélek halhatatlanságának plátóni gondolatáról sem. Nem tudjuk, milyen lesz ez a „köztes idő”. Még csak álomhoz sem hasonlítom, amint azt Luther tette. Inkább olyan állapotnak tekintem, amelyben „virraszt a lélek”, amint azt Kálvin mondja. Azok tehát, akiket „halottnak” mondunk, nem elveszettek, mert ugyanabban a reménységben vannak elrejtve, mint amelyben mi is élünk itt e földön. Ők velünk „virrasztanak”, mi pedig velük. Elrejtve ugyanabban a reménységben – ez élők és holtak csodálatos reménység-közössége, amelyből ma is él a világ.

Dr. Vladár Gábor
rektor (PRTA)

Életöröm

Azokat az embereket tartom igazán barátainak, akikkel teljes őszinteséggel tudok beszélgetni. Ezekben az eszmecserékben nincs tabu, mindenről szó eshet, ami bennünk felmerül, mégpedig következmények nélkül, sőt ezáltal épülünk és egyre közelebb kerülünk egymáshoz, és hiszem az Úrhoz is. Vallom ugyanis, hogy életünk szerepek nélküli, leplezetlen pillanatai mind az Isten színe előtt történnek. Szent pillanatok ezek, amelyek növelik az élő, egyetlen Istenbe vetett hitünket, még akkor is, ha ezek a találkozások egyes esetekben alapvető tanításokat kérdőjeleznek meg.

Az egyik ilyen barátom egyszer azt kérdezte tőlem: mutassak a Bibliában, az Énekek Énekén kívül olyan helyet, ahol a földi élet szépségéről, a mindennapjaink apró örömeinek elismeréséről van szó, egyáltalán evilági embervoltunk bátorításáról szólnak a szent sorok. Azonnal teológusként akartam megszólalni. A védekezés reflexe indított, amikor lélegzetet vettem, hogy megválaszoljam a kérdést. Védeni akartam a Bibliát, az Igét, írásmagyarázatunkat, tanításunkat, még mielőtt felfogtam volna a felém irányuló kérdést, ami nem támadó és bántani akaró szívből irányult felém, hanem csak úgy őszintén, emberi hangon, fel-fakadt valakiből. Szólni akartam, de mégsem szóltam, hanem elgondolkodtam a kérdésen, és nem teológusként, hanem emberként. Tényleg, mennyire legitim az evilá-

gi életöröm a Bibliában, és mennyire tematizált ez a terület a Szentírásban?

Mai Igénk a Példabeszédek könyvéből tele van életörömmel. Kevés az ilyen hangulatú és üzenetű Ige a Szentírásban. A szentíró

**Olvasandó:
PÉLDABESZÉDEK 9,1–9.**

(1) A bölcsesség házat épített magának, hét oszlopot faragott hozzá. (2) Levágta vágómarháját, megfűszerezte borát, és megterítette asztalát. (3) Lányokat küldött ki, hogy így kiáltson a város magasán fekvő pontjain: (4) Aki tapasztalatlan, térjen be ide! Az esztelennek pedig ezt mondja: (5) Jöjjetek, egyetek kenyereimből, és igyatok fűszerezett boromból! (6) Hagyjátok el az együgyűséget, és éltek, járjatok az értelem útján!

itt is megismerjük a bölcsességet. A bölcsesség kezdete az Úr félelme (10). Összevonva a kettőt, itt a bölcs hitű emberről van szó. Igénk szerint a bölcs hit jellemvonása az egészséges életöröm. Az ilyen értelemben bölcs ember házat épít, mégpedig szép, igényes házat, faragott oszlopokkal; bőséges asztalt terít, ízes hússal és fűszeres borral; sőt szép lányokat is hív a vacsorához. A mai Ige képvilága duzzad az életörömtől, telített az étellel. Azt hangsúlyozza, hogy Isten az élet Istene, de evilági értelemben is, nemcsak az örök

élet teljessége szerint. Semmi sincs ellenére, ami szép, ami jó, ami örömet okoz. Sőt Ő teremtette és ajándékozta azokat nekünk, hogy széppé tegye az életet. Mindent felsorol itt a szentíró, amire fiatalon vágytunk, amiről álmodtunk, és ami azóta is kísértésünk. Igénk üzenete szerint mindez nem kísértésünk, hanem Istentől való jogos igényünk, vágyunk, bölcs (érett) hitünk sajátjai ezek. Soha nem felejttem el, amikor először jártam Balatonfüreden. Akkor még huszonöt kilométerről is óriási dolog volt lejutni a Balatonra. Évente egyszer jutottunk el. Gyönyörködtem az elérhetetlen balatoni villákban, az oszlopos tornácokban, az éttermek gazdagon terített asztalaiban, a balatoni nyarak fiatalos lendületében, amely még reméli, hogy szép az élet, és nincs halál. Sőt mindezt meg is álmodja magának. Igénk hangsúlyozza, hogy a bölcs hit mindezt meri megálmodni magának. Nem bűn magunkkal is foglalkozni, magunknak is élni, magunknak álmodni, azt megvalósítani, és az elértéket élvezni. Sőt küldetés ott-hont teremteni, egzisztenciát alkotni, társat keresni és találni. A bölcs hit tehát mer magára is gondolni, és meri élvezni az életet, Isten színe előtt, lelkiismeret furdalás nélkül. Erre csak a legmagasabb rendű, élő, érett, megváltó Istenben bízó hit szabadsága képes. Nagyon kevesen jutnak el a hitnek erre a szintjére a keresztyének közül.

IGETANULMÁNY

De a bölcs hit még ennél is többre képes. Életörömét megosztja mással. Házat épít magának, asztalt terít magának... De öröme csak akkor teljes, ha azt meg tudja osztani másokkal. Egyedül nem lehet örülni. Csúcspontja az Igének a hívás: „Jöjjetek!” Lányokat, vonzó embereket küld ki a város magas pontjára, akik kiáltják a hívást. Nem hitre hívnak, nem tanhoz, tételhez szólítanak, hanem életörömről, házba, asztalhoz, közösségre, nevetésre, együttlétre, enni, inni, beszélgetni. Ahogy Jézus Krisztus is asztalhoz hív a nagy vacsora példázatában. Az úrvacsora sákramentuma is az öröm lakomája, annak meghirdetése, hogy visszakaptuk az életörömet. A hívás azt is jelenti, hogy miközben a másik meghív az asztalához, részesít a saját örömeiből, közben megismerhetjük egymást. Ez a hívás a másik emberhez, egy „másik világhoz” szólít. A bölcs hit mindig nyitott a másik felé. Nem együgyű. Bátran foglalkozik magával, de azért, hogy rádöbbenjen, nem elég önmagának, és nyitnia kell a másik felé, hogy önmagát is „tisztába tehesse”. Életfeltétel ez a nyitás: „*hagyjátok el az együgyűséget és éltek*” (6). „*Aki tapasztalatlan, térjen be ide*” (4), hogy ne legyen tapasztalatlan a másikkal kapcsolatban, mert meg kell tapasztalni más világokat, „felszívni távoli világok illatát” (Lämmermann: Zeitgenössisch predigen), mert mások megismerése csak erősíti a saját hitünket, ha valóban érett és bölcs a hitünk. A keresztyének nagy nyomorúsága, hogy nem mernek sem örülni, sem magukkal foglalkozni, de nem mernek mások felé sem nyitni, sőt nem mernek a világ szerint vonzóak lenni, mert hirdetik az önmegtagadást, de ugyanakkor annyira féltik a sa-

ját hitüket, hogy nem mernek odafordulni a másik világa felé. Mi keresztyének az öröklét pusztájába vonulunk ki: tanaink, kegyességünk, fogalomkészletünk, időtlen igazságaink pusztájába, amelyek mindenkre vonatkoznak, de nem érintenek senkit. A pusztá helyett a piacra kellene mennünk, az emberek valóságos világába.

De a bölcsen érett, azaz isteni értelemmel megtermékenyített hit (6) még ennél is többre képes. Tehát nemcsak mer magának is

élni, szabadon és értelmesen örülni, és nemcsak meri ezt az örömet megosztani másokkal is, mert e nélkül nem teljes az öröme, hanem Istentől elfogadja azt is, aminek nem örülhet, amit nem élhet meg. Öröme úgy lesz teljes, hogy szabaddá lesz arra is, hogy nemet mondjon olyan „örömökre”, amelyek csak örömnak látszanak, de valójában gyötrelmek látványosan kifestett álarcai. Ez a bölcs hit hálával fogadja azt, amit elérhetett, és nem vágyik többre, de azokon a kereteken belül nagyon tud örülni és élni magának, másoknak, Istennek. Ez a hit elfogadja a korlátait,

az Úrtól neki adott lehetőségeket. Nem akar erőszakosan többet, de nem éri be kevesebbrel sem. A legnagyobb kegyelmi állapot, amikor valaki pontosan látja azt az Úrtól kijelölt területet, keretet, ahol mozoghat, és hálaadással, boldogan élhet, nem irigykedve a másokra, hanem örülve a magáénak, és nyitottan a másik „világa” és „gazdagsága” felé. Nem irigykedik, hogy a másik „gazdagsága” nem az ő „gazdagsága”, mert látja a saját maga javait, és nyitottan a másik felé részesedhet a másik „gazdagságából”, miközben a másik részesedik az övéből.

A mi Urunk Jézus Krisztus volt az egyetlen, aki tudott örülni annak, amit az Úrtól kapott, mert még a kereszt kínjában is ott volt az engedelmesség öröme, és a feltámadás előre látott bizonyossága. Ezt a „gazdagságot” Ő nem tartotta meg magának, hanem szétszította sokaknak. Így hív most is, mint Igénkben a gazda: „*Jöjjetek, íme minden készen van*” (Lukács 14,17).

Az pedig ezután már tényleg csak unalmas és tudományos írásmagyarázati (hermeneutikai) kérdés, hogy a kijelentés mennyire csak az Úr Jézus Krisztus leglényegesebb arcát, azaz isten-emberi arcát tárja elénk, és nem foglalkozik részletekkel, azzal, ahogy a mi Urunk tudott örülni, élni, hálás, bölcs, élő hittel jelen lenni ebben a világban. Talán a kánai menyegző, és ez az ószövetségi Ige, mint előkép, felvillant valamit ezekből (a Szentírás lényegi vonalvezetése szempontjából nem fontos) részletekből.

A Biblia a megváltás könyve, ezért lényegében az életöröm könyve. Ámen.

**Steinbach József
püspök**

Református magyar vagyok! (1)

Az idősebbek nyilván a folytatását is tudják: „... *amíg élek, az maradok...*” Életünk ezt igazolta. Az egyházhoz tartozók hűsége ennek nagyszerű példáit állította és őrizte.

Ha a gyermekeink, az unokáink megkérdezik tőlünk: mit jelentett ez neked? Miben tudnánk ezt a nagyszerű példát követni? – Lehet, hogy nehezen tudnánk jó feleletet mondani. Ebben a kis írásban, és ha Isten engedi és éltet bennünket, még néhány folytatásában kíséreljük meg ennek a nagyszerű igazságnak részleteit feltárni, egyes összetevőit ujjhegyre szedni!

A református ember minden nap Bibliát olvas és imádkozik

A reformáció fogalmazta meg – a keresztyén ókor után talán először – a személyes, a napi bibliaolvasás személyes kötelességét. Könnyebb volt kimondani – nehezebb megvalósítani. A műveltek, az iskolázottak latinul olvas(hat)ták a Szentírást. Ahhoz, hogy ezt egy-egy nemzet fiai, lányai is megtehessék, a következőkre volt szükség:

- nemzeti nyelven kiadott Bibliára. Kellett hozzá fordító. Kellett papirosmalom és papírgyártás. Kellett nyomda, nyomdász és könyvkötő.
- iskolákra, ahol legalább a következő nemzedék(ek) megtanultak olvasni.
- és legfőképpen a szándékra és az akaratra volt szükség: hogy napomból, a reggelből vagy az estéből szakítok időt, akarok időt szakítani, hogy tiszta szívvel, egyenes lélekkel lépjek – a Szentlélek vezetését és útmutatását kérve – mennyei Atyám, megváltó Krisztusom elé. Köszönjem meg imádságban, amit azon a napon kaptam. Fogalmazzam meg kéréseimet. És a Szentírást olvasva, kérjem el a „napi parancsot”: Uram, mit vársz tőlem ezen a napon? Mivel bízol meg különösen is?

Édes anyanyelvünkön kinyomtatott Bibliánk van. Iskolák vannak – írni-olvasni (és még sok minden mást is) megtanítottak nekünk, és mi megtanultuk.

A szándék és az akarat?

A kérdésre rendszerint kitérő választ adunk: Sajnos, erre napjainkban már nem jut idő!

Levegőt venni jut? Tisztálkodni van? A testi étkezésre szakítunk? Csak a lelkünket éheztetjük, hagyjuk meg a rákódott szennyekben? Az imádság, a lélek lélegzetvétele nélkül fuldoklunk?

Magyarországon a reformáció századának a végére teljesen még nem, de a következő nemzedékek számára adottak

voltak a feltételek. Nem volt olcsó a Biblia: négy arany forintot kértek érte. Ennyit fizettek egy hízott ökörért is abban az időben a nagy vásárokon. A korszakból alig maradtak fenn Bibliák. A szó szoros értelmében „ronggyá” olvasták azokat az egymást váltó nemzedékek. A XIX–XX. század fordulóján, sok helyen még a két világháború között a földműves, az iparos, a polgári családokban reggel vagy este együtt olvastott a család a Szentírásból. Gyakran csak úgy, ahogyan következett: egy-egy ószövetségi, vagy újszövetségi fejezetet. Az áhítatos könyvek terjedésével a bibliai rész és a magyarázat előzte az imádságot. Az imádság: az Úri ima mindenkor, szabad szóval gyakran, esetleg az öreg Szikszaiából vagy más imádságos könyvből.

Dr. Márkus Mihály
teológiai tanár

Kétszázötven éve született Pálóczi Horváth Ádám

1760. május 11-én, 250 évvel ezelőtt született a kömlődi lelkészlakon Dunántúl nagy fia, korának nagyra becsült költője, tudósa, politikusa és református egyházunk mindenese.

Egész Dunántúlon számos emléktábla jelzi munkásságának nyomát. A *bajánsenyei* templomban „Őrség jótevője”-re emlékeztetnek Csokonai Vitéz Mihály márványba rótt szavai: „Ő az, aki magyar hangra tanítja az erdőket.” A *balatonfüredi* templom falán a költőre emlékeztetnek a szavak. *Szántódon* a mai muzeális major lakóépületén a kiváló mezőgazdász emlékét hirdetik. (1000 holdon gazdálkodott!) A *csurgói* református kollégium parkjában az intézmény egykori újra-felvirágoztatójának emlékezte néz reánk. *Nagybajomban* a templom falán olvasható felirat szerint az ottani eklészia oszlopos tagja, aki az ottani temetőben nyugszik ismeretlen helyen. *Petrikersztúron* a késői kultúrház falán egy ízből ellopott – felirat jelzi, hogy idős korában itt Göcsejben élt. Ne feledkezzünk el a *debreceni kollégiumról* sem, hiszen az árkádok alatti pantheonban az ő emléktáblája is megtalálható hat évi itteni diákságát hirdelve. S természetesen *Kömlőd*, a szülőfalu is tiszteleg emléke előtt a lelkészlaki emléktáblával. (Szülőháza, a kömlődi parókia teljes felújítása a közelmúltban történt meg, ünnepélyes átadása március 5-én volt. Az eseményről következő számunkban számolunk be. *A Szerk.*)

Arca vonásait egyetlen kép őrzi. Egy Bécsben tanuló egykori nagyenyedi művész-diák, Kóré Zsigmond örökítette meg élete delén, tehát 30 éves korában a nagy polihisztort és ünnepelt közéleti személyiséget.

Életének első 12 évét Komárom-megyében töltötte. (Édesapja utóbb Császár prédikátora lett.) Ekkor Debrecenbe vitték továbbtanulásra. 18 éves korára elvégezte a teológiát, de nem ordináltatta magát lelkésszé. Ehelyett 20 éves korában felavattatta magát „hites

magyarországi ügyvéd”-dé, s „mellesleg” földmérnöki esküt tett...

Tizenöt éves diákként – akaratlanul – nagy jót tett Magyarországnak, s főleg a protestantizmusnak. Ugyanis ekkor járta leendő birodalma tartományait a későbbi II. József császár, még mint trónörökös. Országjárása során Debrecenbe is eljutott. Főleg a kollégium látására. Hatvani István rektor-professzor Horváth Ádámot

bízta meg, hogy erre az alkalomra írt latin nyelvű verssel köszöntse a birodalom majdani urát. Köszöntőjét dunántúli öntudattal és református elkötelezettséggel mondta ékes latinsággal. „A császári-fi köszönti a császárfi” – majd kifejezésre juttatta a magyarok érzéseit és a reformátusok óhajait.

Ez a vers a magyar nemzet számára korszakos jelentőségű. A trónörökös kitüntető jóakarataiban részesítette az ifjút. S bár erről sehol okmányt nem olvashatunk, de szoros összefüggés áll fenn Horváth Ádám köszöntő szavai és II. József császárkori „Türelmességi Rendelete” között.

Harminc éves korában a budai országgyűlés tagja. Több megye táblabírája ill. egyházmegye kurátora. A gyönki református gimnázium alapítója. Létrehozta az özvegy papnék és lelkész-árvák támo-

gatását szolgáló pénztárat. Az 1806-os országos énekeskönyv dicséretanyagának 10 százalékát ő szerezte. (Mai énekeskönyvünkben is szerepel 5 éneke.) Megjelent 13 tudományos és irodalmi műve. További 18 kéziratát őrzi a Magyar Tudományos Akadémia. Császári jóakarója németesítő törekvései ellen azzal tiltakozott, hogy magyar nyelven megírta a „Hunnias” -t. (A Hunyadi család felemelkedésének eposzát.) Ugyanakkor megírta a magyar jakobinusok első ideológiai művét, s egyben annak bírálatát is. (S bár a jakobinusok zömét kivégezték a Vérmezőn, őhöz egy ujjal nem nyúltak...) Lehetne-e még jelentősebb műről írni? Lehet. Az 1790/1791-es országgyűlés elé két memorandumot terjesztett a nők egyenjogúsítása érdekében. „*Magyar asszonyok prókátora*” címet viseli az egyik. A másik „*Férjfiak felelete a magyar asszonyok prókátorának*”. Ebben az ellenérveket cáfolja meg. *Ebben ő világelső!* Ugyanis két évvel megelőzi az angol Mary Wollstonecraft 1792-ben megjelent „Vindication of Rights of Women.” Merjünk nagyok lenni! Nemcsak a vallásszabadság törvénybeiktatása terén vagyunk világelsők, hanem a nők politikai és társadalmi egyenjogúsítása terén is! Éppen a kömlődi lelkészlak szülötte által.

Sok országos társadalmi mozgalmat szervezett. Így honi ipart védő egyesületet. Minden téren a magyar ipar termékeit védte, s a külföldiek szigorú megvámolását követelte. Hirdeti a jobbágyfelszabadítás köteleességét. „Lehetetlen elhinnem, hogy emberi szívhez illendő dolog legyen magát egy Földesúrnak a Jobbágy felett mintegy Istenné tenni!” Ha 50 évvel később születik – Kossuth Lajos lett volna belőle. Ha Kossuth Lajos 50 évvel korábban születik Horváth Ádám módjára írná nevét a magyar történelem.

Papp Vilmos
lelkipásztor
Budapest

125 éve született Pongrácz József

Pongrácz József 1885. január 4-én született a Komárom megyei Etén. Szülőfalujában járt elemi iskolába, s kilenc éves korában lépett be a Pápai Református Kollégium kapuján. Itt volt középiskolás, teológus, gimnáziumi és teológiai tanár, könyvtáros és főiskolai igazgató. Külföldi tanulmányokat is folytatott: 1906 és 1908 között a Skót Szabad Egyház ösztöndíjasaként Edingbourghban.

Hazajövele után 2 évig püspöki titkár volt Antal Gábor mellett Révkomáromban. Innen Pápra vezetett az útja, s előbb három évig helyettes, majd 1913-tól a Pápai Teológiai Akadémia újszövetségi tanszékének rendes tanára lett. Egymás után jelennek meg bibliai kommentárjai, amelyeket az Akadémián tankönyvekként is használnak. Teológiai munkájának legértetesebb gyümölcse a „Pál apostol Efézusban” című könyve, amelyre 1931-ben a debreceni Tisza István Tudományegyetemen teológiai doktori címet kapott.

1923–1945-ig volt annak a Dunántúli Protestáns Lapnak a szerkesztője, melyben számos teológiai, egyházi tárgyú cikke jelent meg.

Pongrácz professzor több jelentős keresztény világkonferencián képviselte egyházát. Genfben az *Institutio* megjelenésének 400., Utrechtben az egyetem alapításának 350. évfordulóján vett részt.

A Pápai Református Kollégium 400 éves jubileumi rendezvényét is ő szervezte, mint a kollégium főigazgatója. Népszerűsítette az iskolát külföldön s hazánkban is.

Tanárként tudós és emberszerető volt. Az 1940-es nehéz évek idején olyan diákokat is befogadott a teológia, akik előtt más egyetem becsapta az ajtót.

Kollokviumaink szorongás nélküli, nagy tanulságokkal szolgáló beszélge-

tések voltak. Gondja volt arra, hogy diákjait a legnagyobb tudással és elhivatottsággal bocsássa ki az életbe. Az ő ideje alatt több, mint 70 pápai diák folytatta tanulmányait Európa és az Egyesült Államok protestáns egyetemén.

Nyugdíjba menetelekor 1947-ben állami részről is méltányolt munkásságáért „Címzetes nyilvános rendkívüli egyetemi tanár” címet kapott.

1928/29-ben a pápai református egyház helyettes lelkésze volt, s feleségével, Székely Etelkával szolgált a gyülekezetet.

Sokirányú munkássága mellett legnagyobb szerelme a könyvtár volt. 16 évesen már havidíjas Borsos István főiskolai könyvtárnok mellett. 1917-1963-ig (haláláig) ő a szellemi gazdája a főiskola, majd 1952-től az egyházkerület nagy hírű könyvtárának. Munkába állásakor 40.000, 1963-ban 100.000 volt a könyvtári kötetek száma. Hazai és külföldi útjain jelentős értékekkel gyarapí-

totta a gyűjteményt. Járt az edingbourghi, oxfordi és zürichi könyvtárakban.

Értékes magyar vonatkozású anyagok után kutatott eredményesen, ugyanakkor gazdag könyvtárosi tapasztalatokat szerzett. A könyvtárban létrehozta a pápai vonatkozású anyagok gyűjteményét, a Papensiát. Gyarapította a numizmatikai anyagot, a régi magyar könyvtárat, s létrehozott egy különös értékű I. világháborús gyűjteményt.

A II. világháború végén a szovjet csapatok hadikórházzá tették a könyvtárat. A könyveket magánházakba és a református templom pincéjébe menekítették, de így is számban és értékben nagy veszteségeket szenvedett a gyűjtemény. Az 1947-ben visszatért könyvállomány rendezésében az irányítást is Pongrácz József végezte. A gimnázium államosítása után veszélybe került a könyvtárnak az épületben maradása. Abban, hogy mégis itt maradt, nagy része volt Pongrácz József tekintélyének.

Születésének 100. évfordulóján, 1985. november 15-én a Gyűjteményben rokonai és tisztelői társaságában emlékeztünk meg a híres polihisztor professzoráról.

Emlékbeszédet tartottak Kovács Attila püspök, dr. Török István egyetemi tanár, Pataki László és dr. Tóth Kálmán teológiai professzorok és Kövy Zsolt gyűjteményi igazgató.

Ekkorra műveinek bibliográfiája is elkészült Szabó György könyvtáros szerkesztésében.

A 125. évforduló alkalmából az utódok kötelessége Pongrácz József tudós és humánus emlékezetének megőrzése.

Kövy Zsolt
a Pápai Ref. Kollégium
tiszteltetbeli főigazgatója

Közös munka – munkaközösség

Az Egyházkerületi Közgyűlés múlt év szeptemberében hozott egy határozatot (23/2009.), melyben ezt olvassuk: „...minden egyházmegyére kiterjedően készüljön tanulmányi anyag a meglévő anyaegyház-községi struktúra fenntarthatóságáról.” Adódik a kérdés: miért és mennyiben kellene megváltoztatnunk ezt a struktúrát? A változtatás egyik oka lehet a következő tézis: gyülekezeteink „egyre közelebb fekszenek egymáshoz”.

Asztalomon egy 1949-ben keltezett postai levelezőlap, melyen az egyik szomszéd gyülekezet lelkésze tudatja az itteni kollégájával, hogy a következő lelkészköri gyűlés mikor és hol lesz, s mi lesz annak a témája. Számítógépem levelező programjában pedig több tucatnyi, a kisköri levelező listán érkezett és küldött üzenet, melyen mostanában a találkozóinkat szervezzük. A program ugyanaz, az előkészítésre fordítandó idő azonban különbözik: hatvan éve 2-3 nap, visszajelzés nélkül, ma egy délután a visszajelzésekkel együtt. S ez csak a kommunikáció, a közlekedésről nem is beszéltünk még. Íme, közelebb kerültünk egymáshoz – technikai értelemben véve mindenképpen.

Közelebb kerültek egymáshoz a gyülekezetek is. A korábban „levelezőlapnyi” távolságban lévő gyülekezetek tagjai ma lehet, hogy naponta találkoznak, mert egy helyen dolgoznak, ugyanott vásárolnak, a gyermekeik ugyanoda járnak iskolába. Ez igaz az egymás mellett élő falusi gyülekezeteinkre, fokozottabban a városi és a várost övező falvak gyülekezeteire és egészen speciálisan a nagyvárosi gyülekezetekre. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a gyülekezeti tagjaink hatósugara megnőtt. A hatvan évvel ezelőtti, 2–3 km sugarú, tehát település-méretű körhöz képest mára inkább 10–15 km sugarú az a „kistérség”, amelyet sok gyülekezeti tagunk néha naponta is bejár.

Megváltoztatja-e mindez a település-szerkezethez igazított parókiális rendszert? Úgy gondolom, hogy ha azt egyelőre nem is, a szolgálatainkat s a szolgálat-szervezésünket mindenképpen. (A megváltozott szolgálati rendből később következhet aztán strukturális változás is.)

Ha ugyanis a lelkipásztorok és a gyüle-

kezetek ilyen közel kerültek egymáshoz, akkor a közös munka, a közös tervezés és szervezés már nem dicsérendő hobby, nem választható plusz, hanem a helyzetből fakadó kötelezettség. Egy példa: évekkel ezelőtt egyházmegyénk egyik gyülekezetében evangelizált Csiha Kálmán erdélyi püspök s erre a sorozatra a házigazdák meghívták a környező gyülekezeteket is. Jól tették, mert bizony sokan voltak a tágabb környékről is, akik estéről-estére hallgatták a híres igehirdetőt. Persze a „vidékiek” jó része meghívás nélkül is ott lett volna, hisz a gyülekezetközi kapcsolatain keresztül amúgy is tudott az alkalomról. Az viszont kifejezetten botrány lett volna, ha egy másik egyházközség ugyanarra az időpontra valami más programot tervez. A gyülekezeti tagok ugyanis, kimondva-kimondatlanul elvárják már, hogy az ilyen kiemelkedő alkalmakat a lelkipásztorok egyeztessék.

Vidéki viszonylatban mindaz, amiről beszélünk, ha nem is általános, de létező jelenség. Szinte minden egyházmegyében tanulmányozható már a kisköri munka, hívják azt gyülekezetek regionális együttműködésének, Hegy-Körnek vagy Héthatárnak. A lényeg mindenhol ugyanaz: egy nagyobb terület egyházi ellátását szervezi egy lelkészekből és világiakból álló munkaközösség, meghagyva ugyan a parókiális rendszert, de „anyaegyházközségi” színvonalú alkalmakhoz juttatva a szórványterületeket is.

Még inkább indokolt ez a munkaközösségi forma a városokban – ennyiben szójunk hozzá a Dunántúlon most induló nagyvárosi misszióhoz is. A nagyvárosokban – ha több lelkész és több istentiszteleti közösség is van – a gyülekezet alapjául szolgáló városi, és azon belül városi református populáció nemcsak „találkozik egymással”, hanem gyakorlatilag azonos. Éppen ezért itt – meglátásom szerint – a misszió szempontjából is kiemelten fontos az egységes struktúrában és egységes koncepció mentén végzett szolgálat.

Az antitézis: „A lelkészek nem tudnak együtt dolgozni.”

Ez a református egyházban tételmondat, sőt axióma, melyet nem bizonyítunk, hanem eleve igaznak fogadunk el. Valóban van néhány olyan történet, mely ezt alátámasztani látszik, s van néhány elmélet is, mely a tételt magyarázza, érthetővé teszi. Igen, a tétel érthető, de vajon elfogadható-e is egyben?

Szerintem legalább három dologban

reménykedhetünk. Először is – mint a fentiekből kiderült –, a rossz példák és elmergesedő történetek mellett legalább annyi jó példa is akad. Lehet, hogy ezek nem olyan látványosak, mint a botrányok, de átfogalmaztatják velünk a tételmondatot: „Bizonyos lelkészek nem tudnak együtt dolgozni, mások viszont tudnak és szívesen is dolgoznak együtt.”

A másik remény az lehet, hogy nem is annyira a lelkészek együttműködéséről, lelkészi munkaközösségéről van itt szó (arról is persze), hanem a lelkészek és világiak munkaközösségéről. Ez pedig nagy különbség, mert a munkaközösségi forma csak addig különleges, míg a lelkészeknél vetődik fel. A nem-lelkészek megjelenésével az a tény is megjelenik tudatunkban, hogy az emberek jelentős része, még a személyiségközpontú hivatásokban is, pl. pedagógusok, orvosok, színészek, jogászok – munkaközösségben dolgozik. Ha ez nekik megy, ugyan miért ne menne a lelkészeknek is?

A harmadik reménység pedig az, hogy az együttműködés, a közös munkára való készség tanulható. Bármelyik működő kiskört vizsgáljuk meg, azt fogjuk látni, hogy azoknak a lelkészeknek és világiaknak a nagy része, akik most munkaközösségben dolgoznak, korábban is ott szolgáltak egyedül, vagy csak néha-néha találkozva a szomszéddal. Aztán jött egy ötlet, egy trauma, vagy egy fentről jövő utasítás – a végeredmény szempontjából mindegy – és létrejött a munkaközösség. Ami tegnap nem ment, sőt eszünkbe sem jutott, az – ha valóban szükséges – holnapra megvalósulhat.

A szintézis: valóban szükséges! Írásom első bekezdéseivel arra utaltam, hogy gyülekezeteink egymáshoz való „közeledése”, a közlekedési és kommunikációs technikák fejlődése együttműködési kényszerrel hozott számunkra. Abban a körben, amelyben gyülekezeti tagjaink ismerik egymást, az élet különböző területein rendszeresen találkoznak, abban a körben a gyülekezeteknek, tehát a lelkészeknek és a nem-lelkészi gyülekezeti munkásoknak is együtt kell működniük. És miért is ne tennék, ha ezzel nemcsak saját és egymás munkáját könnyíthetik meg, de a dunántúli reformátusság (és keresztyénység) szórványosodása ellen is hathatnak.

Ifj. Kuti József
lelkipásztor, Szomód

INTERJÚ

Párbeszédben mindenkivel

Ákos-koncert Pápán

– Milyen érzés ajándékként fellépni egy ennyire különleges merítésű közönség előtt, akik között természetesen ott lesznek azok a rajongók is, akik mindig ott vannak koncertjein?

– Talán mást várna tőlem az olvasó, de azokhoz igyekszem szólni, akik meghallgatnak, legyenek bármilyen világnézetű emberek. Adni úgyis csak azt tudom, ami foglalkoztat, amiben hiszek, amiről dalt írok. Soha nem a közönség összetételétől teszem függővé, hogy mit és hogyan játszunk: ez egy autonóm produkció, saját célokkal, saját eszményekkel. Mint mindig, idén is ugyanazt az előadást visszük a vegyes közönséget felvonultató fesztiválokra, mint Pápára, ahol vélhetőleg nagyon hasonló értékrendű emberek találkoznak majd. Az elutasítás nem rendít meg, az elfogadás örömmel tölt el, fellépni tehát mindig munka és ünnep egyszerre, ami különleges jutalom az élettől.

– Volt-e már arra példa, hogy fellépése ennyire része legyen egy hitbuzgalmi rendezvénynek?

– Emlékeim szerint nem volt ilyen. Jómagam ráadásul „pápista” vagyok, ami talán ad némi pikantériát és ökumenikus felhangot a meghívásunknak.

– Mi az a három, vagy több dolog, ami a magyar reformátusságról eszébe jut?

– Mondjuk a „nyakas kálvinista” kifejezés, amelyet Ady költészete rögzített a magyar közgondolkodásban, vagy az az istentisztelet, amelyen vendégként Bőjte Csaba testvér igen megindítóan beszélt az összetartozásról, a közös eszmények, a hit fontosságáról. Vagy a parajdi református templom Pünkösdkor, ahol a tiszteletes úr hosszan beszélt a jó és rossz csillagok követéséről: Marilyn Monroe, Zámbo Jimmy, a focista Kaká és Eperjes

2010. június 26-án, este 8 órai kezdettel, a Református Egyházi Napok – Dunántúl (REND) fesztivál egyik programjaként Ákos-koncert lesz a pápai Sportszarnokban. A Dunántúli Református Egyházkerület REND fesztiváljának résztvevői az egyházközségeknél regisztrálva, mintegy az egyház ajándékaként, jelentős kedvezménnyel válthatnak belépőjegyet Ákos koncertjére. – Dusicza Ferenc kérdéseire Ákos válaszol.

Károly neve egyazon prédikációban hangzott el. Megrázó élmény volt.

– Minek tulajdonítja azt a tetszést, rajongást, ami turnéit kíséri az egész Kárpát-medencében?

– Erre a közönség tagjai talán pontosabb választ tudnának adni. Szeretném azt hinni, hogy aki közelről figyeli a munkámat, hitelesnek lát, észreveszi a rengeteg befektetett energiát. Szeretem és élelem azt, amit csinállok, ez az én igazi jutalom. Ha ezt más is meglátja, az külön öröm.

– A rockzene uniformításra való hajlamát, saját önértékelése szerint, milyen sikerrel tudta „magyarítani” és „saját képére” formálni?

– Számomra a műfaj sajátosságai inspirálóak, habár maga a dalforma valóban egyfajta korlátot is jelent. Szerencsére sokfajta zenei játékban kipróbálhattam magamat, rockzenekarral, vonósokkal, énekegyüttessel és zongorakísérettel is

turnéztam már, emellett számos más feladat adódik: verses lemez, hangoskönyv Krúdy novelláiból, színházi feladatok vagy múzeumi kísérezene. Azt hiszem, sikerült a saját hangomat megtalálni a műfajon belül.

– Előadóművészként sem rejti véka alá emberi meggyőződéseit, milyen úton jutott el odáig, hogy gondolatait a színpadon kívül más médiumokban is megossza közönségével?

– Felelősnek érzem magam, karnyújtásnyi sugarú körben az egész világért. Meg vagyok győződve arról, amit az ezredéves tanítások is mondanak, hogy ma is zajlik a küzdelem a jó és a rossz között. A magam képességei szerint építeni szeretnék, megőrizni azt, amit értéknek hiszek. Azt hiszem, nincs más út, mint megkísérelni a párbeszédet mindenkivel, aki nem utasít el olyan alapeszményeket, mint a hazaszeretet, a becsületesség, a remény. Nem nagy misszió ez, de nekem egy életre elég.

Felhőoszlop – avagy Egyiptomban éltem én is

Gondolatok az „A te igéd Igazság” c. kötetről

Az egyik szemem sír, a másik nevet, amikor kézbe veszem és olvasom (mert olvasom!) 87 dunántúli lelkész prédikációs kötetét. Illetve, a végére érve már nem is sírok, hanem őszintén remélek. A szomorúságomnak csak összefüggéseiben van köze ehhez a nagyszerű vállalkozáshoz. Ugyanis nemrégiben jelent meg a budapesti teológia (KRE HTK) homiletika-professzorának szerkesztésében egy igehirdetési gyűjtemény, mely a tudós professzor előszava szerint a két évezredes kereszténység „kiemelkedő igehirdetői”-től hoz válogatást. S a kötetben meggyünk is előre évszázadok során, Origenész, Aranyszájú, Augustinus, Eckhart mester, Savonarola, Luther, Kálvin, Wesley, Bengel, Spurgeon, Barth, Lüthi – és persze a magyarok: Méliusz, Pázmány, Alvinczy, Geleji Kátona, az öreg Szikszai, Lácza Szabó, Ravasz, és a végén...(talán, mert mint a szerkesztő mondja: „nem sikerült minden korszak legjelentősebb prédikátoraitól prédikációt találni”): Bartha Tibor. No, ezért sírok. Ráadásul, Bartha Tibortól nem is igehirdetést olvasunk itt, hanem propaganda-tanulmányt, s mellé egy olyan életrajzt, amit félig-meddig jelen időben írt a kötet szerkesztője, mintha, mondjuk, 1980-ban járnánk (Népfront, Béketanács, KBK). Óh, egyiptomi húsfazekak! (Hihetetlen, hogy megannyi kitűnőségtől nem sikerült igehirdetést találni, persze, 1980 táján jobbra szamizdatban terjedtek prédikációik. De most 2010-et írunk.)

Viszont örülök, hogy 87 dunántúli prédikációt is olvashatok. Milyenek is? Érdekel, például, hogy létezik-e még a legendás dunántúli modor, amiről a 20. század derekán oly sok sejtetem-

„A TE IGÉD IGAZSÁG”
87 dunántúli prédikáció

mel szóltak. Létezik-e még az a patetikus, sodró, de mélyen személyes, sok átélt szenvedést, ám szemérmes reményt sugárzó evangéliumi retorika, mely mindig távol állt a nagypapok tudálékos, kioktató modorától, mindig tartózkodott a tudomány csillogtatásától, de közvetlenül, és emelkedetten szólt Krisztus népéhez. Emlékszem én is ilyen igehirdetőkre, Bolla Feri bácsi-ra vagy Gáty Ferencre – s azt mondják nagyapám, Szabó Imre is ebben gyökeresztette kvalitásait. Sokszor hallom ezt Dunántúlon ma is, és meg is találom ezt ebben a kötetben is, igaz, transzformáltan. Hiszen jelenleg még nincs dunántúli homiletika-iskola, ahhoz még el kell telnie egy-két emberöltőnek, és a mai dunántúli igehirdetők sem mind eredetileg dunántúliak, továbbá megváltozott a közlés kultúrája

is – mégis ezek az igehirdetések közvetlenek, figyelmesek, szeretet van bennük. Nem mindegyik szép, nem mindegyik okos – de mindegyik megszólít és üzen. A részletes elemzést azokra hagyom, akik hivatott mesterei annak. Inkább a kezdeményezést dicsérem, vagyis az igehirdetés rehabilitálását, de még inkább az igehirdető rehabilitálását. Döntő ez, mert az utóbbi éveket egyre jobban beárnyékolta, hogy lelkészeink értékét a beépített betonköbméterek, a megszerzett öregotthoni férőhelyek, a közpolitikai karakter szerint mérték – mintha valóban ez volna irántuk az elvárás, mintha nem küldöttek lennének ők, akiknek drága szót kell vinniük szegény árva népünk számára. S ezt nemcsak a távoli olvasó láthatja így. Az igazi haszon az lesz, hogy a dunántúli lelkészek igehirdetőként is megismerik egymást (amúgy a lelkési életrend miatt erre van legkevésbé módjuk), s egymást ebben a hivatásban értékelik, támogatják, s egymás jó szaváért imádkozni fognak. S mellékesen talán haszon lesz az is, hogy amikor majd egy utánuk jövő nemzedék prédikálni tanul, és a régiek szövegein tájékozódik, lesz egy kötet, s benne 87 prédikátor, akiktől inkább lehet tanulni, mint attól, akit – ki tudja miért – odaszerkesztettek a legnagyobbak közé, pedig nem volt nagy prédikátor, csak borzasztó propagandista. Ezért a jobb lehetőségért köszönetet mondva, immár a másik szemem sem sír, felhőoszlop és tűznek lángja ez a kötet. Vezessen csak minket ki és el Egyiptomból.

Bogárdi Szabó István
püspök
(Dunamelléki Református
Egyházkerület)

A koreszme láncára vert Szentírás – vagy az evangélium igénye?

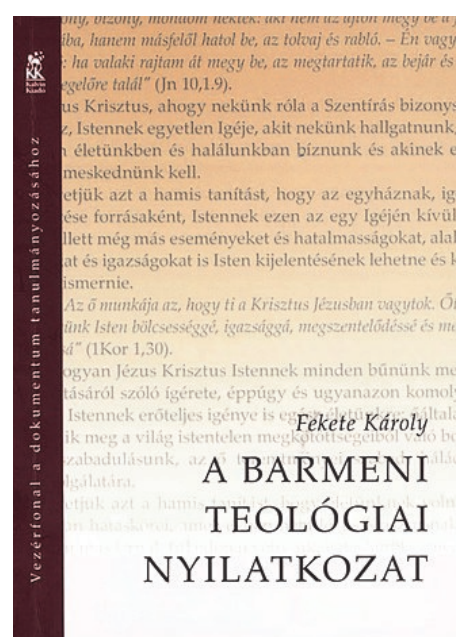
Az 1934. május 31-én közreadott Barmeni Teológiai Nyilatkozat tézisei történelmi fordulópontot jelentettek nemcsak az európai protestáns keresztyénség történetében, hanem a mi életünkben is. Fekete Károly ennek a hitvallási iratnak a szerepét és egyházunk számára való sorsfordító jelentőségét elemezte ki, mérlegelte és a messzire ható következtetéseket számunkra is előtárta. A Szerző igen alapos és jól áttekinthető munkája a történeti háttérből kiindulva elemzi és írja le a hitvallásos keresztyénség áldásait, amelyek korunkban is kifejtethetik egyházépítő hatásukat. Évfordulós alkalma is van a Nyilatkozatnak: Fekete Károly a hitvallásos teológia és korszakalkotó Barmeni Teológiai Nyilatkozat 75. éve alkalmára adta ki könyvét és fogalmazta meg az evangélium hozzánk szóló igényét a feltámadt Jézus Krisztuson keresztül.

Ma már világosan látszik, hogy hitvalló „szüleink” és tanítóink a megmaradás megtartó ígét szolták a II. világháborút előkészítő időkben. Cegléd Sándor, Török István és Tavaszy Sándor igen korán ismertették az újreformátori „ige-teológia” gondolatait és hitvallásos üzenetét. Ezekben az időkben sokan Istent a saját kedvük szerint akarták szolgálni és ezért alaposan eltértek Isten élő ígététől és sokakat eltévelyítettek a valóságos Jézus Krisztust szolgálattól: „A Barmeni Teológiai Nyilatkozat a 20. század egyik legfontosabb útmutató és tanító irata lett, amely más, későbbi

protestáns nyilatkozatokra és hitvallási iratokra is nagy hatással volt. Magyarországon is kifejtette a 20. században hatását, hiszen az 1955 októberében született 'Hitvalló Nyilatkozat' szerzőit is inspirálta a barmeni nyilatkozat szövege”. (22. o.)

De miért olyan fontosak még számunkra a Barmeni Teológiai Nyilatkozat „kevése”, de igen tömör, sorsformáló 6 tézise? A drága kincs korszakformáló téziseit világosan és alaposan tárják elő a hitvalló atyák, akik megvallják, hogy Jézus Krisztus Isten ígéje (1 tétel). Igei alapvetésre (I.) alapoz a további teológiai érvelés („afirmatio”, II.) és a hamis tanítás elvetése („damnatio”, III.). Tehát a Nyilatkozat tételei hármasság felépítésűek. A Nyilatkozat szerkezete két részre osztható. Első része krisztológiai fogalmazású tételek (I–II. tétel). Négy tétel pedig ekklesiológiai irányultságú (III., IV., V., VI.) (39. o.)

A könyvben a 41. oldaltól olvasható a Nyilatkozat magyarázata, amely következtetéseivel valóban a hitvallásos reformáció mai korszakába vezet. Ilyen alapon húzza alá a szerző, hogy az egyetemes papság gondolatára épített, egész gyülekezetre bízott szolgálat nehezen egyeztethető össze az ún. „egyesember-rendszerrel” („Ein-Mann-System”), ami a gyülekezeti élet halódásából fakadhat (88. o.). További aktuális problémánk a mai koreszmék mindent elsőprő fellépése. Ma is megtörténhet, hogy valakinek az olvasatában a koreszme láncára van verve a Szentírás és az

igemagyarázat is (121. o.). De korunk torzításai és foltkeresztyén hangulatai között is felénk hangzik az evangélium világos és megújító igénye (122 o.).

A Nyilatkozat záradéka („verbum Dei manet in aeternum”) után ugyanannyira megrázó is, mint amennyire felrázó a „Nyilatkozat Magyarországi recepciójához” írt rész, amelyben a Szerző ifj. dr. Varga Zsigmond mártíriumáról ír. Isten megszabadító kegyelme Krisztusban, amely a Barmeni Teológiai Nyilatkozatban is megnyilvánul, vezessen hát ígéjének világos útjában, azzal a reménnyel, hogy nemcsak az út, hanem az igazság és az élet is adatik nekünk. Krisztusban.

Jakab Sándor
lelkipásztor
Sárkeresztes

NÖVÉNYEKET A NÁTUS-KERTBE!

A Pápai Teológia kérése

Ferenczy Károly: A hegyi beszéd

ÖRÖMMEL ÉS HÁLAADÁSSAL adjuk hírül, hogy 2009. őszén újabb értékkel gazdagodott a dunántúli reformátusság: elkészült Teológiai Akadémiánk udvara és parkolója. Szemünk előtt váltak valóra a próféta szavai: mivel az Úr cselekszik, kizöldülnek pusztáink!

Hosszú út vezetett a város autósai által önkényesen használt, salakos közparkolótól a rendezett, zárt kertig. Az egykori falak maradékának bontásával, a sok teherautónyi, korábban elterített építési törmelék elszállításával indult meg a földmunka augusztus végén. Az esővíz-elvezető hálózat kiépítése után kezdődött el a téglakerítés alapozása, falazása; a 12 autónak helyet adó kültéri parkoló kialakítása; a kikapcsolódásra, tanulásra lehetőséget nyújtó kert termőfölddel való föltöltése, az első növények beültetése. Az egész város arculatát meghatározó, romantikus-eklektikus Nátus-épület stílusához igazodva, kovácsolt vaskerítés határolja a mintegy 1000 m²-nyi területet. Ebben a kertben kívánjuk méltóképpen elhelyezni *prof. dr. Berek Lajos* ny. ezredes, főiskolai tanár gályarab-élművét, amelyet alkotója a Pápai Teológiának adományozott.

Az ősi Pápai Kollégium címere évszázadok óta változatlan: központi motívuma a „szabadon tenyésző” eperfa. E jeles növény (*Morus*), amely – a hagyomány szerint – az ősi Kollégium udvarán állhatott, majd amely alatt az ellen-

reformáció idején a Tevelre kitelepített Kollégium oktató munkája folyt, s amelyről a legújabb időkben egyháztörténeti könyvsorozatot neveztek el, immáron szemmel láthatóvá, kézzel foghatóvá, öntözhetővé lett a megújult Nátus-kertben! Mind a legendás eperfa, mind a többi frissen telepített fa és virág jel kíván lenni: Teológiai Akadémiánk közössége hosszú időre elkötelezi magát az Isten, a haza és a tudomány szolgálatára, a dunántúli reformátusság javára.

Hogy a Teológia falai között tanuló, szállást kérő, rendezvényeket látogató testvérek minél szebb, színében, formákban és illatokban változatos kertben tölthessék kikapcsolódására szánt idejüket, kérjük a Dunántúl gyülekezeteit, egyháztagjait, hogy ajánljanak föl növényeket (facsemetéket, cserjéket, évelőket, hágymás növényeket) a Nátus-kert számára.

Hanula-Csordás Dóra

**Adományozással kapcsolatosan
a Teológiai Akadémia
Rektori Hivatalát keressék az alábbi
elérhetőségek egyikén:
89/312 331, 30/7481620
ref.teol@prta.hu
8500 Pápa, Pf. 141.**

A REND tervezett programja

2010. június 26., péntek

14:00 Teológiai Kibocsátó, évzáró – *Református Templom*
16:00 Gyermekprogram: Csodás Hétköznapiak. Döbrentey Ildikó, Habók János, Levente Péter – *Szabadtéri színpad I.*
Sajótájékoztató – *Petőfi Gimnázium, aula*
18:00 **REND Nyitó Istentisztelet.**
Igehirdető: Lentulai Attila esperes – *Nagysátor*
19:00 Misztrál koncert – *Szabadtéri színpad I.*
19:00 VIP fogadás – *Petőfi Gimnázium, aula*
20:00 Lord-koncert (előzenekar: Happy Newl Friends) – *Sportcsarnok*
20:30 Táncház – *Nagysátor*
20:30 Varnus Xavér-koncert – *Református Templom*

2010. június 27., szombat

8:30 Reggeli áhítat és kiállítás megnyitó – *Református Templom*
10:00 **Ünnepélyes megnyitó – Szabadtéri színpad I.**
10:30–12:00 Presbiter konferencia: „Újraélesztés”: Missziói elképzelések az Egyházkerületben – *Sportcsarnok*
Nőszövetségi találkozó: A szerelem méltósága.
Döbrentey Ildikó meseíró és Levente Péter önképző társaslény vallomása 42 éves házasságuk titkairól – *Nagysátor*
Lelkésztalálkozó: Üdvösség – de mi lesz addig? – *Kissátor*
Bibliodráma – *Petőfi Gimnázium*
Énekkari találkozó (16-ig folyamatosan) – *Petőfi Gimnázium, aula*
Miénk a színpad – *Szabadtéri színpadok*
(Nemesgörzsönyi Iskola, Tinódi Lantos Sebestyén általános iskola, Nagybjomi Iskola, Hét határ zenekar, Kaposvári Gimnázium, Vadvirág Néptáncgyűttes Kálmánca) Gyermekprogram – *Gyermekszínpad* (Szász Póla Óvoda, Écsi Gyöngyi előadása, Kerekítő)
12:00–14:00
Erkölc és egészség: Bene Éva
Üdvösség – Üdvösség ma – Mit jelent számomra az üdvösség? Vladár Gábor, Kodácsy Tamás, Ritoók Zsigmond – *Nagysátor*
Övék a hatalom: beszélgetés a médiáról. Kondor Katalin, Ablonczy Balázs, Novotny Zoltán, Tislér Géza – *Kissátor*
Miénk a színpad – *Szabadtéri színpadok* (Tánc-Lánc Pápa, PRK Tatai Gimnáziuma, PRK. Pápai Gimnáziuma, Csajág) Gyermekprogram – *Gyermekszínpad*
Makám családi koncert
14:00–17:00
Együtt vagy egymás ellen? Egyház és társadalom. A fórum résztvevői: Steinbach József, Márfi Gyula, Gáncs Péter, Balog Zoltán, Kovács Zoltán, moderátor: Köntös László – *Sportcsarnok*
Mélybenező: Beszélgetés a Haitin segítőkkel – *El Mondo Café*

Hegyeket mozgatók: beszélgetés Ákossal, Rátóti Zoltánal – *Kissátor*
A kálvinizmus mint hungarikum. Előadók: Tőkéczki László, Dienes Dénes – *Nagysátor*
Bibliodráma – *Petőfi Gimnázium*
Gyermekprogram – *Gyermekszínpad* (Kerekítő, Pegazus Bábszínház, Csurgói gimnázium mesejátéka)
Miénk a színpad – *Szabadtéri színpadok* (Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények csapata, Mezőcsokonyai hittanosok, Csurgói gimnázium, Tatai Kenderke)

17:00 **Istentisztelet.**
Igehirdető: dr. Márkus Mihály – *Sportcsarnok*
18:00–20:00
Üdvösség a hétköznapiakban: Korzenszky Richárd, Kálmán Szabolcs – *Kissátor*
„Nyakkendő nélkül” – Extra: A püspök is ember – *El Mondo Café*
Makám koncert – *Szabadtéri színpad I.*
Pitti Katalin koncert – *Református Templom*
Nyíró: Én népem – irodalmi est – *Petőfi Gimnázium, aula*
Dűvő Koncert – *Szabadtéri színpad II.*
Csángó film – *Nagysátor*
Gyermekprogram – *Gyermekszínpad* (Nagygyimóti Óvoda, Ez nem álom, ez mese... Mesőke Színház mogoróhéjban)
20:00–23:00
A viskó – beszélgetés a könyvről – *Kissátor*
Ákos-koncert – *Sportcsarnok*
Táncház a Dűvő zenekarral – *Nagysátor*
A hülyeség kora: Filmbemutató – *Kissátor*
Mélybenező beszélgetés – *El Mondo Café*

2010. június 28., vasárnap

10:00–11:30 **Istentisztelet.**
Igehirdető: Steinbach József püspök – *Sportcsarnok*
10:00–10:45 Gyermekistentisztelet – *Nagysátor*
10:45–11:30 Felvidéki bábosok – *Nagysátor*
12:00–13:00 Pálúr János orgonakoncert – *Sportcsarnok*
13:00–14:00 Irodalmi összeállítás: Kálmán István – *Petőfi Gimnázium, aula*
13:00–14:00 Pécsi Gospel – *Szabadtéri színpad I.*
14:00–15:00 Szekszárdi énekkar – *Szabadtéri színpad I.*

Egyéb programok:

Református Utca, benne: iskolák, gyülekezetek, egyházi missziók, kézművesek; Gyermekhelyszínen játszóház, pónifogat, Csendkápolna a Várkerti dombon, Novellaszekér, Élő könyvtár, Baranta bemutató, Borkóstoló – bemutatkoznak Dunántúl borvidékei, REND Vándorkupa kispályás focikupa.
Kedvezményes belépő a Várkert fürdőbe, éjszakai fürdőzés, Képfestő Múzeumban kézműves foglalkozás

A programváltoztatás jogát fenntartjuk!